

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen skall godkänna Gemensamma EES-kommitténs beslut 7/94 som gäller ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Genom beslutet fogas till EES-avtalets regelverk de av Europeiska gemenskapernas rättsakter (EG-rättsakter) som har antagits mellan den 1 augusti och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet.

Den nya EES-lagstiftningen gäller slopande av tekniska handelshinder för vin och av övriga tekniska handelshinder samt veterinär- och växtskyddsbestämmelser, energi, fri rörlighet för arbetstagare, social trygghet, ömsesidigt erkännande av yrkesbehörighet och etableringsrätt, finansiella tjänster och teletjänster, transport, konkurrens, statligt stöd och offent-

lig upphandling, industri- och upphovsrätt, hälsa och säkerhet i arbetet, arbetsrätt samt lika behandling för kvinnor och män, konsumentskydd, miljö, statistik och bolagsrätt.

Gemensamma EES-kommitténs beslut träder i kraft den 1 juli 1994, om alla anmälningar som förutsätts i EES-avtalet har gjorts till Gemensamma EES-kommittén på behörigt sätt.

I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet samt om tillämpningen av beslutet. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samma dag som det beslut som nämns i lagen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida	
ALLMÄN MOTIVERING	3	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 3c (Ändringar till EES-avtalets bilaga II (Tekniska föreskrifter, standarder, provning och certifiering), tredje delen)
1. Nuläge och föreslagna ändringar	3	
2. Huvudpunkterna i Gemensamma EES-kommitténs beslut	3	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 4 (Ändringar till EES-avtalets bilaga IV (Energi))
3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar	4	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 5 (Ändringar till EES-avtalets bilaga V (Fri rörlighet för arbetstagare))
4. Beredning av propositionen	6	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 6 (Ändringar till EES-avtalets bilaga VI (Social trygghet))
5. Samband med andra propositioner och avtal ..	6	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 7 (Ändringar till EES-avtalets bilaga VII (Ömsesidigt erkännande av yrkesbehörighet))
DETALJMOTIVERING	7	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 8 (Ändringar till EES-avtalets bilaga VIII (Etableringsrätt))
1. Gemensamma EES-kommitténs beslut	7	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 9 (Ändringar till EES-avtalets bilaga IX (Finansiella tjänster))
Artikel 1	7	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 10 (Ändringar till EES-avtalets bilaga X (Teletjänster))
(bilagorna 1—20 till beslutet)	7	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 11 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XIII (Transport) samt vissa blanketter som används vid transporter)
Artikel 2	85	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 12 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XIV (Konkurrens))
Artikel 3—4	85	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 13 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XV (Statligt stöd))
2. Motivering till lagförslaget	86	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 14 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XVI (Offentlig upphandling))
3. Närmare stadganden och bestämmelser	88	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 15 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XVII (Immateriell äganderätt))
4. Ikraftträdande	88	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 16 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XVIII (Hälsa och säkerhet i arbetet, arbetsrätt samt lika behandling för kvinnor och män))
5. Lagstiftningsordning	88	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 17 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XIX (Konsumentskydd))
6. Behovet av riksdagens samtycke	88	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 18 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XX (Miljö))
LAGTEXTER	89	Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 19 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XXI (Statistik))
		Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 20 (Ändringar till EES-avtalets bilaga XXII (Bolagsrätt))
<hr/>		
Handlingar och separata band som hör till propositionen		
Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 av den 21 mars 1994		
Till Gemensamma EES-kommitténs beslut 7/94 fogade uttalanden		
Separata band		
Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 1 (Ändringar till EES-avtalets protokoll 47 (om avskaffande av tekniska handelshinder för vin)		
Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 2a (Ändringar till EES-avtalets bilaga I (Veterinära frågor och växtskyddsfrågor), första delen)		
Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 2b (Ändringar till EES-avtalets bilaga I (Veterinära frågor och växtskyddsfrågor), andra delen)		
Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 3a (Ändringar till EES-avtalets bilaga II (Tekniska föreskrifter, standarder, provning och certifiering), första delen)		
Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 bilaga 3b (Ändringar till EES-avtalets bilaga II (Tekniska föreskrifter, standarder, provning och certifiering), andra delen)		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Avtalet om upprättande av ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-avtalet) trädde i kraft den 1 januari 1994 (RP nr 95/1992 rd.) De EG-rättsakter som hör till det materiella innehållet i EES-avtalet och som har antagits och publicerats i EG:s officiella tidning före utgången av juli 1991 har tagits in som en del i avtalet. Inom EG har dock mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 antagits och publicerats över 400 rättsakter som inverkar på det materiella innehållet i EES-avtalet. Dessa rättsakter införlivas med EES-avtalet genom Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 av den 21 mars 1994 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet, nedan Gemensamma EES-kommitténs beslut, som har fattas i enlighet med artikel 98 i EES-avtalet. De nya rättsakterna har genom beslutets bilagor 1—20 fogats till EES-avtalets bilagor. I det sammanhanget har också protokoll 47 till EES-avtalet ändrats och kompletterats.

Målsättningen är att Gemensamma EES-kommitténs beslut skall behandlas i Europaparlamentets sammanträde våren 1994. På motsvarande sätt överlämnar de av Europeiska frihandelssammanslutningens medlemmar som är parter i EES-avtalet, nedan EFTA-staterna, beslutet till sina egna parlament för godkännande så att det kan träda i kraft den 1 juli 1994.

Förhandlingarna om Gemensamma EES-kommitténs beslut inleddes i sakligt hänseende mellan parterna i EES-avtalet redan i samband med förhandlingarna om EES-avtalet och har fortsatt efter att de sistnämnda förhandlingarna avslutades våren 1992. I fråga om vissa detaljer har förhandlingarna fortsatt i Bryssel ända till mars 1994 inom olika arbetsgrupper och i Gemensamma EES-kommittén. Avsikten var ursprungligen att Gemensamma EES-kommitténs beslut skulle fattas redan i januari 1994 omedelbart efter att EES-avtalet hade trätt i kraft, men av olika skäl blev godkännandet av beslutet uppskjutet till den 22 mars 1994. Gemensamma EES-kommitténs beslut ansluter sig till EES-avtalets centrala målsättning att skapa ett homogent och dynamiskt Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, men utgör tekniskt ett undantag från den princip som över-

enskommitts på EFTA:s och Europeiska gemenskapernas (EG), numera Europeiska unionens, nivå och som innebär att ny EES-lagstiftning antas genom beslut som Gemensamma EES-kommittén fattar särskilt för varje rättsakt.

2. Huvudpunkterna i Gemensamma EES-kommitténs beslut

Inledande avsnitt

I det inledande avsnittet i Gemensamma EES-kommitténs beslut hänvisas det till EES-avtalet och till protokollet med justeringar av avtalet, till artikel 98 i avtalet om ändring av protokoll och bilagor till EES-avtalet samt till avtalsparternas målsättning att skapa ett dynamiskt och homogent Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde som är grundat på gemensamma regler och lika behandling av individer och rörelsedrivande företag vad avser de fyra friheterna och konkurrensvillkoren.

I det inledande avsnittet konstateras det ytterligare att EES-avtalet omfattar de EG-rättsakter som har antagits och publicerats före utgången av juli 1991 och som hör till avtalets materiella innehåll samt konstateras att det för att säkerställa homogeniteten och den rättsliga jämlikheten för individer och rörelsedrivande företag är nödvändigt att komplettera EES-avtalet med de rättsakter som Europeiska gemenskapen har antagit mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993. Till slut hänvisas det till att de nya rättsakter som avses i bilaga 6 till Gemensamma EES-kommitténs beslut och gäller social trygghet tillämpas redan från EES-avtalets ikraftträdande, dvs. den 1 januari 1994, och konstateras att regelverkets rättsakter tillämpas enligt EES-avtalets protokoll 1 som gäller övergripande anpassning.

Strukturen och innehållet i Gemensamma EES-kommitténs beslut

EES-avtalet består av ett huvudavtal, protokoll och bilagor samt av de EG-rättsakter till vilka det hänvisas i avtalets bilagor. Enligt EES-avtalet skall de avtalslutande parterna och EES:s övervakningsmyndigheter dessutom

beakta eller ta vederbörlig hänsyn till sådana i bilagorna nämnda EG-rättsakter som inte är rättsligt bindande. Bilagorna 1—20 till Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller de ändringar av protokoll 47 till avtalet och av de ändringar av bestämmelserna i de bilagor till EES-avtalet som uppräknas i beslutets bilagor, genom vilka de EG-rättsakter som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 har införlivats med EES-avtalet. Största delen av dessa är bindande rättsakter som det hänvisas till i bilagorna till EES-avtalet. I kompletteringarna till bilagorna ingår emellertid också sådana icke bindande rättsakter som avtalsparterna och EES:s övervakningsmyndigheter skall beakta.

Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller dessutom 18 gemensamma eller ensidiga yttranden i vilka tolkningen av vissa frågor som ingår i beslutet klargörs. Dessa yttranden som gäller tillämpningen av avtalet är bindande för parterna i beslutet.

3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

3.1. Allmänt

Till följd av EES-avtalet ökar uppgifterna inom olika förvaltningsområden avsevärt. De rättsakter till vilka det hänvisas i bilagorna till Gemensamma EES-kommitténs beslut hänger synnerligen intimt samman med rättsakterna i det egentliga EES-avtalet, och det är därför svårt att särskilja den kostnadsökning och ökning av arbetsmängden som de ger upphov till från de ekonomiska verkningar som uppskattades i samband med att EES-avtalet antogs.

Enligt uppskattning ökar Gemensamma EES-kommitténs beslut utgifterna inom olika förvaltningsgrenar med ca 6—7 milj. mk på årsnivå. I fråga om järnvägstrafiken medför den omständigheten att styrningen av trafiken kommer att falla inom ramen för finansieringen av banhållningen att behovet av finansiering för banhållningen ökar i statsbudgeten med drygt 200 milj. mk, vilket dock på motsvarande sätt avses bli uppburet hos Statsjärnvägarna i form av banavgift till samma belopp. Å andra sidan uppskattas Gemensamma EES-kommitténs beslut minska statens utgifter med ca 20 milj. mk, och därutöver kan man börja upp-

bära kontrollavgifter för vissa kontrolluppgifter. De administrativa arrangemangen kan huvudsakligen genomföras genom omplacering och utbildning av den nuvarande personalen. Gemensamma EES-kommitténs beslut kan därtill komma att kräva investeringar i produktionsinrättningar inom livsmedelsbranschen, men i detta skede är det dock omöjligt att exakt uppskatta storleken av dessa investeringar.

3.2. Ekonomiska verkningar inom de olika förvaltningsområdena

Jord- och skogsbruksministeriet

Uppgifterna inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde ökade avsevärt i och med EES-avtalet. De EG-rättsakter som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut hör också inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde i allmänhet nära ihop med bestämmelserna i det egentliga EES-avtalet, varför de uppskattningar gällande ökningen av arbetsmängden eller kostnaderna som beror på dessa rättsakter delvis ingår i de ekonomiska verkningar som lagts fram i samband med godkännandet av EES-avtalet (RP 95/1992 rd, s. 20).

Inom veterinärvården försöker man klara av den ökade arbetsmängd som Gemensamma EES-kommitténs beslut och bl.a. rättsakterna om mjölkhygien medför genom omfördelning av de nuvarande resurserna inom förvaltningsområdet, varför skötseln av de uppgifter som beslutet förutsätter inte nämnvärt väntas öka kostnaderna för staten eller regional- och lokalförvaltningen. De totala kostnaderna för mjölkkontrollen kommer att minska från nuvarande 35 milj. mk till uppskattningsvis 20 milj. mk då de prov som tas på försäljnings- och serveringsställen samt mastitproven frångås till följd av de rättsakter gällande mjölk och mjölkprodukter som ingår i beslutet. På grund av EES-avtalet och Gemensamma EES-kommitténs beslut kommer en allt större del av övervakningen av produkterna att ske i form av anläggningars egenkontroll, som å sin sida är kopplad till den interna kvalitetskontrollen vid anläggningarna. T.ex. inom mjölkproduktionen, där nivån på anläggningarna redan nu är relativt hög i Finland, väntas verkställighe-

ten av Gemensamma EES-kommitténs beslut dock inte medföra några större kostnader för anläggningarna eller mjölkproducenterna. Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller dessutom en del andra rättsakter inom veterinärvårdens område i vilka nya krav ställs på anläggningarnas konstruktion. Dessa krav förutsätter att vid anläggningarna görs investeringar vilkas storlek i detta skede är omöjliga att uppskatta exakt. Gemensamma EES-kommitténs beslut förutsätter också att nya program för hälsokontroll av husdjur görs upp. Ett exempel på ett sådant program är det obligatoriska kontrollprogrammet för alla avelsbesättningar för fjäderfä. På årsnivå beräknas detta program medföra tilläggskostnader på ca 250 000 mk för näringen.

Verkställigheten av systemet för övervakning av ekologisk produktion (rådets förordning (EEG) nr 2092/91 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel) i Finland förutsätter inrättande av regionala kontrollnämnder i anslutning till landsbygdsnäringens distrikten (sammanlagt 16 nämnder). I varje regional kontrollnämnd skall finnas fyra medlemmar. Nämndernas verksamhet och utbildningen för dem kommer att medföra kostnader för staten på knappt 200 000 mk årligen. Uppgifterna för kontrollcentralen för växtproduktion kommer att öka med sammanlagt ca ett årsverke på grund av tillsynen över nämnderna, det riksomfattande registret samt de stickprov som tillsynen förutsätter. Sammanlagt kommer ordnandet av tillsynen samt inrättandet och upprätthållandet av registret att medföra tilläggskostnader på sammanlagt ca 200 000 mk. I övrigt ordnas tillsynen över den ekologiska produktionen inom ramen för jord- och skogsbruksministeriets samt handels- och industriministeriets nuvarande organisationer och personal genom att anställda vid lantbrukets rådgivningsorganisationer dessutom befullmäktigas att sköta dessa uppgifter. Det årliga statsbidrag på ca 2,2 milj. mk som i dag beviljas för löner till och utbildning av rådgivare inom den ekologiska produktionen behöver inte höjas. För standardkontrollerna enligt den nämnda förordningen uppbärs till staten inspektionsavgifter som beräknas medföra inkomster på ca 1,6 milj. mk per år.

I övrigt kommer Gemensamma EES-kommitténs beslut inte att ha några betydande ekonomiska eller organisatoriska verkningar

inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Trafikministeriet

Tilläggsprotokollet har inom transport och kommunikation inte några särskilda statsekonomiska eller organisatoriska verkningar.

När det gäller järnvägstrafik enligt rådets direktiv 91/440/EEG om utveckling av gemenskapens järnvägar, som ingår i tilläggsprotokollet, krävs bl.a. att trafikreglering skall ingå i finansiering av banhållningen. Detta kommer att öka behovet för finansiering av banhållning i statsbudgeten med drygt 200 miljoner mark. Å andra sidan har staten för avsikt att indriva en motsvarande banavgift.

De nya tillståndsarrangemangen för godstrafik på väg kommer att förändra förvaltningsbehandlingen av transporttillstånd. Meningen är att även tillståndsmyndigheternas arbetsfördelning kommer att förändras i någon mån. När det gäller beviljandet av tillstånd kommer arbetsmängden i sin helhet att minska.

Samarbete mellan organen inom EES och EU kommer att öka, när de finska tjänstemännen kan delta i vissa transportkommittéer inom EU. Detta ökar betydligt trafikministeriets resekostnader.

Social- och hälsovårdsministeriet

Inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde kommer rådets allmänna direktiv om medicintekniska produkter (93/42/EEG) att öka utgifterna för förvaltningen. Totalt kommer reformen att medföra kostnader på ca 6 milj. mk under hela övergångsperioden. De permanenta merkostnaderna är ca 1—2 milj. mk på årsnivå. Avtalet förutsätter att antalet anställda inom produktsäkerheten under övergångsperioden fram till 1998 gradvis ökas från nuvarande fem personer till mellan åtta och tio personer. Ny personal behövs framför allt för uppgifter inom marknadstillsynen. Resurserna inom produktsäkerhetstillsynen och dess organisatoriska ställning samt dess förhållande till utvärdering av teknologin inom området kommer att utredas under 1994, och besluten kommer att verkställas fr.o.m. ingången av 1995.

Ett anmält organ för första kontroll av aktiva medicintekniska produkter bör inrättas i

Finland. Anskaffningen av den testutrustning och de testredskap som behövs samt kostnaderna för utbildning av personal och deltagande i internationella möten inom området kommer att medföra anläggningskostnader. Målet är att det anmälda organet skall täcka kostnaderna för sin verksamhet med inkomster av tjänster inom teknisk kontroll.

I fråga om läkemedelspreparat och andra ämnen som kan jämföras med dem har Gemensamma EES-kommitténs beslut inga ekonomiska eller organisatoriska verkningar.

Ökningen av ADB-utgifterna till följd av ändringarna i kemikalielagen kommer att uppgå till uppskattningsvis ca 10 000 mk.

Miljöministeriet

Rådets förordning (EEG) nr 880/92 om ett gemenskapssystem för tilldelning av miljömärke samt rådets förordning (EEG) nr 1836/93 om frivilligt deltagande för industriföretag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning, vilka ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut, har ekonomiska verkningar inom miljöministeriets förvaltningsområde. Båge systemen är frivilliga för företagen. Företagen väntas dock ansluta sig till dem, eftersom miljövärden har blivit ett allt viktigare konkurrensmedel.

Avsikten är att kostnaderna för systemen skall täckas genom avgifter som uppbärs hos sökandena. I samband med att systemen införs uppkommer dock kostnader också för staten. Systemet för tilldelning av ekomärke väntas åsamka staten personal-, rese- och informationskostnader till ett belopp av ca 400 000 mk 1995. Behovet av stöd kvarstår också härefter, men dess exakta belopp kan ännu inte uppskattas. Deltagandet för företag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning kommer att åsamka staten informations-, rådgivnings- och utvecklingskostnader på ca 600 000 mk.

Arbetsministeriet

Gemensamma EES-kommitténs beslut om de rättsakter på arbetsförvaltningens område som tas in i bilagorna V och XVIII har inga betydande nya ekonomiska eller organisatoriska verkningar. En redogörelse över de allmänna ekonomiska verkningarna av EES-avtalet

ingår i regeringens proposition om EES-avtalet (RP 95/92 rd). Den ökning av arbetsmängden som avtalet har gett upphov till har i huvudsak skötts genom interna överföringar och nyallokeringar, och Gemensamma EES-kommitténs beslut har inga nya organisatoriska verkningar.

Arbetsministeriet har utsett 15 personer bland arbetskraftsbyråernas personal till att sköta de uppgifter som de rättsakter som ingår i bilaga V till avtalet förutsätter. Dessa personer skall verka som s.k. eurorådgivare. Arbetsministeriet svarar för deras nationella utbildning och för de tekniska arrangemang som datasystemet Eures kräver. EG-kommissionen svarar för den egentliga kompetensgivande utbildningen av eurorådgivarna, dock så att EFTA-staterna själva står för de kostnader som utbildningen av deras egna eurorådgivare ger upphov till. Hittills har tre av de finländska eurorådgivarna utbildats och målet är att det årligen sänds 2—3 personer till den utbildning som kommissionen ordnar. På årsnivå är kostnaderna ca 150 000 mark.

År 1994 anordnas det i alla EES-stater samtidigt en marknadsföringskampanj. Kostnaderna för denna är för Finlands vidkommande ca 50 000 mark. De tekniska arrangemangen i samband med arbetsförmedlingssystemet Eures orsakar kostnader på ca 150 000 mark under år 1994.

När systemet har blivit etablerat som en del av arbetskraftsbyråernas service kommer tilläggskostnader att orsakas närmast av linjeförbindelserna. Det är svårt att på förhand uppskatta dessa kostnader. De sammanlagda årliga kostnaderna torde inte överstiga 200 000 mark.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen med förslag till godkännande av Gemensamma EES-kommitténs beslut har beretts av utrikesministeriet och justitieministeriet i samarbete med de övriga ministerierna i statsrådet.

5. Samband med andra propositioner och avtal

Till följd av Gemensamma EES-kommitténs beslut är det i vissa fall nödvändigt att avlåta särskilda regeringspropositioner om harmonisering och verkställighet av de nya rättsakter som har godkänts genom beslutet och som hör till EES-avtalets regelverk.

DETALJMOTIVERING

1. Gemensamma EES-kommitténs beslut

Artikel 1. I artikeln hänvisas det till bilagorna 1—20 till Gemensamma EES-kommitténs beslut, i vilka det bestäms om ändring av EES-avtalets protokoll 47 som gäller avskaffande av tekniska handelshinder för vin, bilaga I som gäller veterinära frågor och växtskyddsfrågor, bilaga II som gäller tekniska handelshinder, bilaga IV som gäller energi, bilaga V som gäller fri rörlighet för arbetstagare, bilaga VI som gäller social trygghet, bilaga VII som gäller ömsesidigt erkännande av yrkesbehörighet, bilaga VIII som gäller etableringsrätt, bilaga IX som gäller finansiella tjänster, bilaga XI som gäller teletjänster, bilaga XIII som gäller transport, bilaga XIV som gäller konkurrens, bilaga XV som gäller statligt stöd, bilaga XVI som gäller offentlig upphandling, bilaga XVII som gäller industri- och upphovsrätt, bilaga XVIII som gäller hälsa och säkerhet i arbetet, arbetsrätt samt lika behandling för kvinnor och män, bilaga XIX som gäller konsumentskydd, bilaga XX som gäller miljö, bilaga XXI som gäller statistik och bilaga XXII som gäller bolagsrätt.

Bilaga 1 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Protokoll 47 i EES-avtalet

Om avskaffande av tekniska handelshinder för vin

Genom ändringarna av protokoll 47 fogas bestämmelser om samarbetet mellan övervakningsmyndigheterna till protokollet genom ett nytt tillägg 2, varvid det nuvarande tillägget till protokollet blir tillägg 1.

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut godkänns 39 nya EG-rättsakter, av vilka fyra är icke-bindande rättsakter, i tillägget till protokollet.

Alla de nya rättsakterna är ändringar av tidigare bestämmelser, övergångsåtgärder,

kompletterande förteckningar eller begränsade regionala arrangemang. Som en ny rättsakt i protokoll 47 godkänns kommissionens förordning (EEG) nr 1238/92 av den 8 maj 1992 om fastställande av analysmetoder för neutral alkohol inom vinsektorn som skall tillämpas inom gemenskapen. Kommissionens förordning (EEG) nr 2238/93 av den 26 juli 1993 om följedokument för transport av vinprodukter och om de register som skall föras samt den förteckning som har publicerats i enlighet med artikel 22 i kommissionens förordning (EEG) nr 986/89 av den 10 april 1989 om följesedlar för transport av vinprodukter och de relevanta förteckningar som skall föras är av betydelse för övervakningen. Avsikten är att genom dessa rättsakter å ena sidan underlätta behöriga myndigheters arbete och å andra sidan förhindra svikligt förfarande genom att i synnerhet övervakningen av fatvin och tillverkningsämnen effektivteras. Förbudet att använda blykapsyler på vinflaskor från och med den 1 januari 1993 ansluter sig till konsument- och miljöskyddet. Bestämmelser om detta ingår i rådets förordning (EEG) nr 3895/91 av den 11 december 1991 om bestämmelser om beskrivning och presentation av specialviner samt i kommissionens förordning (EEG) nr 3901/91 av den 18 december 1991 om vissa närmare bestämmelser om beskrivning och presentation av specialviner (3901/91/EEG).

Tillägg 2 till protokollet innehåller rådets förordning (EEG) nr 2048/89 av den 19 juni 1989, som gäller gemensamma tillsynsbestämmelser inom vinsektorn, anpassat till behoven inom EES. I tillägget ingår bestämmelser om utövande av tillsynen, övervakningsmyndigheterna och samarbetet mellan myndigheterna, anmälningar om förfalskade produkter, svikligt förfarande och brott mot produktbestämmelserna samt förfarandet i samband med utredande av brott.

Bestämmelserna i tillägg 2 förpliktar de avtalsslutande parterna att sörja för att den behöriga myndighet som svarar för tillsynen förfogar över en så stor och yrkesskicklig personal som uppgiften kräver och att denna personal har behövliga befogenheter att utöva

tillsynen. Stadganden om dessa befogenheter skall ingå i det förslag till revidering av alkohollagstiftningen som kommer att avlåtas till riksdagen våren 1994. Avsikten är att social- och hälsovårdsministeriet skall vara den ansvariga myndighet och att en produktkontrollcentral under social- och hälsovårdsministeriet skall vara den behöriga myndighet som avtalet förutsätter. Avsikten är att ett lagförslag om inrättande av en produktkontrollcentral skall avlåtas samtidigt med revideringen av alkohollagstiftningen.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Ändringarna av protokoll 47 och de nya rättsakterna medför inga behov att ändra lagstiftningen i Finland.

Bestämmelserna om samarbetet mellan övervakningsmyndigheterna, vilka ingår i det nya tillägget 2, medför behov att revidera alkohollagstiftningen. Enligt gällande alkohollag (459/68) ankommer tillverkningen av alkoholdrycker och övervakningen av handeln med dessa produkter på alkoholbolaget. När det gäller den handel med vin som förs med EES-staterna måste dessa uppgifter skötas av en behörig myndighet och denna myndighet måste ha de befogenheter som tillsynen kräver.

De behövliga ändringarna genomförs i samband med en totalrevidering av alkohollagstiftningen. Under våren 1994 kommer regeringen att till riksdagen avlåta separata regeringspropositioner som gäller detta.

Bilaga 2 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga I till EES-avtalet

Veterinära frågor och växtskyddsfrågor

1. Veterinära frågor

De rättsakter som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut gäller djursjukdomar, kött och köttprodukter, mjölk och mjölkprodukter, fisk och andra fiskprodukter, äggprodukter samt kontrollen av vissa främmande ämnen i animaliska livsmedel. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut intas i EES-

avtalet 78 nya direktiv och beslut samt 29 ändringar av sådana direktiv och beslut som redan ingår i bilaga I till avtalet. Samtidigt utgår fyra rättsakter ur bilaga I (kommissionens direktiv 80/879/EEG samt kommissionens beslut 90/552/EEG, 90/553/EEG och 91/93/EEG). Enligt Gemensamma EES-kommitténs beslut skall de rättsakter som ingår i beslutet tillämpas tidigast den 1 juli 1994.

Gemensamma EES-kommitténs beslut utsträcker de i EES-avtalet ingående bestämmelserna om köttprodukter till att gälla inte bara exportanläggningar utan också sådana anläggningar som saluhåller köttprodukter endast i hemlandet. Bestämmelserna gäller också besiktning av viltkött samt konstruktionskraven för anläggningar som hanterar viltkött. I beslutet ingår dessutom bestämmelser om de övergångstider inom vilka de anläggningar som hanterar kött och köttprodukter skall byggas om så att de uppfyller kraven i direktiven. I fråga om mjölkhygien omfattar de rättsakter som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut hygienregler för rå (obehandlad) mjölk, värmebehandlad mjölk och mjölkbaserade produkter samt villkoren för beviljande av tillfälliga och begränsade undantag från gemenskapens särskilda hygienregler vid produktion och saluhållande av mjölk och mjölkbaserade produkter (rådets direktiv 92/46/EEG och 92/47/EEG). I fråga om äggprodukter innehåller Gemensamma EES-kommitténs beslut endast smärre ändringar.

Beträffande fisk och andra fiskerivaror uppställer de rättsakter som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut hygienkrav för hanteringen av fiskprodukter ombord på fiskefartyg (rådets direktiv 92/48/EEG). Vidare fastställs de undantag från konstruktionskraven som medlemsstaterna under en tidsfrist som löper ut den 1 januari 1996 kan bevilja i fråga om anläggningar som hanterar fiskprodukter.

För bekämpning av två djursjukdomar, svinpest och swine vesicular disease, har användningen av skyddsåtgärder fastställts i Gemensamma EES-kommitténs beslut genom en gemensam deklaration. När skyddsåtgärder som behövs för att förebygga sjukdomssmitta vidtas beaktas det att EFTA-staterna inte har tillgång till EG:s finansiella arrangemang för utrotning av djursjukdomar. Skyddsåtgärderna är tidsmässigt och regionalt begränsade, och behovet av dem kommer att ses över gemensamt efter det att en viss region har varit fri från

sjukdomen i tolv månader. I beslutet ingår dessutom bestämmelser om sam användning av de referenslaboratorier som gemenskapen har inrättat och av upplagen av vaccin mot mul- och klövsjuka.

På rättsakterna om fri handel med levande fisk, levande kräftor och ägg eller könsceller av dem samt handel med levande får och getter tillämpas enligt Gemensamma EES-kommitténs beslut de undantagsarrangemang som har fastställts i EES-avtalet.

Rådets direktiv 92/118/EEG som nämns i Gemensamma EES-kommitténs beslut gäller djurhälso- och hygienkrav för handel med alla produkter av animaliskt ursprung som inte har reglerats tidigare på gemenskapsnivå. Inom EES skall direktivet tillämpas endast på de produkter som det reglerar. Inom handeln med köttmjöl och benmjöl är det tillåtet att följa de nationella villkor som importlandet ställer. I rådets direktiv 92/117/EEG ingår bl.a. bestämmelser om att ett program för övervakning av salmonella skall upprättas för alla avelsbesättningar för fjäderfå. Finland har beviljats en tidsfrist för att sätta programmen i kraft; fristen löper ut den 1 januari 1995. Enligt rådets direktiv 93/53/EEG skall också fiskodlingsanläggningarna registreras, och fiskodlarna skall bokföra de mängder fisk, ägg och mjölke som förs till och lämnar anläggningarna samt det konstaterade dödlighetstalet. I fråga om dessa skyldigheter har Finland beviljats en övergångstid som löper ut den 1 juli 1995.

Vissa rättsakter som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut förutsätter också att de beredningsplaner som det egentliga EES-avtalet förpliktar till utvidgas till att också förhindra spridningen av exotiska djursjukdomar. Vidare skall införlivandet av två av rådets direktiv (92/65/EEG och 92/102/EEG) med EES-avtalet enligt beslutet ses över på nytt under år 1995. Det förstnämnda direktivet gäller bl.a. handel med vilda djur, sällskapsdjur, bin, pälsdjur och djur i djurparker, medan det sistnämnda gäller registrering av husdjursberättningar och identifiering av husdjur.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

För genomförandet i Finland av de rättsakter som gäller kött och köttprodukter, mjölk och mjölkprodukter samt äggprodukter och

som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut måste lagen om köttbesiktning (160/60) och lagen om mjölkkontroll (558/46) ändras samt en ny lag om livsmedelshygien för äggprodukter stiftas. Ändringarna kommer att ingå i de regeringspropositioner med förslag till kötthygienlag och lag om livsmedelshygien för äggprodukter som avlåtits redan med anledning av det egentliga EES-avtalet och i regeringspropositionen med förslag till mjölkhygienlag som avlåtits med anledning av Gemensamma EES-kommitténs beslut. I regeringens proposition med förslag till fiskhygienlag (RP 322/1993 rd.) beaktas inte bara de rättsakter om fisk och andra fiskprodukter som ingår i EES-avtalet utan också de rättsakter som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut. Syftet med fiskhygienlagen är att de stadganden som gäller den livsmedelshygieniska kvaliteten på fisk och andra fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter av dem och hygienkraven för de förhållanden under vilka sådana varor och produkter hanteras och produceras skall harmoniseras med EG:s motsvarande bestämmelser. Det är fråga om en ny lag. En regeringsproposition med förslag till lag om ändring av lagen om djursjukdomar (55/80) kommer också att avlåtats. Den innehåller de stadganden om inspektionsavgifter och program för hälsokontroll som rättsakterna i Gemensamma EES-kommitténs beslut förutsätter.

I övrigt sätts de rättsakter som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut i kraft genom stadganden och bestämmelser på lägre nivå som utfärdas med stöd av ovan nämnda lagar.

2. Husdjursavel

Vad husdjursaveln beträffar har fyra av EG-kommissionens beslut om hästar och hästtävlingar (92/216/EEG, 92/353/EEG, 92/354/EEG och 93/623/EEG) genom Gemensamma EES-kommitténs beslut intagits i EES-avtalet. Besluten innehåller bestämmelser om genomförandet av rådets direktiv 90/427/EEG och 90/428/EEG om hästhushållning och hästtävlingar som ingår i avtalet från förut. Besluten gäller samordningen mellan de organisationer och sammanslutningar som för stambok för hästdjur och kriterierna för godkännande av dem, utnämmande av en samordnande myndighet för hästtävlingens verksamheten samt de

uppgifter som skall ingå i identitetshandlingar (pass) för hästdjur.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Besluten sätts i kraft i Finland genom bestämmelser på lägre nivå som utfärdas med stöd av den nya hästhushållningslagen (796/93) som har givits med anledning av EES-avtalet.

3. Djurfoder

Gemensamma EES-kommitténs beslut innefattar 23 av EG:s direktiv och beslut om fodermedel. Rättsakterna omfattar främst ändringar och kompletteringar av de direktiv och beslut (70/524/EEG, 79/373/EEG, 73/372/EEG, 74/63/EEG och 70/373/EEG jämte ändringar) om fodertillsatser, foderblandningar, främmande ämnen samt provtagnings- och analysmetoder som redan ingår i avtalet. I direktiv 91/516/EEG ingår en förteckning över råvaror vilkas användning är förbjuden i foderblandningar.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De EG-rättsakter som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut sätts i kraft i Finland genom bestämmelser på lägre nivå som utfärdas med stöd av fodermedelslagen (234/93), vilken har ändrats med anledning av EES-avtalet.

4. Utsäde

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har nio rättsakter fogats till EG:s utsädesdirektiv och utsädesbeslut som ingår i bilaga I till EES-avtalet. Tre ändringsdirektiv har fogats till de ursprungliga rättsakterna, tre av kommissionens beslut har fogats till rättsakterna om verkställighet och de återstående nya rättsakterna är beslut av kommissionen som EFTA-staterna och EFTA:s övervakningsmyndighet

skall ta vederbörlig hänsyn till när avtalet verkställs.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Finlands nya lag om handel med utsäde (233/93) trädde i kraft vid ingången av 1994 samtidigt som EES-avtalet. Lagen är en fullmaktslag genom vilken jord- och skogsbruksministeriet bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om frågor som regleras i de EG-direktiv som ingår i EES-avtalet. De nationella bestämmelser som förutsätts i de rättsakter som nämns i Gemensamma EES-kommitténs beslut kommer att utfärdas med stöd av lagen genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet.

Bilaga 3 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga II till EES-avtalet

Tekniska föreskrifter, standarder, provning och certifiering

I artikel 23 i EES-avtalet hänvisas till bilaga II i fråga om regler som gäller tekniska handelshinder. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har i bilaga II tagits in 140 nya bindande EG-rättsakter, av vilka största delen är ändringar av rättsakter som redan ingår i EES-avtalet. Dessa rättsakter behöver i regel inte genomföras på lagnivå.

I gruppen av nya EG-rättsakter ingår också sådana icke bindande rättsakter gällande tekniska handelshinder som de avtalsslutande parterna skall beakta på lämpligt sätt. Det finns 13 sådana icke bindande rättsakter. De icke bindande rättsakterna innehåller främst tolkningsanvisningar gällande de bindande rättsakterna och genomförs inte i Finlands lagstiftning.

I det följande redogörs för de nya rättsakter angående tekniska handelshinder som skall genomföras på lagnivå. I beskrivningen ingår också omnämnanden av de i sak viktigaste rättsakter som inte omfattas av lagstiftningen.

Kapitel I Motorfordon

Efter de fordonstekniska direktiv som redan

har tagits in i EES-avtalet har hittills utfärdats 30 nya fordonstekniska direktiv. Av de nya direktiven gäller ca hälften motorcyklars och mopeders utrustning och delar. Genomförandet av direktiven förutsätter inte ändringar på lagnivå.

I fråga om en del av de nya fordonstekniska direktiven har det redan, genom förordningen om fordons konstruktion och utrustning (1256/92), stadgats att de skall genomföras i överensstämmelse med tidsplanen för direktivet.

Rådets direktiv 92/24/EEG av den 31 mars 1992 om hastighetsbegränsande anordningar och liknande inbyggda hastighetsbegränsande system för vissa kategorier av motorfordon har genomförts genom förordningen den 18 juli 1993 (530/93) om ändring av förordningen om fordons konstruktion och utrustning. Hastighetsbegränsare krävs för bussar med en totalmassa som är större än 10 ton och lastbilar med en totalmassa som är större än 12 ton, om de första gången tas i bruk den 1 maj 1994 eller därefter. Hastighetsbegränsare krävs retroaktivt för bilar som har tagits i bruk den 1 januari 1988 eller därefter så, att bilar som används i utrikestrafik skall ha hastighetsbegränsare från och med den 1 januari 1995 och övriga bilar från och med den 1 januari 1996.

Genom den nämnda förordningen om ändring av förordningen om fordons konstruktion och utrustning genomförs rådets direktiv 92/97/EEG av den 10 mars 1992 om ändring av direktiv 70/157/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om tillåten ljudnivå och avgassystemet för motorfordon i överensstämmelse med tidsplanen för direktivet så, att det från och med den 1 oktober 1995 gäller bilmodeller som skall typgodkännas och från och med den 1 oktober 1996 bilar som skall tas i bruk.

Rådets direktiv 93/59/EEG av den 28 juni 1993 om ändring av direktiv 70/220/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om åtgärder mot luftförorening genom avgaser från motorfordon, genom vilket avgaskraven beträffande paketbilar skärps, genomförs i sin helhet först den 1 oktober 1995. Finland har liksom vissa andra EFTA-stater redan strängare avgaskrav för paketbilar än detta direktiv förutsätter.

Direktiv 92/53/EEG, som gäller typgodkännande av personbilar och som ingår i bilaga II till EES-avtalet, har genom förord-

ningen om fordons konstruktion och utrustning blivit tillämpligt i Finland från och med ingången av 1993. De krav på en övergångsperiod i fråga om personbilars avgasutsläpp och bilbälten i baksätet som ingick redan i det ursprungliga EES-avtalet skall dock beaktas.

Kapitel IV Hushållsmaskiner

Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller EG:s direktiv 92/75/EEG om märkning och standardiserad konsumentinformation som anger hushållsapparaters förbrukning av energi och andra resurser.

I Finland har ett förslag till ändring av 2 kap. konsumentskyddslagen (38/78) beretts, enligt vilket till lagen fogas ett bemyndigande att genom förordning bestämma om energikonsumtionsanteckningar på hushållsmaskiner och om information i därtillhörande material. Den egentliga regleringen i anslutningen till direktivet skall ges genom en ramförordning som kompletteras av beslut av handels- och industriministeriet för olika slags hushållsmaskiner.

Kapitel XII Livsmedel

Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller 20 direktiv och åtta förordningar om livsmedel. De direktiv som gäller livsmedel (bl.a. modersmjölksersättning och avvänjningspreparat), främmande ämnen i livsmedel och material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel kan träda i kraft med de bemyndiganden som livsmedelslagen ger.

Rådets direktiv som gäller livsmedelshygien verkställs med stöd av en ny hälsoskyddslag som ersätter hälsovårdslagen (469/65). Detaljstadgandena om livsmedelshygien ges genom en hälsoskyddsförordning och social- och hälsovårdsministeriets beslut.

Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller sju förordningar som gäller ekologisk produktion av jordbruksprodukter inom EG. Avsikten med förordningarna är att främja det ekologiska produktionssättet samt att förbättra konsumentens förtroende och konsumentskyddet genom enhetliga stadganden om produktion, marknadsföring, uppgifter och tillsyn. Genom förordningarna försöker man också främja fri rörlighet för ekologiskt producerade produkter inom gemenskapens område.

Rådets förordning (EEG) nr 2092/91, av den 24 juni 1991, om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel

EG:s system för ekologisk produktion baserar sig på förordning (EEG) nr 2092/91 jämte ändringar. Förordningen tillämpas på produkter som redan har eller till vilka man har för avsikt att foga uppgifter om att de har producerats med ekologiska metoder. Förordningen tillämpas i dagens läge endast på växter och vegetabiliska produkter. På djur och animaliska produkter kan tills vidare endast nationella stadganden och bestämmelser tillämpas.

Stadgandena i förordningen gäller produktion, hantering och saluhållande av, uppgifter om, kontroll av och tillsyn över de produkter som omfattas av den. Förordningen innehåller dessutom detaljstadganden bl.a. om definitioner samt om import från stater utanför EU (tredje land). Handel med produkter som uppfyller förordningens krav får inte i medlemsstaterna begränsas på grunder som anknyter till produktionsmetoden, uppgifterna eller presenterandet av produktionsmetoden.

Med uppgifter om ekologisk produktion avses i förordningen uppgifter med vilka man har försökt påvisa att en produkt eller en beståndsdel i en sådan har producerats ekologiskt, särskilt om benämningen ekologisk, biologisk eller organisk används i uppgifterna, utom ifall dessa benämningar inte gäller livsmedelsråvaror från jordbruket eller de inte har ett klart samband med produktionsmetoden.

Enligt förordningen kan ekologiskt producerade produkter som importerats från tredje land saluhållas endast om de härstammar från en stat som nämns i den förteckning som kommissionen håller över tredje länder och om de har producerats med en ekologisk produktionsmetod i ett system som motsvarar gemenskapens kontroll- och övervakningssystem. Detaljstadganden om upptagandet av tredje länder i förteckningen ingår i kommissionens förordning (EEG) nr 94/92 om verkställandet av förordningen i fråga. Genom rådets förordning (EEG) nr 2083/92 om ändring av huvudförfattningen har stadgats om import av sådana produkter som härstammar från ett tredje land, vars ansökan om att bli upptagen i förteckningen har fördröjts.

Genom kommissionens förordningar (EEG) nr 1535/92, (EEG) nr 207/93, (EEG) nr 1593/93

och (EEG) nr 2608/93 har bilagorna I, II, III och IV till förordningen (EEG) nr 2092/91 kompletterats samt förordningen till vissa delar preciserats och ändrats.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I Finland finns i dagens läge ingen egentlig lagstiftning om ekologisk produktion. Normeringen av ekologisk produktion har dock länge varit under beredning. Kontrollen av den ekologiska produktionen har understötts med ett årligen beviljat statligt stöd. Dessutom har odlare från år 1990 kunnat betalas premie för övergångsskedet vid omställning till naturenlig lantbruksproduktion på grundvalen av statsrådsbeslut som har utfärdats med stöd av lagen om balansering av lantbruksproduktionen (1261/89). Villkoren för den finska ekologiska produktionen stämmer överens med de anvisningar som Förbundet för ekologisk odling har gett. Dessa villkor grundar sig på de internationella IFOAM-reglerna som också är utgångspunkt för EG:s förordningar om ekologisk produktion.

För att förordningarna skall kunna tillämpas förutsätts i Finland bemyndigande att utfärda bestämmelser av lägre grad. Dessa stadganden ingår i lagförslaget om ikraftträdandet av den gemensamma EES-kommitténs beslut med stöd av vilket avsikten är att om tillsynen över och administreringen av produktionen skall stadgas närmare genom förordning samt genom jord- och skogsbruksministeriets och handels- och industriministeriets beslut.

Kapitel XIII Läkemedel

I Gemensamma EES-kommitténs beslut ingår sju förordningar och nio direktiv som gäller läkemedelspreparat. I beslutet ingår dessutom två direktiv som gäller ämnen som används vid tillverkning av narkotika.

Alla ovan nämnda förordningar hänför sig till en komplettering och ändring av bilagorna till förordning (EEG) nr 2377/90 om inrättandet av ett gemensamsförfarande för att fastställa maximalt tillåtna restmängder av veterinärmedicinska läkemedel i livsmedel med animaliskt ursprung, som hör till EG:s regelverk och ingår i EES-avtalet.

Gemensamma EES-kommitténs beslut om-

fattar bl.a. de direktiv som gäller partihandel med läkemedel som är avsedda för människor, leveransklassificering, försäljningspåskrifter och bipacksedlar samt reklam. Avsikten med dessa direktiv är att samordna medlemsstaternas bestämmelser om dessa frågor. Gemensamma EES-kommitténs beslut omfattar även de direktiv som gäller homeopatiska preparat, det direktiv som gäller god tillverkningssed för veterinärmedicinska läkemedel samt de direktiv som gäller ändring av bilagorna till direktiv 75/318/EEG och 81/852/EEG, vilka hänför sig till undersökning av läkemedel och ingår i EES-avtalet.

De behov av ändringar på lagnivå som ovan nämnda rättsakter som gäller läkemedelspreparat medför har beaktats i en lag (1046/93) om ändring av läkemedelslagen. Rättsakterna förutsätter dessutom att vissa stadganden på lägre nivå ändras.

Inom EG antogs den 22 juli 1993 förordningen (EEG) nr 2309/93 om fastställande av gemenskapsförfaranden för godkännande och övervakning av human- och veterinärmedicinska läkemedel och om upprättande av Europeiska byrån för läkemedelsbedömning. Genom denna förordning fastställs ett centraliserat gemenskapsförfarande för beviljande av försäljningstillstånd för s.k. högteknologiska läkemedel och läkemedel som innehåller nya aktiva ämnen. På motsvarande sätt antogs den 14 juni 1993 tre direktiv som gäller ändring av direktiv 65/65/EEG, 75/318/EEG, 75/319/EEG, 81/851/EEG och 81/852/EEG och upphävande av direktiv 87/22/EEG. Avsikten med dessa direktiv är att avskaffa de hinder som ännu kvarstår för fri rörlighet för andra läkemedelspreparat än dem som avses i den ovan nämnda förordningen. De nämnda rättsakterna har inte i detta skede tagits in i Gemensamma EES-kommitténs beslut, men kommittén har förbundet sig att foga dem till EES-avtalet så snart som möjligt.

Utöver de rättsakter som gäller läkemedelspreparat ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut även direktiv 92/109/EEG om tillverkning och utsläppande på marknaden av vissa ämnen som används vid illegal tillverkning av narkotiska preparat och psykotropa substanser och direktiv 93/46/EEG om ändring av bilagorna till detta direktiv. Det förstnämnda direktivet medför behov av ändringar såväl av stadganden på lagnivå som av stadganden på lägre nivå.

Rådets direktiv av den 14 december 1992 om tillverkning och utsläppande på marknaden av vissa ämnen som används vid illegal tillverkning av narkotiska preparat och psykotropa ämnen (92/109/EEG)

Syftet med direktivet är att skapa enhetliga bestämmelser om övervakningen av tillverkningen av och handeln med vissa ämnen som ofta används vid illegal tillverkning av narkotiska preparat och psykotropa ämnen. I direktivet har de ämnen som skall övervakas delats in i tre klasser.

I direktivet ingår bestämmelser bl.a. om de uppgifter som skall ingå i de dokument som hänför sig till handeln med de ämnen som nämns i klass 1 och 2 i bilagan till direktivet och om de krav som gäller förpackningspåskrifter och förande av bok över ämnena. Tillverkning och utsläppande på marknaden av de ämnen som hör till klass 1 förutsätter tillstånd av myndigheterna och tillståndet kan återkallas, om det finns skäliga grunder att misstänka att innehavaren av tillståndet inte längre är lämpad att bedriva ifrågavarande verksamhet eller om kraven för beviljande av tillstånd inte längre uppfylls. Ifrågavarande ämnen får dessutom levereras endast till dem som har rätt att skaffa, hantera och inneha sådana ämnen. De som tillverkar eller på marknaden släpper ut sådana ämnen som hör till klass 2 skall göra en anmälan till myndigheterna innan verksamheten inleds.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I narkotikalagen (1289/93) stadgas om åtgärder i samband med tillsynen över internationell handel med ämnen som används vid tillverkning av narkotika. Enligt lagens 7 § 2 mom. utfärdas närmare stadganden om tillsynen över sådana ämnen, utöver den möjlighet att förbjuda import, export och överlåtelse som ingår i 1 mom., genom förordning. Tillsynsstadgandena i narkotikaförordningen (1603/93) förutsätter att en anmälan skall göras om export av sådana ämnen som skall övervakas. I 8 § 2 mom. narkotikalagen ingår dessutom bemyndiganden att genom förordning fastställa kraven i fråga om export- och importhandlingar för ämnen som används vid tillverkning av narkotika och i 9 § 2 mom. bemyndiganden att

meddela bestämmelser om bokföringsskyldigheten vid import och export av sådana ämnen.

Eftersom bestämmelserna i direktivet i vissa fall förutsätter tillståndsövervakning, bör stadgandet i 7 § 2 mom. narkotikalagen preciseras så att i det ges bemyndiganden att genom stadganden på lägre nivå bestämma när tillverkning av, handel med och annan hantering av sådana ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika kräver tillstånd eller anmälan till myndigheterna samt så att i detta lagrum även stadgas om villkoren för återkallande av beviljat tillstånd. Bestämmelserna i direktivet förutsätter dessutom att bemyndigandena i 8 och 9 §§ kompletteras så att de krav som gäller dokumentering och bokföring av ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika kan uppställas så att de inte enbart gäller export och import.

Kapitel XIV Gödselmedel

Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller två EG-direktiv om gödselmedel. Av dessa har direktiv 93/1/EEG kompletterat direktivet om provtagnings- och analysmetoder för gödselmedel 77/535/EEG till den del som gäller metoderna för definiering av mikronäringssämnen i gödselmedel och direktivet 93/69/EEG har fogat nya gödselmedel till gödselmedelsförteckningen i direktivet 76/116/EEG. De ovan nämnda huvuddirektiven ingår redan i EES-avtalet.

Direktiven träder i kraft genom bestämmelser av lägre grad med stöd av gödselmedelslagen (232/93) som reviderats med anledning av EES-avtalet, vilket gör att direktiven inte förutsätter ikraftträdande på lagnivå i Finland.

Kapitel XV Farliga ämnen

Kemikalier

Finland skulle enligt EES-avtalet godkänna EG:s direktiv gällande kemikalier från och med ikraftträdandet av den sjunde ändringen av direktiv 67/548/EEG (92/32/EEG) den 11 november 1993. De direktiv om kemikalier som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut har därför redan verkställts genom en ändring av kemikalielagen (1412/92) och genom författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av

kemikalielagen. Ändringarna trädde i kraft den 1 augusti 1993. De tekniska anpassningarna till direktiv 67/548/EEG, som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut, verkställs genom kemikalieförordningen och social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter.

EG har sedan den 31 juli 1991 godkänt två förordningar som har samband med regleringen av farliga kemikalier. Förordning (EEG) nr 793/93 gäller bedömning och kontroll av riskerna med existerande ämnen. Förordning (EEG) nr 2455/92 gäller export och import av vissa farliga kemikalier. Förordning (EEG) nr 793/93 har inte tagits med i Gemensamma EES-kommitténs beslut, men kommittén har förbundit sig att foga den till EES-avtalet så snart som möjligt. Förordning (EEG) nr 2455/92, som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut, förutsätter att 42 och 52 §§ kemikalielagen (744/89) ändras så att motsägelser mellan lagen och förordningen, som träder i kraft som sådan, avlägsnas.

Rådets förordning (EEG) nr 2455/92 av den 23 juli 1992 om export och import av vissa farliga kemikalier

Förordning (EEG) nr 2455/92 gäller export av farliga kemikalier eller kemikalier som är underkastade stränga restriktioner till tredje land, deltagande i det internationella förfarandet med anmälan och förhandsgodkännande sedan information lämnats (PIC, Prior Inform Consent), förpackning och märkning av kemikalier som är avsedda för export, behandling av anmälan från tredje land inom gemenskapen, utbyte av information och kontroll samt uppdatering av bilagorna till förordningen. Dessutom bestäms i förordningen om medlemsstaternas skyldighet att utse den eller de ansvariga myndigheter som verkställigheten av förordningen förutsätter och föreskriva lämpliga rättsliga eller administrativa åtgärder som skall vidtas om skyldigheterna i förordningen inte uppfylls.

Artikel 1. I artikeln sägs att det genom förordningen införs ett gemensamt system för anmälan och information i fråga om import från och export till tredje land av vissa kemikalier som är förbjudna eller underkastade stränga restriktioner på grund av deras verkningar på människors hälsa och på miljön, samt att det internationella förfarande med anmälan och förhandsgodkännande sedan in-

formation lämnats (PIC) som utarbetats av Förenta nationernas miljöprogram (UNEP) och Förenta nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) tillämpas. Syftet med förordningen är vidare att säkerställa att bestämmelserna i direktiv 67/548/EEG om klassificering, förpackning och märkning av hälso- och miljöfarliga ämnen tillämpas även vid export till tredje land från medlemsstaterna. Förordningen gäller inte ämnen eller preparat som importeras eller exporteras för användning i analys syfte eller i vetenskaplig forskning och utveckling, om de mängder det gäller är så små att skadlig påverkan på människors hälsa eller på miljön inte är sannolik.

Artikel 2. I artikeln definieras begreppen kemikalier som skall anmälas, kemikalier som omfattas av PIC-förfarandet, förbjudna kemikalier, kemikalier som är underkastade stränga restriktioner, export, import, förhandsgodkännande sedan information lämnats (PIC), referensnummer, märkning samt vetenskaplig forskning och utveckling.

Artikel 3. I artikeln stadgas att varje medlemsstat skall utse den eller de myndigheter som skall ansvara för de anmälnings- och informationsförfaranden som fastställs i förordningen. Medlemsstaterna skall meddela kommissionen vilka myndigheter de har utsett.

Artikel 4. Artikeln gäller export av kemikalier till tredje land. När en kemikalie som är anmälningspliktig skall exporteras till tredje land för första gången sedan förordningen trädde i kraft, skall exportören senast 30 dagar före exporten till den nationella ansvariga myndigheten lämna uppgifter om exporten enligt bilaga III till förordningen. Den ansvariga myndigheten skall säkerställa att myndigheterna i destinationslandet får anmälan om exporten minst 15 dagar före exporten. Om en kemikalieexport sammanhänger med en olycka eller annan nödsituation och om anmälningsförfarandet kan försena de åtgärder som krävs för att skydda människors hälsa eller miljön i importlandet, får anmälningsförfarandet helt eller delvis åsidosättas enligt beslut av den ansvariga myndigheten i den exporterande medlemsstaten. Den ansvariga myndigheten skall sända en kopia av anmälan till kommissionen, som skall vidarebefordra den till de ansvariga myndigheterna i de övriga medlemsstaterna och till Internationella registret över potentiellt giftiga kemikalier (International Register of Potential Toxic Chemicals, IRPTC).

Kommissionen skall ge varje mottagen anmälan ett referensnummer och meddela detta till de ansvariga myndigheterna i medlemsstaterna. En ny anmälan skall alltid lämnas om gemenskapslagstiftningen om ämnet i fråga har ändrats väsentligt samt om preparatets sammansättning har ändrats i så hög grad att märkningen av det påverkas. Vid det informationsutbyte som avses i förordningen skall medlemsstaterna och kommissionen beakta behovet av att skydda konfidentiella data och uppgifter om äganderätten såväl i medlemsstaterna som i destinationsländerna. Dessutom fastställs i förordningen vilka uppgifter som inte skall betraktas som konfidentiella.

Artikel 5. I artikeln stadgas om deltagande i det internationella anmälnings- och PIC-förfarandet. Kommissionen skall underrätta de internationella organisationerna om vilka kemikalier som är förbjudna eller underkastade stränga restriktioner i gemenskapen. Kommissionen skall till medlemsstaterna vidarebefordra de uppgifter den får om kemikalier som omfattas av PIC-förfarandet. Kommissionen skall i nära samarbete med medlemsstaterna utvärdera riskerna med dessa kemikalier, varefter den lämnar besked till IRPTC om huruvida import av kemikalierna är tillåten, förbjuden eller underkastad restriktioner. I bilaga II ingår UNEP:s och FAO:s förteckning över kemikalier som omfattas av PIC-förfarandet, en förteckning över de länder som deltar i PIC-förfarandet samt dessa länders beslut i fråga om import av kemikalier. Exportören skall följa beslut som fattas i ett destinationsland som deltar i PIC-förfarandet.

Artikel 6. Om bestämmelserna i förordningen inte iakttas, skall medlemsstaterna enligt artikeln vidta rättsliga eller administrativa åtgärder.

Artikel 7. Farliga kemikalier som är avsedda för export skall enligt artikeln vara förpackade och märkta i enlighet med gemenskapens bestämmelser. Detta gäller dock inte det importerande landets specialbestämmelser. Märkningen kan följa enbart detta lands krav, om av märkningen framgår samtliga upplysningar i fråga om hälsa, säkerhet och miljö som krävs inom gemenskapen. Märkningen skall göras på ett eller flera av destinationslandets språk.

Artikel 8. Om den ansvariga myndigheten i en medlemsstat får anmälan från den behöriga myndigheten i tredje land om export av en kemikalie, skall den enligt artikel 8 sända en

kopia av anmälan till kommissionen. Kommissionen skall till medlemsstaterna vidarebefordra de anmälningar som den tar emot. Kommissionen skall regelbundet utvärdera den information den tagit emot och, då så är nödvändigt, lämna förslag till rådet.

Artikel 9. Enligt artikeln skall medlemsstaterna regelbundet lämna information till kommissionen om tillämpningen av det anmälningsssystem som fastställs i förordningen. Kommissionen skall regelbundet sammanställa rapporter till Europaparlamentet om erfarenheterna av det förfarande som fastställs i förordningen.

Artikel 10. Om en medlemsstat i fråga om andra kemikalier än de som upptas i bilaga I till förordningen tillämpar ett liknande nationellt anmälningsförfarande, skall medlemsstaten enligt artikeln underrätta kommissionen om detta och ange vilka ämnen som omfattas. Kommissionen skall vidarebefordra dessa upplysningar till medlemsstaterna.

Artikel 11. Enligt artikeln skall kommissionen regelbundet se över kemikalieförteckningen i bilaga I, särskilt mot bakgrund av erfarenheterna vid tillämpningen av förordningen, med beaktande av ändringar inom gemenskapens lagstiftning samt av åtgärder som vidtagits från Organisationens för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), UNEP:s och FAO:s sida. Vid bedömning av om en regleringsåtgärd skall betraktas som ett förbud eller som en sträng restriktion skall hänsyn tas till åtgärdens verkningar inom vart och ett av de tre viktigaste användningsområdena. Dessa områden är växtskyddsmedel (bekämpningsmedel), industrikemikalier och kemikalier i konsumentprodukter.

Artikel 12. I artikeln bestäms att förordning (EEG) nr 1734/88 upphävs.

Artikel 13. Förordningen träder enligt artikeln i kraft tre månader efter det att den har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I 42 § kemikalielagen (744/89) stadgas om ett anmälningsförfarande vid överlåtelse av kemikalier till export.

Enligt 42 § 2 mom. skall anmälan också göras om kemikalier när det enligt internatio-

nella förpliktelser krävs mottagarlandets förhandsbifall för export av dem. Vatten- och miljöstyrelsen skall förbjuda exporten av kemikalien, om mottagarlandet har meddelat att det inte godkänner import av kemikalien i fråga. Momentet bör upphävas så att motsägelserna mellan lagen och förordning (EEG) nr 2455/92, som träder i kraft som sådan, undanröjs.

Verkställigheten av EG:s bestämmelser som kompletterar förordningen förutsätter att 42 § kemikalielagen ändras så, att genom förordning kan utses en eller flera sådana ansvariga myndigheter som avses i förordning (EEG) nr 2455/92.

Enligt 52 § i lagen skall den som bryter mot ett förbud som meddelas med stöd av 42 § för kemikalieförseelse dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om det inte stadgas strängare straff för gärningen i någon annan lag. Stadgandet föreslås bli ändrat så, att den som bryter mot det anmälningsförfarandet enligt 42 § kemikalielagen eller mot bestämmelserna i förordning (EEG) nr 2455/92 om export och import av vissa farliga kemikalier skall dömas för kemikalieförseelse till böter eller fängelse i högst sex månader, om det inte stadgas strängare straff för gärningen i någon annan lag. En regeringsproposition med förslag till ändring av kemikalielagen avläts separat.

Bekämpningsmedel

Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller tre EG-direktiv om bekämpningsmedel. Dessa är rådets direktiv 91/414/EEG om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden, direktiv 93/71/EEG som ändrar detta samt direktiv 90/335/EEG som ändrar direktiv 79/117/EEG om förbud mot att växtskyddsprodukter som innehåller vissa verksamma ämnen släpps ut på marknaden och används, vilket redan ingår i EES-avtalet.

Genom direktiv 91/414/EEG skapas inom EU ett system för godkännande och kontroll av växtskyddsmedel. Enligt direktivet för kommissionen en förteckning över verksamma ämnen som får användas i växtskyddsmedel. Endast registrerade växtskyddsmedel får marknadsföras. Preparat som kontrollerats och registrerats i en annan medlemsstat skall registreras, förutsatt att de jordbruks-, växtskydds- och miljöförhållanden som är relevanta för

användningen av medlet är jämförbara i de berörda områdena.

Enligt Gemensamma EES-kommitténs beslut får EFTA-staterna emellertid begränsa att växtskyddsmedel släpps ut på deras marknader i enlighet med den lagstiftning som gäller vid den tidpunkt då beslutet träder i kraft. Kommitténs beslut förutsätter alltså inga lagstiftningsåtgärder i Finland.

Kapitel XVI Kosmetika

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogas till de rättsakter i bilaga II som gäller kosmetika fyra direktiv av kommissionen och ett direktiv av rådet. Rådets direktiv 76/768/EEG om kosmetiska produkter har efter den 31 juli 1991 ändrats sammanlagt sex gånger. Den sista ändringen genomfördes genom direktiv 93/35/EEG. Till EG:s reglering av kosmetika hör dessutom kommissionens direktiv om t.ex. tillåtna ämnen, gränsvärden och varningsmärknings. Senast godkändes den sextonde ändringen av kommissionens direktiv genom direktiv 93/47/EEG som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut. Dessutom har kommissionen direktiv gällande analysmetoder, av vilka det senaste (93/73/EEG) ingår i beslutet.

Finlands kosmetikförordning (671/90), som har givits med stöd av produktsäkerhetslagen och livsmedelslagen, har i rätt långt stämt överens med EG-lagstiftningen. De ändringar som de nya direktiven förutsätter har genomförts genom en ändring av kosmetikförordningen (1414/93) och ett därmed sammanhängande nytt beslut av handels- och industriministeriet (1415/93).

Kapitel XVII Miljöskydd

Rådets direktiv av den 23 mars 1993 om svavelhalten i vissa flytande bränslen (93/12/EEG)

Direktivet gäller svavelhalten i gasoljor och dieselbränslen. Enligt direktivet får medlemsländerna inte förbjuda försäljning av oljeprodukter på grund av deras svavelhalt, om oljorna uppfyller kraven i direktivet. Direktivet träder i kraft den 1 oktober 1994. Det ersätter då tidigare direktiv om saken.

Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller för Finlands del en övergångstid för genomförandet av direktivet. Finland kan tillämpa en strängare gräns för svavelhalten (0,05 %) i fråga om dieselolja redan innan det blir obligatoriskt enligt direktivet, dvs. fram till den 1 oktober 1996. Finland kan också ta i bruk ett strängare krav för svavelhalten (0,1 %) i fråga om lätt brännolja och behålla det till den 1 oktober 1999. EG har för avsikt att under denna tid bereda ett förslag till ändring av direktivet till dessa delar.

I Finland regleras saken i ett beslut som statsrådet utfärdar med stöd av luftvårdslagen (67/82). Avsikten är att statsrådets beslut om svavelhalten för lätt brännolja och dieselolja (158/87) skall revideras i enlighet med det resultat som nåtts i förhandlingarna.

Kapitel XIX Allmänna bestämmelser inom tekniska handelshinderområdet

Produktsäkerhet

EG:s allmänna produktsäkerhetsdirektiv (92/59/EEG) utfärdades den 29 juni 1992. Medlemsstaterna skall genomföra direktivets bestämmelser i den nationella lagstiftningen senast den 29 juni 1994.

Finlands produktsäkerhetslag (914/86) trädde i kraft den 1 maj 1987. Den ändrades genom en lag (539/93) som trädde i kraft den 1 november 1993. Lagen uppfyller i sin nuvarande form de krav som direktivet ställer i fråga om tillsynsmedel och de påföljder som kan tillgripas.

Rådets förordning (EEG) nr 339/93 om kontroll av att produkter som importeras från tredje land är i överensstämmelse med reglerna för produktsäkerhet utfärdades den 8 februari 1993. Ett senare beslut av kommissionen (583/93/EEG) preciserar dess tillämpningsområde till livsmedel, läkemedel och leksaker.

I Finland kan ingrepp i importen av livsmedel ske med stöd av livsmedelslagen (526/41) och stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i importen av leksaker med stöd av produktsäkerhetslagen (914/86). Importen av läkemedel regleras genom läkemedelslagen (395/87).

CE-märkning

I Gemensamma EES-kommitténs beslut in-

går ett direktiv som gäller CE-märkning (93/68/EEG) och som ändrar alla EG-direktiv som följer det nya förfarandet. Direktivet förenhetligar sammanlagt 12 olika direktivs bestämmelser angående CE-märkning som utvisar överensstämmelse med kraven. Direktivet ger i sig inte anledning till ändringar på lagnivå inom den existerande regleringen inom olika sektorer. För komplettering och förenhetligande av den existerande regleringen kommer dock en separat regeringsproposition angående CE-märkning att avlåtats till riksdagen under våren 1994, i vilken även beaktas de ändringar som direktiv 93/68/EEG medför.

Kapitel XXV Tobak

Direktiv 92/41/EEG om ändring av direktiv 89/622/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om märkning av tobaksvaror, som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut, förutsätter att Finland lagstiftningsvägen förbjuder utsläppande på marknaden av sådan tobak för användning i munnen som inte är avsedd att rökas eller tuggas. I direktivet ingår också bestämmelser om de hälsovarningar som skall ingå i varningstexterna på förpackningarna.

Ett ovan avsett förbud mot utsläppande på marknaden av tobak som är avsedd för oralt bruk ingår i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (RP 116/1993 rd.), som är under behandling i riksdagen. Bestämmelser om de hälsovarningar på försäljningsförpackningarna som direktivet förutsätter finns i social- och hälsovårdsministeriets beslut (1504/92).

Kapitel XXVIII Kulturföremål

Rådets direktiv av den 15 mars 1993 om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium (93/7/EEG)

Gemenskapens lagstiftning om kulturföremål kompletterades våren 1993 med två nya rättsakter. De är förordningen (EEG) nr 3911/92 om export av kulturföremål och direktivet om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium som

genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogats till bilaga II.

I början av direktivet definieras de kulturföremål som direktivet gäller. De är sådana nationella skatter som avses i artikel 36 i Romfördraget och som ingår i bilagan till direktivet, eller om de inte ingår där, är en enhetlig del av offentliga samlingar eller inventarier i kyrkliga institutioner. I bilagan definieras kulturföremålen enligt kategori, ålder och ekonomiskt värde. Genom direktivet har man skapat ett för gemenskapen internt system genom vilket medlemsstaterna skall återlämna kulturföremål som olagligen förts bort till andra medlemsstater och å andra sidan kan få till andra medlemsstater olagligen bortförda kulturföremål återlämnade. Syftet är att lösa de problem som beror på att tullarna och gränskontrollerna mellan staterna har slopats. Genom direktivet som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut utvidgas ordningen för återlämnande att omfatta hela den inre marknaden.

Olagligen bortfört anses ett föremål vars utförelse strider mot de nationella bestämmelserna om utförelse av nationella skatter eller som har förts ut i strid med EG:s exportförordning. En stat varifrån ett föremål olagligen har förts bort kan inför domstol återkräva föremålet. Ärendet behandlas vid en behörig domstol i det land där föremålet har hamnat. Yrkande på återlämnande skall göras inom ett år efter det föremålet har hittats eller identifierats. Återlämnande av över 30 år tidigare bortförda föremål kan i allmänhet inte påyrkas inför domstol.

Domstolen ger utslag om återlämnande av ett föremål. Den skall samtidigt besluta om betalning av en skälig ersättning till innehavaren av föremålet. Den stat som återkrävt föremålet betalar den av domstolen fastställda ersättningen, liksom de övriga kostnaderna för återlämnandet. Varje medlemsstat utser en central myndighet som skall utföra de uppgifter som föreskrivs i direktivet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

För närvarande regleras utförelsen av kulturföremål från Finland genom lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål (445/78). I lagen stadgas om tillståndspliktig utförelse av

vissa kulturföremål i Finland och där bestäms bland annat om övervakningen av begränsningarna i utförseln och om straffpåföljderna.

Begränsningar av utförsel finns även i forminneslagen, med stöd av vilken fasta och lösa fornminnen samt skeppsvrak hör till finska staten, samt i kyrkolagarna som reglerar överlåtelse av kyrkliga föremål till utomstående. Medlemsstaterna kan om de så vill följa striktare begränsningar för utförseln av kulturföremål, än EG:s lagstiftning. Även i Finland har man för avsikt att bibehålla stadgandena om utförsel av kulturföremål.

Direktivet förutsätter att en särskild lag stiftas. En av undervisningsministeriet tillsatt arbetsgrupp bereder en proposition i ärendet. I lagen bör också bestämmas om en central myndighet som avses i direktivet. I tillämpningen av direktivet har Finland en övergångsperiod till den 1 januari 1995.

Kapitel XXIX Explosiva varor för civilt bruk

Direktiv 93/15/EEG gäller attesteringsförfarandet och importövervakning i fråga om explosiva varor. För EFTA-staternas del gäller dock i fråga om gränsbevakning en anpassning av direktivets artikel 9.2, enligt vilken EFTA-staterna kan utföra kontroller vid gränserna i enlighet med nationell lagstiftning i samband med övervakningen av överföring av explosiva varor.

Direktivets artiklar om överföring av explosiva varor har inom EU trätt i kraft den 1 oktober 1993. I övrigt träder direktivet i kraft den 1 januari 1995. Staterna skall dock till och med den 31 december 2002 tillåta utsläppande på marknaden av sådana explosiva varor som överensstämmer med de nationella bestämmelser som var gällande före den 31 december 1994.

Genomförandet av direktivet förutsätter att förfarandet för attestering av explosiva varor och tillsynsförfarandena vid import av explosiva varor ändras. I huvudsak kan direktivets krav genomföras genom att förordningen om explosiva varor (473/93) ändras. Det kan också vara nödvändigt att ändra lagen om explosionsfarliga ämnen (263/53), eftersom det enligt lagen krävs tillstånd för import av explosiva varor. Direktivet gäller också överföring av ammunition, varför det också är nödvändigt

att ändra de gällande stadgandena om import av skjutförnödenheter.

Kapitel XXX Produkter och utrustning för hälso- och sjukvård

I EES-avtalet ingår ett direktiv som gäller elektromedicinsk utrustning (84/539/EEG) och ett direktiv som gäller aktiva medicintekniska produkter för implantation (90/385/EEG). Lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård, som tidigare hette lagen om sjukvårdsartiklar, (997/84) har ändrats så att den motsvarar innehållet i direktiven. Den 14 juni 1993 antog rådet ett allmänt direktiv som gäller medicintekniska produkter (93/42/EEG) och som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut.

Direktiv 93/42/EEG skall tillämpas på alla medicintekniska produkter och deras tillbehör och det är ett direktiv enligt den s.k. nya metoden. I direktivet ingår bestämmelser om väsentliga krav för produkterna, förfarandet vid utsläppande av produkterna på marknaden samt om klassificering av produkterna och standarder som gäller dem. Med stöd av en särskild skyddsklausul skall medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkalla hälsofarliga produkter från marknaden eller för att hindra att de släpps ut på marknaden. De lagar, förordningar och administrativa beslut som är nödvändiga för att direktivet skall kunna tillämpas skall offentliggöras senast den 1 juli 1994 och direktivet träder i kraft den 1 januari 1995. Direktivet åsidosätter det direktiv som gäller elektromedicinsk utrustning till de delar dessa direktiv överlappar varandra.

Direktivet förutsätter att lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård ändras. En särskild regeringsproposition kommer att avlåtats om lagändringen.

Bilaga 4 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga IV till EES-avtalet

Energi

I artikel 24 i EES-avtalet hänvisas till bilaga IV, enligt vilken de EG-rättsakter gällande energi som hör till EES-avtalets materiella

tillämpningsområde skall tas in i EES-avtalet. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har till bilaga IV fogats två nya rättsakter som inte behöver genomföras på lagnivå (kommissionens beslut 77/190/EEG och 81/883/EEG).

Genom besluten meddelas anvisningar om tillämpningen av rådets direktiv 76/491/EEG, som ingår i EES-avtalet. I syfte att följa verksamheten på oljemarknaden och garantera öppenhet när det gäller kostnaderna och priserna för oljeprodukter (i direktivet används benämningen "petroleumprodukter") skall medlemsstaterna ge information om importen av råolja och oljeprodukter, konsumentpriserna på oljeprodukter samt om priset fritt raffinaderi. I Finland har insamlingen av information inletts efter att EES-avtalet trätt i kraft. Material fås från oljebolagen och oljebranschens organisationer, som ger informationen frivilligt.

Bilaga 5 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga V till EES-avtalet

Fri rörlighet för arbetstagare

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har i bilaga V till EES-avtalet intagits rådets förordning (EEG) nr 2434/92 om ändring av del II i förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen och kommissionens beslut om genomförandet av rådets förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen, särskilt vad avser nätverket Eures (European Employment Services). Ändringen av del II i förordningen innehåller nya bestämmelser om förmedling av lediga platser och platsansökningar samt om åstadkommande av jämvikt på arbetsmarknaden. Dessutom förbättrar bestämmelserna i förordningen och kommissionens beslut samarbetet mellan de avtalslutande parternas arbetsmarknadsmyndigheter och med kommissionen samt utbytet av information om frågor rörande arbetsmarknaden inom EES. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut utgår samtidigt den anpassning rörande artikel 15.2 i förordningen (EEG) nr 1612/68, vilken tidigare ingick i punkt 2 i bilagan.

Rådets förordning (EEG) nr 2434/92 av den 27 juli 1992 om ändring av del II i förordning

(EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen

Del II: Förmedling av lediga platser och platsansökningar

Avdelning I: Samarbete mellan medlemsstaterna och med kommissionen

Artikel 14. Artikeln har ändrats så, att medlemsstaterna inte längre behöver sända kommissionen detaljer om sysselsättningssituationen för varje region och verksamhetsgren. I enlighet med artikeln sänder medlemsstaterna kommissionen information om problem som uppstår i samband med den fria rörligheten och anställandet av arbetstagare samt detaljer om sysselsättningssituationen och dess utveckling. Samtidigt har bestämmelserna om samarbetet mellan kommissionen och Tekniska kommittén ändrats.

Avdelning II: Arbetsförmedling

Artiklarna 15—18. Artiklarna 15—17 innehåller nya detaljerade bestämmelser om samarbetet mellan arbetsmarknadsmyndigheterna i medlemsstaterna då det gäller information om och behandling av lediga platser. Bilagan i anslutning till artikel 16.3 a har utgått. Artikel 18 har inte ändrats.

Avdelning III: Åtgärder för bevarandet av jämvikten på arbetsmarknaden

Artiklarna 19—20. I enlighet med artikel 19.1 avfattar kommissionen tillsammans med medlemsstaterna minst en gång om året en analys av resultaten av arrangemang som gäller lediga platser och platsansökningar. Analysen baserar sig på uppgifter som erhållits från medlemsstaterna. Punkt 2 i artikeln har inte ändrats. Till artikeln har fogats en ny punkt 3, enligt vilken kommissionen vartannat år för Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén skall avfatta en rapport om genomförandet av del II i förordningen. För rapporten skall insamlas såväl de detaljer som enligt förordningen förutsatts av medlemsstaterna som de detaljer som erhållits genom undersökningar och av vilka framgår omständigheter som är ändamålsenliga med tanke på utvecklingen inom den gemensamma marknaden. Artikel 20, som innefattade bestämmelser om information om störningar på arbetsmarknaden i en medlemsstat, har utgått.

Avdelning IV: Europeiska samordningsbyrån

Artiklarna 21—23. Artiklarna 21—23 i förordningen har inte ändrats.

Kommissionens beslut av den 22 oktober 1993 om genomförandet av rådets förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen, särskilt vad avser nätverket Eures (European Employment Services) (93/569/EEG)

Genom beslutet skall kommissionen, medlemsstaternas arbetsmarknadsmyndigheter och deras eventuella nationella samarbetspartners bygga upp ett europeiskt servicenätverk, Eures. Nätverket Eures har till uppgift att svara för samarbetet rörande arbetsförmedling och informationsutbytet. Närmare bestämmelser om formerna för samarbetet och den information som skall utbytas ingår i del II i rådets förordning (EEG) nr 1612/68, sådan den lyder ändrad genom rådets förordning (EEG) nr 2434/92. Kommissionens generaldirektorat V är ansvarigt för samordnandet av systemet. I anslutning till EES-avtalet syftar systemet till att trygga en rättvis behandling av de avtalslutande parternas medborgare, då dessa förflyttar sig som arbetstagare eller arbetssökande inom EES-området. Genom systemet effektiveras arbetsförmedlingen mellan EES-staterna med hjälp av särskild ADB-baserad informationsförmedling och ett nätverk av specialiserade tjänstemän (s.k. eurorådgivare). Systemet utvecklas i form av ett kommissionsprojekt och tas gradvis i bruk åren 1994—1995.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I lagen om införande av den lag som skall ges med stöd av Gemensamma EES-kommitténs beslut föreslås det att i lagen intas ett stadgande om arbetsministeriets och statistikcentralens behörighet att på det sätt som avses i rådets förordning (EEG) nr 2434/92 om ändring av del II i förordning (EEG) nr 1612/68 och kommissionens beslut (93/569/EEG) ge handräckning åt EFTA:s ständiga kommitté, EFTA:s övervakningsmyndighet och Europeiska gemenskapernas kom-

mission. Stadgandet motsvarar till sitt innehåll 6 § lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet (1504/93).

Bilaga 6 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga VI till EES-avtalet

Social trygghet

Allmänt

I artikel 29 i EES-avtalet hänvisas till bilaga VI, som innehåller en förteckning över de EG-rättsakter som gäller social trygghet och som ingår i EES-avtalet. De viktigaste av dem är förordning (EEG) nr 1408/71, som gäller tillämpningen av systemen för social trygghet inom gemenskapen, och förordning (EEG) nr 574/72, som gäller tillämpningen av den. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har till bilaga VI fogats fyra EG-förordningar och fyra icke-bindande rättsakter som de avtalslutande parterna skall beakta på behörigt sätt. Icke bindande rättsakter som gäller verkställighet av de nämnda förordningarna, genomförs inte i Finland.

Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 och (EEG) nr 574/72, sådana de lyder uppdaterade genom förordning (EEG) nr 2001/83 och senast ändrade genom förordning (EEG) nr 2195/91, vilka ingår i bilaga VI, har genom Gemensamma EES-kommitténs beslut ändrats genom förordning (EEG) nr 1247 - 1249/92, som har fogats till bilaga VI. Dessutom har rådets förordning (EEG) nr 1247/92 ändrats genom förordning (EEG) nr 1945/93.

De ändringar som införts genom förordning 1247/92 baserar sig på utvecklandet av rättspraxis vid EG-domstolen, enligt vilken förmåner som enligt den nationella lagstiftningen i de olika medlemsstaterna ligger på gränsen mellan social trygghet och socialvård har ansetts omfattas av samordningsreglerna för social trygghet.

Enligt artikel 4.4 i förordning 1408/71 gäller förordningen inte socialhjälpssystemen. EG-domstolen har konstaterat att en förmån som enligt den nationella lagstiftningen hör till

socialvården också kan ha drag som är karakteristiska för en förmån som hör till social trygghet. Individens rätt till förmån och förutsättningarna för erhållande av förmånen samt förmånsbeloppet fastställs t.ex. i lag och beviljandet av förmånen är inte beroende av prövning. En sådan förmån hänför sig också till de förmåner inom den sociala tryggheten som nämns i artikel 4 a - h (se fall 381/85, 93/84 Giletti, 249/83 Hoeckx och 365/89 Newton). Den lagstiftning som gäller dessa förmåner påminner också ofta om en sådan lagstiftning som reglerar förmåner inom socialvården. Kännetecknande för dessa förmåner är bl.a. att beviljandet av en förmån baserar sig på behovsprövning och att rätten till förmånen inte förutsätter fullgjorda anställnings- eller avgiftsperioder.

Utgångspunkten är att de förmåner som avses i förordning (EEG) nr 1247/92 hör till den sociala trygghet som omfattas av samordningsreglerna. Förmåner till personer som omfattas av förordningen skall beviljas enligt den nationella lagstiftningen i den berörda persons bosättningsland. Om förmånen enligt den nationella lagstiftningen inte betalas till en person som är bosatt i utlandet, dvs. inte kan exporteras, skall detta nämnas i den nya bilagan 2 a. Till bilaga 2 i förordning (EEG) nr 1408/71 har också fogats en ny avdelning III. För Finlands del behandlas de bestämmelser som tagits in i bilagorna nedan i samband med respektive artikel.

Genom förordning (EEG) nr 1248/92 har de bestämmelser som gäller beviljande och beräkning av pensioner ändrats. Ändringarna grundar sig dels på EG-domstolens rättspraxis och dels på brister i lagstiftningen. Avdelning III kapitel 2 och 3 i förordning (EEG) nr 1408/71, vilka gäller beräkning och beviljande av pensioner, har i sin helhet ersatts med bestämmelserna i denna förordning. De viktigaste ändringarna ingår i avdelning III kapitel 3, i vilket finns nya noggrannare bestämmelser om samordningen av pensioner. På basis av domstolens rättspraxis har samtidigt den bestämmelsestrukturen enligt vilken pensionernas sammanlagda belopp skall avgränsas till det högsta teoretiska beloppet. Avsikten har även varit att förenkla beräkningen av s.k. pension prorata enligt förordningen i den meningen att pensionen kan beräknas på två sätt i stället för tidigare tre beräkninggångar. Det är inte nödvändigt att räkna ut en pension prorata,

om pensionen beräknad enligt den nationella lagstiftningen alltid är lika stor eller större än den enligt förordningen beräknade pensionen pro rata.

Förordning (EEG) nr 1249/92 innehåller de bestämmelser som behövs på grund av Tysklands återförening. Förordningen innehåller dessutom preciseringar till de bestämmelser som gäller samordning av familjeförmåner. Förordning (EEG) nr 1945/93 innehåller huvudsakligen de ändringar som medlemsstaterna har gjort i bilagorna till förordning (EEG) nr 1408/71 samt bestämmelser om betalning av familjeförmåner i vissa fall. Ändringen av förordning (EEG) nr 1247/92 tillämpas inte i EES-avtalet. I bilaga 6 har dessutom genom Gemensamma EES-kommitténs beslut godkänts de ändringar i bilagorna till förordning 574/72 som gjorts för Finlands del och som gäller den administrativa verkställigheten av förordningarna.

Rådets förordning (EEG) nr 1247/92 av den 30 april 1992 om ändring av förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen

Artikel 1. Till artikel 1.f i förordning (EEG) nr 1408/71 har fogats en ny punkt ii, i vilken sägs att när det gäller handikappförmåner som enligt en medlemsstats lagstiftning utges till alla medborgare i den staten som uppfyller föreskrivna villkor, skall uttrycket familjemedlem innebära åtminstone en anställd eller egenföretagares make och en sådan persons barn som antingen är minderåriga eller ekonomiskt beroende av en sådan person.

I punkt j definieras begreppet "lagstiftning". I första stycket i punkt j har intagits ett omnämnande av den lagstiftning som avses i artikel 4.2a och som gäller särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner.

Till artikel 4 har fogats en ny punkt 2a och 2b. Enligt den nya punkt 2a skall förordningen gälla också särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som utges enligt en annan lagstiftning eller andra system än de som avses i artikel 4.1 eller som inte omfattas av förordningens tillämpningsområde på grund av artikel 4.4. Med en sådan förmån som skall omfattas av förordningen avses en förmån som hänför sig till de grenar av social trygghet som nämns i artikel 4.1 a — h och som är ett tillägg till,

ersätter eller kompletterar andra förmåner samt en förmån som uteslutande är avsedd för handikappade. Så som framgår av artikel 10 a gäller artikeln endast kontantförmåner.

Enligt punkt 2b gäller förordningen dock inte sådana bestämmelser i en medlemsstats lagstiftning om särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner vars tillämpningsområde är begränsat till en del av medlemsstatens territorium. Sådana förmåner som avses i punkt 2b finns inte i Finland. Dessa förmåner anges i bilaga 2 avsnitt III.

Enligt artikel 1.3 skall artikel 5 i förordning (EEG) nr 1408/71 ersättas med en ny artikel 5. Enligt den skall medlemsstaterna när de uppgör de förklaringar om förordningens tillämpningsområde som avses i artikeln närmare ange också de särskilda icke avgiftsfinansierade förmånerna enligt den lagstiftning som avses i artikel 4.2a.

I artikel 1.4 fogas en ny artikel 10a till förordning (EEG) nr 1408/71. Den nya artikeln gäller särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner. Personer för vilka förordningen gäller skall erhålla särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner uteslutande inom den medlemsstats territorium där de är bosatta i enlighet med lagstiftningen i den staten. Dessa förmåner skall anges i den nya bilaga 2 a som fogats till förordningen.

Enligt de bestämmelser som för Finlands del har tagits in i förordningens bilaga 2 a hör vårdbidrag, handikappbidrag, bostadsbidrag för pensionstagare samt utkomstskyddets grunddagpenning till dessa icke avgiftsfinansierade förmåner i Finland. Betalningen av grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) begränsas under den tid personen i fråga söker arbete i en annan EES-stat. Grunddagpenning betalas inte till en person som vistas i en annan EES-stat och som inte kan få enligt förtjänsten avvägd dagpenning på grund av att arbetsvillkoret, som är en förutsättning för denna dagpenning, inte är uppfyllt eller dagpenning redan har betalats för maximitiden. I anslutning till budgetpropositionen för 1994 har lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändrats (1541/93) så att ett villkor också för erhållande av grunddagpenning är att arbetsvillkoret på sex månader skall vara uppfyllt. Dessutom har maximitiden för dagpenning begränsats till 500 dagar under fyra på varandra följande kalenderår. Sålunda mister

bestämmelsen i bilaga 2 a sin betydelse till den del som gäller grunddagpenning.

Enligt den nya artikeln 10a.2 skall anställningsperioder, perioder av verksamhet som egenföretagare eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt lagstiftningen i en annan medlemsstat beaktas som perioder som har fullgjorts enligt lagstiftningen i den stat som beviljar förmånen, dvs. på personens bosättningsort, om rätten till förmånen förutsätter fullgörande av dessa perioder. Erhållande av handikappbidrag enligt lagen om handikappbidrag (124/88) förutsätter att den som är medborgare i en EES-stat har bott i Finland i tre år innan förmånen beviljas. När denna tid räknas ut skall försäkringsperiod som fullgjorts i en annan stat beaktas.

I artikel 10a.3 jämföras en förmån enligt artikel 4 a—h i förordning (EEG) nr 1408/71, som från en annan medlemsstat betalas till en person som omfattas av förordningen, med en sådan förmån enligt lagstiftningen i den berörda personens bosättningsland till vilken en särskild icke avgiftsfinansierad förmån betalas i form av ett tillägg. Bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/78) är en sådan förmån som betalas i form av ett tillägg och som kommer att beviljas även en pensionstagare som erhåller pension endast från någon annan EES-stat. I artikel 10a.4 bestäms att om handikapp eller invaliditet konstateras inom en medlemsstats territorium, skall denna diagnos beaktas i en annan medlemsstat som om den hade ställts i enlighet med lagstiftningen i denna medlemsstat.

Artikel 2. I artikel 2.1 förbjuds indragning av förmåner som före förordningens ikraftträdande har beviljats i enlighet med bestämmelserna i avdelning III i förordning (EEG) nr 1408/71 och som betalas till en mottagare utanför medlemsstatens territorium enligt artikel 10 i sistnämnda förordning.

Denna artikel tillämpas inte enligt EES-avtalet.

Artikel 3. I denna artikel bestäms förordningens ikraftträdande.

Rådets förordning (EEG) nr 1248/92 av den 30 april 1992 om ändring av dels förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, dels förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpning av förordning (EEG) nr 1408/71

Motivering artikelvis

Artikel 1. Enligt det nya sjunde stycket i ingressen till förordning (EEG) nr 1408/71 måste de samordningsregler som har antagits för tillämpningen av artikel 51 i fördraget garantera arbetstagare som flyttar inom gemenskapen deras förvärvade rättigheter och förmåner. Samtidigt skall åttonde stycket i förordningens ingress utgå som onödigt.

Artikel 2. I artikel 2.1 ersätts artikel 12.2 i förordning (EEG) nr 1408/71 med en ny punkt 2. Artikel 12 gäller förhindrande av sammanträffande av förmåner. Enligt den nya punkten 2 får förmåner enligt en annan medlemsstats lagstiftning samordnas förutsatt att bestämmelser om detta ingår i den nationella lagstiftningen. De bestämmelser som gäller samordning av pensioner har strukits i artikeln. Närmare bestämmelser om samordning av pensioner har tagits in i artikel 46a, 46b och 46c i kapitel 3 i den nya avdelning III.

Enligt artikel 2.2 skall avdelning III kapitel 2 i förordningen ersättas med ett nytt kapitel 2. Avsnitt 1 i detta kapitel innehåller bestämmelser om beviljande av invalidpension då sådana medlemsstaters lagstiftning enligt vilken pensionens belopp är oberoende av försäkringsperiodernas längd tillämpas när invalidpension bestäms. Avsnitt 2 i detta kapitel innehåller bestämmelser om sådana situationer då en anställd endast har omfattats av sådan lagstiftning enligt vilken invaliditetsförmånernas storlek är beroende av försäkrings- eller bosättningsperiodernas längd eller av lagstiftning av denna typ och av den typ som avses i avsnitt 1. I kapitlet ingår dessutom bestämmelser med tanke på förvärrad invaliditet och bestämmelser om utgivande av förmåner som tidigare har innehållits eller dragits in samt omvandling av invaliditetsförmåner till förmåner vid ålderdom.

Avsnitt 1

Artikel 37 - 39 i förordning (EEG) nr 1408/71. I artikel 37 har inga ändringar i sak gjorts. Den bilaga 4 som nämns i artikeln har delats upp i två delar och i del A skall anges de förmåner enligt artikeln som är oberoende av försäkringsperiodernas längd (A-typ). I del A i bilagan har för Finlands del intagits en bestämmelse om invaliditetspension enligt folkpen-

sionslagen, som beviljas en person under 21 år som har blivit arbetsoförmögen medan han har varit bosatt i Finland.

I artikel 38 ingår bestämmelser om beaktande av försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt andra medlemsstaters lagstiftning, om förvärv, bibehållande eller återfående av rätt till pensionsförmån förutsätter att försäkrings- eller bosättningsperioder av en viss längd har fullgjorts. Artikeln har preciserats till den del som gäller hur försäkrings- eller bosättningsperioder skall beaktas när den berörda personen har omfattats både av ett allmänt och ett särskilt pensionssystem. Medlemsstaten skall vid behov beakta även de försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt ett särskilt system i enlighet med lagstiftningen i en annan stat. I förordningens nya bilaga 4 B skall medlemsstaterna ange sådana särskilda system. Finland har inte några sådana särskilda system. EES-avtalets nuvarande bilaga 4 har blivit bilaga 4 A.

Artikel 39 innehåller bestämmelser om beviljande av invaliditetsförmåner som är oberoende av försäkringsperiodernas längd. Till artikeln har fogats bestämmelser om tillämpningen av reglerna för samordning av förmåner av annat slag enligt kapitel 3 också när beloppet av de pensioner som avses i detta kapitel och som är oberoende av försäkringsperiodernas längd räknas ut.

Avsnitt 2

Artikel 40 i förordning (EEG) nr 1408/71. Artikeln innehåller de allmänna bestämmelser som tillämpas på anställda eller egenföretagare som har omfattats av två eller flera medlemsstaters lagstiftning, då invaliditetsförmånernas storlek åtminstone enligt en av dem är beroende av försäkrings- eller bosättningsperiodernas längd (B-typ). Då bestäms invalidpensionen enligt bestämmelserna i förordningens kapitel 3 på samma sätt som ålderspension. Bestämmelserna i artikel 37 kan dock tillämpas på en sådan anställd eller egenföretagare som har omfattats såväl av ett pensionssystem av A-typ som av ett pensionssystem av B-typ. En förutsättning är att den anställda när han drabbas av arbetsoförmåga omfattas av ett pensionssystem av A-typ och inte uppfyller villkoren för rätt till pension enligt ett pensionssystem av B-typ. En annan förutsättning är att den

berörda personen inte samtidigt gör anspråk på förmåner vid ålderdom från någon annan stat. Denna ändring ansluter sig till definitionen av begreppet förmåner av samma slag, som ingår i kapitel 3 artikel 46a. I artikeln har också begreppet invalidpension utvidgats så att det även täcker de andra förmåner som avses i avdelning III kapitel 2 och 3 och för vilka nedsatt arbetsförmåga är av betydelse. Bakgrunden till ändringen är att t.ex. förtida ålderspension kan vara en sådan pension som beviljas på grund av nedsatt arbetsförmåga.

Invalidpensionerna enligt det finländska arbetspensionssystemet är alltid pensioner av B-typ och beroende av försäkringsperiodernas längd. På invaliditetspensionerna enligt folkpensionslagen tillämpas på motsvarande sätt i allmänhet alltid bestämmelserna i kapitel 3.

Avsnitt 3

Artikel 41 i förordning (EEG) nr 1408/71. Artikeln gäller bestämmande av pension då invaliditeten förvärras. Bestämmelserna i artikeln har inte ändrats.

Avsnitt 4

Artikel 42 i förordning (EEG) nr 1408/71. Artikeln innehåller bestämmelser om utbetalning av pensioner från de institutioner som svarar för utgivandet, då rätten till pension börjar på nytt efter att förmånen har innehållits eller dragits in. Några ändringar i sak har inte gjorts i artikeln.

Artikel 43 i förordning (EEG) nr 1408/71. Artikeln innehåller bestämmelser om omvandling av invalidpension till ålderspension. Artikeln har preciserats så att när den som får invalidpension uppnår den ålder som enligt lagstiftningen i en annan stat krävs för ålderspension, skall de stater enligt vilkas lagstiftning personen i fråga ännu inte har uppnått åldern för ålderspension fortsätta att till honom utge invalidpension tills han uppfyller villkoren för erhållande av ålderspension.

Om en invalidpension av A-typ omvandlas till ålderspension och om personen ännu inte har uppnått den ålder för ålderspension som krävs enligt lagstiftningen i en stat som inte har betalt pension med stöd av artikel 39, skall den sistnämnda staten från dagen för omvandlingen

också bevilja honom en invalidpension som beräknats enligt försäkringsperiodens längd.

I bilaga 4 A har Finland som en invaliditetspension av A-typ som är oberoende av försäkringsperiodernas längd angett pension som betalas till en person under 21 år som har blivit arbetsoförmögen medan han har varit bosatt i Finland. Stadganden om detta ingår i en lag (547/93) om ändring av folkpensionslagen, som trädde i kraft samtidigt som EES-avtalet. I praktiken kommer en sådan pension av A-typ inte att beviljas anställda eller egenföretagare, eftersom en sådan pension i allmänhet inte behöver betalas ut, om personen i fråga också har omfattats av ett pensionssystem av B-typ där pensionen är beroende av försäkringsperiodernas längd. Pensionerna enligt det finländska arbetspensionssystemet hör till dessa försäkringar av B-typ och de påverkas inte av ändringen av artikel 43.

Punkt 3. Enligt punkt 3 har avdelning III kapitel 3 i förordning (EEG) nr 1408/71 i sin helhet ersatts med ett nytt kapitel 3. Till kapitlet har fogats nya artiklar 46a - c, som gäller samordning av pensioner vid sammanträffande av förmåner.

Artikel 44 och 45 i förordning (EEG) nr 1408/71. Artikel 44 innehåller allmänna bestämmelser om beviljande av pension till anställda eller egenföretagare som har omfattats av lagstiftningen i två eller flera medlemsstater. Inga ändringar i sak har gjorts i artikeln. I artikel 45 ingår bestämmelser om beaktande av försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts i någon annan medlemsstat i sådana fall då förvärv, bibehållande eller återfående av rätten till pension kräver att försäkrings- eller bosättningsperioder av en viss längd har fullgjorts. Punkt 1 innehåller de allmänna principerna om sammanräkning av perioderna och punkt 2 - 4 bestämmelser om beaktande av perioder som har fullgjorts enligt särskilda system. Förordningens bilaga 4 B ansluter sig till punkt 3. Finland nämns inte i bilagan. Innehållet i punkt 5 och 6 har inte ändrats i sak.

Artikel 46 i förordning (EEG) nr 1408/71. Artikeln innehåller bestämmelser om beräkning av pensionsbeloppet. Om villkoren för rätt till pension uppfylls enligt den lagstiftning som tillämpas i den medlemsstat som beviljar pensionen, räknas pensionsbeloppet ut på två sätt. Pensionsanstalten beräknar pensionsbeloppet å

ena sidan endast enligt den lagstiftning som den tillämpar och å andra sidan enligt punkt 2 i denna artikel. Den större av de sålunda beräknade pensionerna betalas ut till pensionsstagaren. Jämfört med den tidigare bestämmelsen har beräkningen av pensionen förenklats. Pensionen behöver inte längre räknas ut ännu en tredje gång enligt den nationella lagstiftningen så att de bestämmelser i den nationella lagstiftningen som gäller samordning av pensioner som förvärvats utomlands inte tillämpas.

Enligt den nya punkten b i artikel 46 behöver den s.k. beräkningen prorata enligt artikeln inte utföras, om lagstiftningen i den stat som beviljar pensionen inte innehåller några regler om samordning av förmåner som förvärvats utomlands. En förutsättning är att den pension som beräknats enligt den nationella lagstiftningen alltid är lika stor eller större än den pension prorata som beräknats enligt bestämmelserna i förordningen. Ett omnämnande om detta skall tas in i förordningens bilaga 4 C. För Finlands del anges ingen sådan bestämmelse i bilagan. Pensionsbeloppet enligt folkpensionslagen och den allmänna familjepensionslagen kan i vissa fall vara lägre än den pension prorata som beräknas enligt förordningen. Också inom arbetspensionssystemet beräknas pensionen både enligt den nationella lagstiftningen och enligt förordningen som en pension prorata och det större av dessa belopp skall betalas ut till pensionstagaren.

Bestämmelserna i punkt 3 om begränsning av det sammanlagda pensionsbeloppet till det högsta teoretiska beloppet har strukits. Ändringen grundar sig på EG-domstolens fasta rättspraxis (se fallet 24/75 Petroni). Om de pensioner som beviljades från två eller flera stater sammanföll, kunde bestämmelsen leda till att pensionsbeloppet begränsades genom att det pensionsbelopp som uteslutande hade förvärvats enligt nationell lagstiftning minskades. Enligt domstolen ligger kompetensen att införa sådana regler enbart hos den nationella lagstiftaren, dock så att rådet kan bestämma de gränser inom vilka de nationella bestämmelserna avseende minskning, innehållande eller indragning skall tillämpas.

Artikel 46a. Artikel 46a, som har fogats till förordningen, innehåller allmänna bestämmelser om minskning, innehållande eller indragning av förmåner som beviljats enligt en medlemsstats lagstiftning då det är fråga om förmåner vid invaliditet, ålderdom eller till

efterlevande. Enligt artikeln avses med sammanträffande av förmåner av samma slag sammanträffande av förmåner vid invaliditet, ålderdom och till efterlevande som beräknas eller utges på grundval av försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts av en och samma person. Ålderspension och invalidpension som betalas till en och samma person är således förmåner av samma slag. I fråga om familjepensioner är endast familjepensioner som beviljas i en stat och familjepensioner som beviljas i en annan stat förmåner av samma slag.

Enligt artikeln avses med sammanträffande av förmåner av annat slag sammanträffande av förmåner som inte kan betraktas som om de var av samma slag. De pensioner som beviljas grundar sig med andra ord på försäkringsperioder som olika personer fullgjort, t.ex. en persons egen ålderspension och efterlevandepension som grundar sig på den avlidne makens försäkring. Vid tillämpningen av Finlands pensionslagstiftning beaktas som sådana förmåner av annat slag pensioner enligt olycksfallsförsäkrings- och trafikförsäkringslagstiftningen och andra motsvarande förmåner som skall samordnas med pensionen.

Enligt punkt 3 är en allmän förutsättning för samordning av förmåner att den nationella lagstiftningen innehåller regler om samordning av förmåner som förvärvats utomlands. Samordning enligt artikeln skall göras före avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter och andra individuella premier eller avdrag. Förmånsbelopp som har förvärvats enligt en annan medlemsstats lagstiftning och som utges på grundval av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring skall dock inte beaktas vid samordningen.

Artikel 46b. Artikeln innehåller särskilda bestämmelser vid sammanträffande av förmåner av samma slag enligt två eller flera medlemsstaters lagstiftning. En förmån av samma slag som beviljas enligt en annan medlemsstats lagstiftning kan beaktas vid bestämmande av pension, om regler om samordning ingår i den nationella lagstiftningen. Samordning är dock inte möjlig, om pensionen beräknas som en pension prorata enligt förordningen. Om pensionen prorata är större än den pension som beräknas enligt den nationella lagstiftningen, betalas den till pensionstagaren. En minskning som görs på grund av samordningen kan gälla

endast den pension som bestäms enligt den nationella lagstiftningen.

När pensionsbeloppet beräknas enligt den nationella lagstiftningen får bestämmelserna i punkt 2 om minskning, innehållande eller indragning av förmån tillämpas endast i följande två fall. För det första skall förmånsbeloppet vara oberoende av försäkrings- eller bosättningsperiodernas längd. Dessa förmåner av A-typ skall anges i bilaga 4 del D. Förmånerna kan samordnas också om det är fråga om en förmån, vars storlek bestäms på grundval av en tillgodoräknad period, dvs. perioden mellan den dag då försäkringsfallet inträffade och en senare dag. Dessa förmåner skall anges i bilaga 4 D. För Finlands del anges i punkt 2 i bilagan sådan pension enligt arbetspensionslagarna där rätten till återstående tid har beaktats.

Beloppet av en sådan förmån enligt den nationella lagstiftningen där rätten till återstående tid har beaktats kan minskas, innehållas eller dras in på grund av en förmån av samma slag, om samma tillgodoräknade period har beaktats vid bestämmandet av den sistnämnda förmånen eller om denna förmån sammanträffar med en sådan förmån av samma slag enligt en annan medlemsstats lagstiftning som är oberoende av försäkringsperiodernas längd. Om en överenskommelse har slutits mellan två eller flera medlemsstater om att en och samma tillgodoräknad period inte får beaktas två eller flera gånger, skall bestämmelserna i överenskommelsen tillämpas i stället för de nationella reglerna om samordning. Dessa överenskommelser skall anges i förordningens bilaga 4 D 3. För Finlands del anges i bilagan den nya nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 105 och 106/93), som trädde i kraft samtidigt som EES-avtalet.

För det finländska folkpensionssystemets del anges i bilaga 4 D 1 som en pension som är oberoende av försäkringsperiodernas längd en sådan folkpension som när EES-avtalet träder i kraft utges enligt gällande lag. När en sådan pension enligt en tidigare lag beräknas, kan således en förmån av samma slag enligt en annan medlemsstats lagstiftning beaktas som inkomst när folkpensionens tilläggsdel bestäms. På ansökan av pensionstagaren skall ett sålunda beviljat pensionsbelopp beräknas på nytt som en pension prorata enligt förordningen, varvid pension från någon annan stat inte kan

räknas som inkomst när tilläggsdelen bestäms. Den större pensionen betalas ut.

Bestämmelserna i denna artikel har beaktats i lagarna (547 - 548/93) om ändring av folkpensionslagen och ändring av familjepensionslagen. Folkpension och allmän efterlevandepension enligt familjepensionslagen bestäms på grundval av den tid personen i fråga har bott i Finland. Bosättningsperioden mellan pensionsfallet och den tidpunkt då pensionsåldern uppnås inverkar inte på pensionsbeloppet. Därför beaktas inte en förmån av samma slag som betalas utomlands som inkomst då folkpensionens eller efterlevandepensionens tilläggsdel bestäms. Verkningarna av samordningsförbudet enligt denna artikel hade inte kunnat förhindras genom att folkpensionens och efterlevandepensionens belopp hade varit oberoende av bosättningsperiodens längd. Man hade då alltid varit tvungen att beräkna pensionsbeloppet på två sätt. Först som en pension enligt den nationella lagstiftningen som är oberoende av bosättningsperiodens längd, varvid en pension från en annan medlemsstat hade beaktats som inkomst när tilläggsdelen bestäms, och dessutom som en pension prorata enligt artikel 46 i förordning (EEG) nr 1408/71, varvid pensionen från en annan stat inte får räknas som inkomst när tilläggsdelen bestäms. Den större av de sålunda beräknade pensionerna skulle ha betalats ut till pensionstagaren. Härvid skulle pensionsbeloppet emellertid inte ha grundat sig på den tid personen i fråga varit bosatt i Finland, utan på förhållandet mellan denna tid och sammanlagda fullgjorda försäkringsperioder i andra EES-stater.

Arbetspensionslagstiftningen innehåller stadganden, enligt vilka pension från någon annan stat kan beaktas vid samordningen av pensioner. Sålunda är samordning möjlig t.ex. då personen i fråga får invalidpension med full effekt från Finland och motsvarande pension där rätten till tillgodoräknad period har beaktats från en annan stat. Artikel 15 i den nya nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 105 och 106/93) innehåller särskilda bestämmelser om samordning av sådan pension där rätten till återstående tid har beaktats i förhållande till försäkringsperioderna.

Artikel 46c. Artikeln innehåller bestämmelser om samordning av förmåner vid sammanträffande av en pension med en eller flera förmåner av annat slag som utges från en annan stat eller med annan inkomst. Bestämmelserna skall

tillämpas också om lagstiftningen i en medlemsstat föreskriver att rätt till pension inte kan förvärvas på grund av en förmån av annat slag eller annan inkomst som utbetalas från en annan stat. Om uppbärandet av förmåner av annat slag medför minskning, innehållande eller indragning av två eller flera lagstadgade pensioner, skall de belopp som inte skulle utbetalas enligt de nationella reglerna delas med det antal förmåner som skall minskas. Delningen skall dock inte gälla, om den nationella lagstiftningen föreskriver att en förmån av annat slag som utges från en annan stat skall beaktas i förhållande till försäkringsperioderna. Om den förmån som skall minskas är en pension prorata enligt förordningen, skall förmåner av annat slag som utges från andra länder beaktas som en minskande faktor i förhållande till försäkrings- eller bosättningsperioderna. Om samordningen av förmåner av annat slag medför minskning, innehållande eller indragning av två eller flera pensioner som utges enligt den nationella lagstiftningen eller en eller flera pensioner prorata som beräknas enligt förordningen, skall förmånerna enligt den nationella lagstiftningen samordnas så att de delas med det antal förmåner som skall minskas. När det gäller en pension prorata som beräknats enligt förordningen sker samordningen så att förmånerna enligt andra staters lagstiftning beaktas som en minskande faktor i förhållande till försäkrings- eller bosättningsperioderna.

Arbetspensionslagstiftningen innehåller stadganden om hur arbetspensionen skall samordnas med ersättningar enligt lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen och lagen om skada, ådragen i militärtjänst. I sådana fall där den pension som skall beviljas sammanfaller t.ex. med en olycksfallsförsäkringsersättning, skall en annan medlemsstats eventuella samtidiga samordning beaktas vid samordningen. En olycksfallspension kan således inte alltid samordnas till fullt belopp. Om en annan medlemsstat inte beaktar olycksfallspensionen vid samordningen, kan den beaktas till fullt belopp i den arbetspension som beviljas i Finland. Om olycksfallspensionen däremot samordnas med arbetspensionen i två eller flera stater, skall det belopp som på grund av olycksfallspensionen överstiger samordningsgränsen delas med antalet förmåner i de länder som minskningen gäller då en pension som beräknas enligt den nationella lagstiftningen

samordnas. På detta sätt fördelas den minskning som olycksfallspensionen föranleder mellan alla stater och pensionen minskar inte oskäligt. Med tanke på det socialskydd som folkpensionsanstalten verkställer kommer en regeringsproposition om samordning av förmåner som betalas från utlandet att avlåtas till riksdagen.

Artikel 47—51. I artikel 47 ingår bestämmelser om de inkomster som används som grund när en pension beräknas enligt artikel 46. Till artikeln har fogats en ny punkt 4, som hänför sig till artikel 45.6 och gäller beaktande av arbetslöshetsförmåner vid bestämmande av pension. Då pensionen bestäms i sådana fall som avses i artikeln kan också den lön som använts som grund för en arbetslöshetsförmån i en annan stat beaktas som inkomst.

Ordalydelsen i artikel 48 har preciserats men den innehåller inga ändringar i sak med tanke på lagstiftningen i Finland.

I artikel 49 ingår bestämmelser om beräkning av pension då rätten till pension enligt olika medlemsstaters lagstiftning inte uppkommer samtidigt. I artikel 49.1 och 49.2 preciseras dessutom beräkningen av pensionen då en person uttryckligen begärt att beviljandet av ålderspension skjuts upp. I enlighet härmed kan en person som fyllt 65 år och som ansöker om ålderspension i Finland uttryckligen begära att den pension som han har förvärvat i en annan stat skjuts upp enligt artikel 44.2. Härvid bestäms ålderspensionen så att endast Finlands nationella lagstiftning beaktas. Om pension dock har sökts också i en annan stat, beaktas de försäkrings- eller bosättningsperioder som fullgjorts där till den del rätten till pension uppkommer samtidigt som i Finland.

Innehållet i artikel 50 och 51 har inte ändrats.

Punkt 4. Enligt denna punkt har ett nytt stycke fogats till artikel 60.1, som gäller förmåner som betalas vid försämring av en arbetssjukdom. Om en person erhåller förmåner för en arbetssjukdom från två stater, skall bestämmelserna om minskning, innehållande eller indragning av en förmån inte tillämpas på dessa förmåner. Ändringen ansluter sig till ändringen av artikel 12.2.

Punkt 5. Enligt denna punkt har en teknisk ändring gjorts i övergångsbestämmelsen i artikel 94.10. Ändringen ansluter sig till beaktandet av arbetslöshetsförmåner när pension bestäms.

Punkt 6. Artikel 95a. Artikeln innehåller övergångsbestämmelser som gäller tillämpningen av förordningen. Rätt till en förmån enligt förordningen förvärfvas inte före förordningens ikraftträdande. Alla försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts före denna tidpunkt skall dock beaktas vid fastställande av rätten till förmåner enligt förordningen. Rätt till förmån enligt förordningen förvärfvas även om rätten hänförs sig till ett pensions- eller försäkringsfall som inträffat innan förordningen trädde i kraft. En pension som beviljats innan förordningen trädde i kraft kan omprövas på ansökan. Om ansökan lämnas in inom två år från det förordningen trädde i kraft, skall den förvärvade rättigheten gälla från förordningens ikraftträdande. Om ansökan lämnas in efter utgången av ovan nämnda tid, gäller rätten till förmånen från den dag då ansökan lämnades in, såvida inte rättigheten har förverkats eller varit bunden till en viss tid.

Punkt 7 och 8. I punkt 7 och 8 i förordningen har tagits in en ny bilaga 4 och 6.

Artikel 3. I artikeln har bestämmelserna i förordning (EEG) nr 574/72 ändrats. Förordningens nya artikel 7 innehåller allmänna regler för tillämpningen av bestämmelser om förhindrande av sammanträffande av förmåner. Artikeln har ändrats så att den motsvarar de ändringar som gjorts i förordning

Punkt 5. Artikel 46 i förordning (EEG) nr 574/72. Artikeln innehåller bestämmelser om pension som skall utges för perioder med frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring och som inte skall beaktas enligt tillämpningsförordningens artikel 15.1 b. Enligt artikeln skall vid beräkningen av det teoretiska och det faktiska förmånsbeloppet reglerna i tillämpningsförordningens artikel 15.1 b-d gälla. Det faktiska pensionsbelopp som har beräknats enligt artikel 46.2 i förordning (EEG) nr 1408/71 skall ökas med det belopp som svarar mot perioderna av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring och som inte har beaktats enligt tillämpningsförordningens artikel 15. Denna ökning skall beräknas enligt bestämmelserna i den medlemsstats lagstiftning enligt vilken perioderna av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring har fullgjorts. Den jämförelse som avses i artikel 46.3 måste göras under hänsynstagande till denna ökning.

Punkt 6. Artikel 47 i förordning (EEG) nr 574/72. Artikeln innehåller bestämmelser om

beräkning av de belopp som motsvarar perioderna av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring. Enligt artikeln skall institutionen i varje medlemsstat i enlighet med den lagstiftning som den tillämpar beräkna det belopp som svarar mot perioderna av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring som inte omfattas av bestämmelserna i en annan medlemsstat om indragning, minskning eller innehållande av förmåner.

Punkt 7. Artikel 48 i förordning (EEG) nr 574/72. Enligt artikeln skall det slutliga beslutet sändas till den utredande institutionen. Varje beslut skall innehålla uppgift om möjligheten att överklaga och tiden för överklagande enligt den berörda lagstiftningen. När den utredande institutionen har fått alla sådana beslut skall den underrätta sökanden om detta på dennes eget språk i ett sammanfattande meddelande till vilket de nämnda besluten skall bifogas. Tiden för överklagande skall alltid räknas från det att sökanden erhölet det sammanfattande meddelandet.

Punkt 8. Artikel 49 i förordning (EEG) nr 574/72. Vissa tekniska ändringar har gjorts i denna artikel, som innehåller bestämmelser om omräkning av förmåner.

Rådets förordning (EEG) nr 1249/92 av den 30 april 1992 om ändring av dels förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, dels förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpning av förordning (EEG) nr 1408/71

Motivering artikelvis

Artikel 1. Artikel 94 och 95 i förordning (EEG) nr 1408/71, som innehåller övergångsbestämmelser för anställda och egenföretagare, har ändrats på grund av Tysklands återförening.

Artikel 2. Genom denna artikel ändras förordning (EEG) nr 574/72, vars artikel 10 ersätts med en ny artikel 10. Ändringen ansluter sig till ändringen av förordning (EEG) nr 1408/71, genom vilken innehållande av förmåner enligt artikel 76 begränsades. Artikeln skall tillämpas då rätten till familjeförmåner eller familjebidrag sammanträffar med motsvarande förmån enligt en annan stats lagstiftning. Artikel 10.1 a gäller sådana familjeförmåner eller familjebi-

drag där förvärv av rätten till dem enligt medlemsstatens lagstiftning inte grundas på villkor som försäkring, anställning eller verksamhet som egenföretagare. Enligt artikeln skall förmånsbeloppet innehållas upp till ett belopp motsvarande de förmåner som för samma period och för samma familjemedlem utges endast enligt nationell lagstiftning i en annan medlemsstat eller vid tillämpning av artikel 73, 74, 77 eller 78 i förordning (EEG) nr 1408/71. I artikel 10.1 b ingår bestämmelser om sådana fall då förvärvsverksamhet utövas i en sådan stat enligt vars lagstiftning rätten till familjeförmåner är oberoende av försäkrings- eller bosättningsperiodernas längd. Punkt i gäller sådana fall där det är fråga om förmåner som utbetalas antingen direkt enligt en annan medlemsstats nationella lagstiftning eller enligt artikel 73 eller 74 i förordning (EEG) nr 1408/71. Härvid skall rätten till familjeförmåner enligt den nationella lagstiftningen i den andra medlemsstaten eller enligt dessa artiklar innehållas upp till ett belopp, som motsvarar de familjeförmåner som gäller enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium familjemedlemmen är bosatt. Kostnaderna för de familjeförmåner som har utbetalats av den medlemsstat inom vars territorium familjemedlemmen är bosatt skall bäras av den medlemsstaten. Punkt ii innehåller motsvarande bestämmelser i sådana fall då rätten till förmånerna föreligger direkt enligt en annan medlemsstats nationella lagstiftning eller enligt artikel 77 eller 78 i förordning (EEG) nr 1408/71.

Artikel 10.2 innehåller särskilda bestämmelser om beaktande av försäkrings- eller anställningsperioder som fullgjorts enligt grekisk lagstiftning.

Enligt artikel 2.2 har vidare en ny punkt 4 och 5 fogats till artikel 34 i förordning (EEG) nr 574/72. Artikel 34 innehåller bestämmelser om det förfarande enligt vilket sjukvårdskostnader under en persons vistelse i en annan medlemsstat återbetalas på den anställdes begäran av den behöriga institutionen enligt lagstiftningen i bosättningsstaten. I den nya punkt 4 sägs att den behöriga institutionen kan företa återbetalning av sådana utgifter enligt de taxor som den tillämpar under förutsättning att detta är möjligt och om de utgifter som skall återbetalas inte överstiger en nivå som har fastställts av den administrativa kommissionen. Det förutsätts dessutom att den anställda eller egenföretagaren eller pensionären lämnar sitt

samtycke till detta. Återbetalningsbeloppet får under inga omständigheter överstiga de faktiska utgifterna. Enligt den nya punkt 5 kan den behöriga institutionen företa återbetalning enligt bestämmelserna i punkt 4 utan att samtycke från den berörda personen krävs, om lagstiftningen i bosättningsstaten inte innehåller återbetalningssatser.

Enligt punkt 3 har hänvisningarna till artikel 71 i artikel 107.1 a i förordning (EEG) nr 574/72 ändrats. I artikelns punkt 4 har hänvisningarna i artikel 107 ändrats på motsvarande sätt. I punkterna 5 och 6 har Tysklands återförening beaktats.

I punkterna 7- 12 har medlemsstaternas ändringar i bilagorna till förordning (EEG) nr 574/72 tagits in.

Artikel 3. Artikeln innehåller ikraftträdelsebestämmelser och övergångsbestämmelser.

Rådets förordning (EEG) nr 1945/93 av den 30 juni 1993 om ändring av förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpning av förordning 1408/71 och förordning (EEG) nr 1247/92 om ändring av förordning (EEG) nr 1408/71

Motivering artikelvis

Artikel 1. Artikel 1.1- 1.4 innehåller de ändringar som medlemsstaterna gjort i bilagorna till förordning (EEG) nr 1408/71.

Artikel 2. Till artikel 10 i förordning (EEG) nr 574/72 har fogats en ny punkt 3, som gäller fördelningen av kostnaderna för familjeförmåner, när rätt till familjeförmåner föreligger i två medlemsstater enligt artikel 73 eller 74 i förordning (EEG) nr 1408/71. Enligt artikeln skall den behöriga institutionen i den medlemsstat enligt vars lagstiftning de högsta förmånerna utgår betala ut hela förmånsbeloppet. Denna behöriga institution skall få ersättning med hälften av detta belopp av den behöriga institutionen i den medlemsstat som enligt nämnda artikel 73 eller 74 också är skyldig att betala familjeförmåner. Artikeln skall tillämpas när de anställda som har rätt till familjeförmån arbetar i olika länder och den person med anledning av vilken förmån betalas bor i en tredje stat.

I artikel 2.1—2.9 ändras bilagorna till förordning 574/72.

Artikel 3. Till förordning (EEG) nr 1247/92 har fogats en ny artikel 2a, som gäller särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner. Eftersom artikeln ansluter sig till artikel 2, som inte omfattas av EES-avtalets tillämpningsområde, har inte heller denna artikel någon betydelse.

Artikel 4. Artikeln innehåller ikraftträdelsebestämmelser.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Godkännandet av de ändringar som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut och gäller social trygghet kräver riksdagens samtycke. Artikel 103 i huvudavtalet reglerar ikraftträdandet av sådana beslut av Gemensamma EES-kommittén som kan bli bindande för en avtalslutande part först efter det att konstitutionella krav uppfyllts. Punkt 2 i nämnda artikel gäller provisorisk tillämpning av Gemensamma EES-kommitténs beslut. Enligt Finlands statsförfattning kan en provisorisk tillämpning av avtalet inte komma i fråga förrän de konstitutionella kraven har uppfyllts.

De regler och bestämmelser som ingår i gällande EES-avtal skall tillämpas under tiden från det EES-avtalet trädde i kraft den 1 januari 1994 till dess Gemensamma EES-kommitténs beslut träder i kraft den 1 juli 1994 då rätten till socialskyddsförmåner bestäms, förmånsbeloppen beräknas och förmånen betalas ut. Om riksdagen godkänner att bestämmelserna i Gemensamma EES-kommitténs beslut får tillämpas retroaktivt till fördel för den som saken gäller från det EES-avtalet trädde i kraft, måste de förmåner som beviljats enligt tidigare bestämmelser omprövas.

När det gäller beräkningen av pensioner avviker innehållet i den gällande EG-lagstiftningen från innehållet i den lagstiftning som ingår i EES-avtalet. De viktigaste skillnaderna gäller samordningen av pensioner. Enligt gällande EES-bestämmelser får pensioner som beviljas från flera medlemsstater inte samordnas sinsemellan när en pension beräknas enligt EES-bestämmelserna. De bestämmelser som tagits in i Gemensamma EES-kommitténs beslut tillåter samordning inom vissa gränser. De samordningsbestämmelser som gäller s.k. förmåner av annat slag har också ändrats. Enligt

gällande EES-avtal är samordning tillåten enligt de regler som ingår i den nationella lagstiftningen. Bestämmelserna i Gemensamma EES-kommitténs beslut begränsar däremot samordningen av förmåner, om samma förmån skall samordnas enligt två eller flera staters lagstiftning. De nya samordningsbestämmelserna leder till att slutresultatet i fråga om förmåner av annat slag antingen är detsamma eller bättre än enligt de bestämmelser som nu ingår i EES-avtalet. I dessa fall kan det bli aktuellt med en omprövning av pensionsbeloppet när Gemensamma EES-kommitténs beslut har trätt i kraft. Också de pensioner som beviljats innan EES-avtalet trädde i kraft måste omprövas, om pensionstagaren ansöker om det. I dessa fall kan omprövningen och beräkningen av en beviljad pension enligt de bestämmelser som nu ingår i EES-avtalet och de nya bestämmelserna i praktiken skötas samtidigt redan på grund av den tid som går åt enbart till omprövningsberäkningen.

Största delen av de pensioner som skall beviljas och omprövas enligt bestämmelserna i EES-avtalet kommer att gälla sådana pensionsökanden och pensionstagare som har bott och arbetat i Finland och därutöver endast i de andra nordiska länderna. I den nya nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 105 och 106/93), som träder i kraft samtidigt som EES-avtalet vid ingången av 1994, hänvisas för pensionernas del till bestämmelserna om beräkning av pension i förordning (EEG) nr 1408/71, som har tagits in i EES-avtalet. I konventionen ingår också bestämmelser om hur pensioner skall samordnas då rätten till s.k. återstående tid beaktas i pensionen. Eftersom motsvarande avtal mellan EG-stater inte har rörts och de bestämmelser som tagits in i Gemensamma EES-kommitténs beslut bekräftar tillämpad praxis kan man utgå från att den artikel i den nordiska konventionen om social trygghet som gäller återstående tid kan tillämpas från EES-avtalets ikraftträdande 1.1.1994. På grundval av vad som anförts ovan verkar det som om skillnaderna i den lagstiftning som ingår i EES-avtalet och den lagstiftning som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut inte skulle medföra praktiska problem. Till denna del bör det dock ses till att ingen persons rätt till förmån enligt bestämmelserna i gällande EES-avtal försämrats om slutresultatet är förmånligare för förmånstagaren än enligt de nya bestämmelserna.

Bilaga 7 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga VII till EES-avtalet

Ömsesidigt erkännande av examensbevis

Till bilaga VII i EES-avtalet, genom vilken EG:s lagstiftning om erkännande av examina och harmonisering av villkoren för yrkesutövning har innefattats i EES-avtalet, fogas två direktiv. De är rådets direktiv 92/51/EEG av den 18 juni 1992 om en andra generell ordning för erkännande av behörighetsgivande högre utbildning som kompletterar den som föreskrivs i direktiv 89/48/EEG och rådets direktiv 93/16/EEG av den 5 april 1993 om underlätande av läkares fria rörlighet och ömsesidigt erkännande av deras utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis.

Rådets direktiv av den 18 juni 1992 (92/51/EEG) om en andra generell ordning för erkännande av behörighetsgivande högre utbildning som kompletterar den som föreskrivs i direktiv 89/48/EEG

Syftet med direktivet är att främja personers fria rörlighet genom att ge medborgare i en EES-stat rätt att få sin yrkesutbildning eller arbetslivserfarenhet efter den allmänbildande utbildningen erkänd i den EES-stat dit han flyttar som arbetstagare eller egenföretagare. Direktivet påverkar inte EES-staternas rätt att enligt egen önskan fastställa nationella behörighetsvillkor för utövningen av sådana yrken som inte regleras i EG:s rättsakter.

Direktivet tillämpas på medborgare i EES-staterna. Det gäller tillträde till reglerade yrkesuppgifter för vilka det krävs sådan yrkesutbildning om vars erkännande det inte finns några andra EES-bestämmelser. En medborgare i en EES-stat skall på samma villkor som landets egna medborgare ges rätt att utöva ett reglerat yrke, om han har fått utbildning för ifrågakvarande yrke i en annan EES-stat eller utbildningen har erkänts i en sådan stat. Utbildning i en annan EES-stat skall erkännas även i det fall att sökandens utbildning är på lägre nivå eller kortare än vad det mottagande landet kräver. På basis av yrkesutbildning på högre nivå får man behörighet även för sådana uppgifter för vilka det mottagande landet kräver högskoleexamen utom i det fall då

kravet är högskoleexamen som tar mera än fyra år i anspråk. Förfarandet när det gäller godkännande är olika beroende på hur väl nivån och längden på sökandens utbildning motsvarar kraven i det mottagande landet.

Enligt huvudregeln kan av sökanden krävas högst fyra års yrkeserfarenhet, om det skiljer minst ett år mellan längden på den utbildning som det mottagande landet kräver och den utbildning som sökanden fått. Alternativt kan av honom krävas ett behörighetsprov eller en anpassningstid på högst tre år. En person skall vanligen beredas möjlighet att välja mellan behörighetsprovet och anpassningstiden. Det mottagande landet kan besluta om vilket av de två alternativen som skall tillämpas, om yrkesutövningen förutsätter noggrann kännedom om den nationella lagstiftningen eller om landet kräver ett examensbevis enligt direktiv 89/48/EEG. Om sökanden har en yrkesexamen på skolnivå och det mottagande landet kräver högre yrkesexamen, kan av sökanden fordras en anpassningstid på högst tre år eller ett behörighetsprov. Dessa kan sökanden välja mellan. Kravet behöver inte basera sig på skillnader i utbildningars eller yrkens innehåll.

Direktiv 92/51/EEG utvidgar tillämpningsområdet för vissa i EES-avtalet ingående direktiv beträffande självständig yrkesutövning inom industrin, handeln och servicebranschen på så sätt att direktiven kommer att gälla utövning av sådan verksamhet även i arbetsavtalsförhållanden. Yrkesbehörigheten för uppgifter som avses i direktiven fås enligt huvudregeln genom att personen i fråga har varit verksam i en uppgift som hör till direktivets tillämpningsområde i en annan EES-stat under en viss tid. Några andra villkor kan inte ställas för att yrkesbehörigheten skall erkännas. En persons yrkesbehörighet erkänns enligt dessa direktiv trots att utbildningen för ett yrke till nivån och längden hör till tillämpningsområdet för direktiv 92/51/EEG. Dessa direktiv omfattar rätt stora yrkesområden t.ex. byggbranschen.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar.

Enligt 85 § regeringsformen bestäms angående lärdomsprov för erhållande av statstjänst genom lag eller förordning. Om behörighetsvillkor för arbetsavtalsförhållande stadgas inte, även om det i speciallagstiftning finns behörig-

hetsvillkor som är oberoende av anställningsförhållandets art eller arbetsgivaren. Utbildning som avses i direktiv 92/51/EEG stadgas vanligen inte som behörighetsvillkor för statliga tjänster. Närmast i speciallagstiftningen om hälsovården finns vissa krav på utbildning som direktiv 92/51/EEG omfattar, och som även gäller motsvarande uppgifter inom statsförvaltningen.

Om de kommunala behörighetsvillkoren bestäms vanligen i tjänsterelementen som utfärdats med stöd av kommunallagen (953/76). Om särskilda behörighetsvillkor bestäms ofta i instruktioner. Flera kommuner har instruktioner, där behörighetsvillkoren för olika uppgifter är en utbildning som hör till tillämpningsområdet för direktiv 92/51/EEG. I speciallagstiftningen finns närmast i fråga om hälsovården sådana krav på utbildning för kommunala tjänster som hör till direktivets tillämpningsområde.

Krav på utbildning i lagstiftningen om yrkesutövning inom hälsovården och som faller under direktiv 92/51/EEG finns i lagarna om utövning av provisorsyrket och farmaceutyrket (1275/87), om utövning av sjukvårdsyrket (554/62) och massörsyrket (1231/45). Även i vissa bestämmelser om teknisk inspektion och i sjöfartsbranschen stadgas krav på utbildning som faller under tillämpningsområdet för direktiv 92/51/EEG.

Behörighetsvillkoren tolkas så att endast i Finland avlagda examina fyller de föreskrivna villkoren. Om den behörighet som utomlands avlagda examina ger stadgas därför särskilt. Lagen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (1597/92), som samtidigt med EES-avtalet trädde i kraft den 1 januari 1994, tillämpas när behörighetsvillkor för en tjänst eller uppgift är en högskoleexamen som tar minst tre år i anspråk eller yrkesexamen på högre nivå eller institutexamen vars gymnasiebaserade utbildning tar minst tre år i anspråk. Lagen tillämpas också när motsvarande krav på utbildning är ett villkor för rätten att utöva ett yrke, om det inte i någon annan lagstiftning finns stadganden om detta. Speciallagstiftning som träder i kraft samtidigt som EES-avtalet finns om hälsovårdsyrken och advokater. Dessutom har särskilt stadgats om behörighet för tjänster inom den evangelisk-lutherska kyrkan.

Högskolestudier slutförda av andra än med-

borgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ger tjänstebehörighet, om de har jämställts med stöd av lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/86). Dessutom gäller i fråga om den tjänstebehörighet som utomlands avlagda examina medför speciallagstiftning som beror på nordiska avtal och annan speciallagstiftning inom undervisnings- och hälsovårdsväsendet.

I Finland finns ingen lagstiftning om erkännande av examina som avlagts av medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som hör till tillämpningsområdet för direktiv 92/51/EEG. Därför bör en lag stiftas med stöd av vilken medborgare i en EES-stat som har utbildning enligt direktiv 92/51/EEG får behörighet för en tjänst eller en uppgift eller rätt att utöva ett yrke för vilka det i Finland krävs examen på skolnivå, sådan gymnasiebaserad institutexamen som tar mindre än tre år i anspråk eller yrkesexamen på högre nivå eller högskoleexamen som tar mindre än tre år i anspråk eller en studieprestation som är snävare än examen.

I ingressen till direktiv 92/51/EEG konstateras att den allmänna ordningen för att erkänna högskoleexamina inte hindrar att 48.4 och artikel 55 i Romfördraget tillämpas. Sålunda kan behörighet för offentliga tjänster som är reserverade för landets egna medborgare lämnas utanför direktivets tillämpningsområde. Med stöd av direktiv 92/51/EEG är det således inte nödvändigt att i Finland ge behörighet exempelvis för en militärtjänst.

Stadganden om behörighet för tjänster eller uppgifter och om rätt att utöva yrke för dem som har sådan utbildning som avses i direktiv 92/51/EEG bör intas i lagen om erkännande av examensbevis som tilldelats medborgare i stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (1597/92). Lagens tillämpningsområde bör breddas och sådana innehållsmässiga ändringar som direktivet förutsätter bör göras. Stadganden om erkännande av examensbevis som tilldelats utövare av hälsovårdsyrken bör tas med i en lag om yrkesverksamma personer inom hälsovården. Separata propositioner kommer att avlåtas.

Avtalet om en gemensam nordisk arbetsmarknad för vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvård och för veterinärer (FördrS 2/94) trädde i kraft den 1 januari 1994 samtidigt som EES-avtalet. Avtalet gäller delvis samma yr-

kesgrupper som direktiv 92/51/EEG omfattar. Där avtalas om erkännande av nordiska medborgares utbildning så att tilläggskraven som tillåts i direktiv 92/51/EEG inte kan sättas som ett villkor för erkännande. Mellan de nordiska länderna bereds ett avtal om en gemensam arbetsmarknad för personer som har slutfört yrkesutbildning på mellanstadiet eller yrkesutbildning på mindre än tre år efter mellanstadiet. Tillämpningsområdet för detta avtal motsvarar i stora drag tillämpningsområdet för direktiv 92/51/EEG.

Vidare förutsätter direktivet ändringar i lagstiftningen om gasinstallationer, oljevärmeanläggningar, tryckkärlstillverkning, explosiva ämnen och elinstallationer.

Rådets direktiv av den 5 april 1993 om underlättande av läkares fria rörlighet och ömsesidigt erkännande av deras utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis (93/16/EEG).

Utan att innehållet i bestämmelserna har ändras har i direktivet sammanförts de tidigare godkända EG-rättsakter som gäller fri rörlighet för läkare och erkännande av läkarexamina. Dessa rättsakter ingår i EES-avtalet. I Finlands lagstiftning har man gjort de behövliga ändringarna, varför direktivet inte föranleder några behov av lagändringar i Finland.

Bilaga 8 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga VIII till EES-avtalet

Etableringsrätt

I artikel 31 i EES-avtalet hänvisas till bilaga VIII som innehåller en del av de EG-rättsakter om etableringsrätt som hör till EES-avtalets materiella tillämpningsområde. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har till bilaga VIII fogats en ny rättsakt.

Rådets direktiv av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande (93/96/EEG)

Direktivet är likalydande som direktivet av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för

studerande, (90/366/EEG) som upphävts av EG-domstolen. Syftet med direktivet är att underlätta tillträdet till yrkesutbildning genom att studerande som är medborgare i medlemsstaterna beviljas rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat.

Förutom på studerande som antagits till yrkesutbildning tillämpas direktivet på den studerandes make samt hans försörjningsberoende barn. Maken och de försörjningsberoende barnen har också rätt att påbörja vilken verksamhet som helst, som anställd eller egenföretagare, även om de inte är medborgare i någon medlemsstat.

Ett villkor för rätten till bosättning är att den studerande har tillräckligt stora tillgångar för att undvika att bli en börda för värdmedlemsstatens sociala bidragssystem under den tid han bor där. Den studerande skall också vara inskriven vid en erkänd utbildningsanstalt för att delta i yrkesutbildning. Han skall också omfattas av heltäckande sjukförsäkring i värdmedlemsstaten.

Rätten till bosättning är begränsad till den tid studierna pågår samt till att den studerande uppfyller kraven på tillgångar och övriga krav som nämns i direktivet. Som bevis på rätten till bosättning skall ett föreskrivet uppehållstillstånd beviljas.

Rådets direktiv av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för studerande (90/366/EEG) har ursprungligen ingått i bilaga VIII. EG-domstolen upphävde genom sitt beslut av den 7 juli 1992 C-295/90 direktivet av den anledningen att det hade utfärdats med stöd av fel artikel i fördraget. Direktivet upphävdes dock så att dess verkningar förblev i kraft.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Utlänningslagen (378/91) har på grund av EES-avtalet ändrats genom en lag (640/93) som trädde i kraft den 1 januari 1994. I lagen om ändring av utlänningslagen har också den fria rörligheten, som gäller personer som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om rätt till bosättning för studerande (90/366/EEG), beaktats. Rätten till bosättning för deras del medför därför inte behov av att ändra utlänningslagens bestämmelser.

Bilaga 9 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga IX till EES-avtalet

Finansiella tjänster

1. Försäkringstjänster

Allmänt

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogas till EES-avtalet tre nya försäkringsdirektiv. Den viktigaste ändringen som de medför är att en inre marknad för försäkringstjänster skapas inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Inom skadeförsäkringen blir dimensionen den inre marknaden för Finlands del dock beroende av särskilda arrangemang som vidtas mellan Finland och de övriga EFTA-staterna.

På grund av oenighet beträffande tolkningen av den lagstadgade olycksfallsförsäkringen i Finland godkände EU inte att det tredje skadeförsäkringsdirektivet skulle ha tillämpats på Finland. Gemensamma EES-kommitténs beslut fattades i enlighet med EU:s ovan nämnda krav.

För att de betydande men som Gemensamma EES-kommitténs beslut orsakar skulle kunna minskas godkände EFTA-staterna ett uttalande i saken, enligt vilket de har för avsikt att sinsemellan vidta arrangemang som i praktiken innebär att den inre marknaden förverkligas i relationerna mellan Finland och de övriga EFTA-staterna också inom skadeförsäkringen. I uttalandet sade sig Finland dessutom vara redo att på basis av ömsesidighet komma överens om samma arrangemang med var och en av EFTA-staterna.

Av det ovan sagda följer att en inre marknad för försäkringstjänster för Finlands del skapas i fråga om livförsäkringen på samma sätt som när det gäller de övriga EES-staterna. Inom skadeförsäkringen förverkligas dock ännu inte den inre marknaden mellan Finland och sådana EFTA- och EU-stater som inte med Finland vidtar det arrangemang som avses i uttalandet. Arrangemanget skall dock inte gälla den lagstadgade arbetsolycksfallsförsäkringen.

Försäkringsföretagen får ökad handlingsfrihet på den inre marknaden, vilket dock samtidigt medför ökat ansvar för den operativa ledningen och experterna, i synnerhet försäk-

ringsmatematikerna. Detta innebär också nya och allt större utmaningar för tillsynen över försäkringsverksamheten, när tillsynen över försäkringsföretagen inte längre kan utövas genom på förhand fastställda försäkringstekniska grunder eller försäkringsvillkor. Vid tillsynen blir man tvungen att i allt högre grad övergå till granskningar på ort och ställe i varje försäkringsföretag, vilket kräver ökade resurser.

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut tas i EES-avtalet också in en rekommendation av kommissionen, som gäller försäkringsmäklare och andra förmedlare av försäkringar.

Rådets tredje direktiv av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (92/49/EEG; nedan det tredje skadeförsäkringsdirektivet)

Syftet med det tredje skadeförsäkringsdirektivet är att i fråga om försäkringar och företag som hör till dess tillämpningsområde genomföra den inre marknaden för direktförsäkring inom EG. För uppnående av detta mål ändrar direktivet den reglering av rätten att inleda och bedriva skadeförsäkringsrörelse som grundar sig på det första skadeförsäkringsdirektivet (73/239/EEG), sådan denna reglering gäller ändrad genom det andra skadeförsäkringsdirektivet (88/357/EEG). Direktivet slutför samtidigt rättsutvecklingen i fråga om tillhandahållandet av skadeförsäkringstjänster över de nationella gränserna.

Övergången från en nationell skadeförsäkringsmarknad till en integrerad marknad sker med hjälp av de principer om en enda koncession (i direktivet används termen "auktorisering" och om tillsyn som utövas av myndigheterna i försäkringsföretagets hemland som omfattats i det tredje skadeförsäkringsdirektivet.

Ett försäkringsföretag som har erhållit koncession i en av EG:s medlemsstater har rätt att med stöd av den bedriva försäkringsrörelse som överensstämmer med koncessionen i alla de stater som hör till gemenskapen, antingen genom att inrätta filialer där eller genom att oberoende av riskens storlek tillhandahålla skadeförsäkringar från ett driftställe i utlandet eller genom att samtidigt bedriva båda formerna av verksamhet.

Den centralisering av tillsynen som genomförts genom det tredje skadeförsäkringsdirektivet innebär att de behöriga myndigheterna i företagets hemland skall ansvara för tillsynen över ett försäkringsföretags ekonomi. Den centraliserade tillsynen omfattar också försäkringsrörelse som företaget bedriver i en annan medlemsstat genom filial eller genom att där tillhandahålla försäkringar från sitt hemland eller en filial i en annan medlemsstat. Anmälningar som gäller sådan verksamhet som avses här, t.ex. inledande eller utvidgande av försäkringsrörelse, skall riktas till tillsynsmyndigheten i försäkringsföretagets hemland.

Enligt den nya regleringen får medlemsstaterna inte längre utfärda stadganden med krav på förhandsgodkännande eller löpande anmälan av försäkringspremier och försäkringsvillkor. De obligatoriska försäkringarna utgör ett undantag från detta. I fråga om dem kan medlemsstaterna kräva att de behöriga myndigheterna skall underrättas om de allmänna och särskilda försäkringsvillkoren innan villkoren införs. I fråga om premiehöjningar är förhandsgodkännande eller krav på anmälan tillåtet endast då detta ingår som en del i allmänna priskontrollsystem.

Det tredje skadeförsäkringsdirektivet ändrar till vissa delar också bestämmelserna om överlåtelse av försäkringsbestånd i det andra skadeförsäkringsdirektivet. Behovet av ändring beror på övergången till systemet med en koncession.

Också de bestämmelser om s.k. kvalitativ ägarkontroll som tagits in i direktivet innebär en ny reglering inom EG:s lagstiftning.

Enligt det tredje skadeförsäkringsdirektivet skall ett försäkringsföretags hemland kräva att varje försäkringsföretag bildar en tillräcklig försäkringsteknisk ansvarsskuld (i direktivet används uttrycket "tekniska avsättningar"), som täcker företagets hela affärsverksamhet. Enligt en allmän bestämmelse i direktivet skall de tillgångar som täcker den försäkringstekniska ansvarsskulden vara uppbyggda med hänsyn till arten av den affärsverksamhet som företaget bedriver, så att placeringarna tryggar säkerhet, avkastning och likviditet. Dessutom förpliktar direktivet företaget att säkerställa att placeringarna är diversifierade och har tillräcklig spridning.

Den allmänna bestämmelsen kompletteras i direktivet av en förteckning över de tillgångar med vilka den försäkringstekniska ansvarsskul-

den får täckas i enlighet med närmare bestämmelser som hemlandet utfärdar. I direktivet finns också bestämmelser om de belopp, i relation till det totala bruttobeloppet av den försäkringstekniska ansvarsskulden, till vilka ett försäkringsföretag högst får placera tillgångar som täcker ansvarsskulden i de tillgångsslag eller enskilda objekt som särskilt nämns i direktivet. En medlemsstat har enligt direktivet inte rätt att kräva att ett försäkringsföretags placeringar görs i vissa kategorier av tillgångar.

Medlemsstaterna skall senast den 31 december 1993 anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa det tredje skadeförsäkringsdirektivet och sätta dem i kraft senast den 1 juli 1994. Direktivet innehåller bestämmelser om en del arrangemang som gäller Förbundsrepubliken Tyskland, Danmark, Spanien och Portugal under en övergångsperiod.

Rådets tredje direktiv av den 10 november 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser direkt livförsäkring och om ändring av direktiven 79/267/EEG och 90/619/EEG (92/96/EEG, nedan det tredje livförsäkringsdirektivet)

I det tredje livförsäkringsdirektivet har liksom i fråga om motsvarande skadeförsäkringsdirektiv omfattats principerna om en koncession (i direktivet används termen "auktorisering") och hemlandstillsyn. Också den reglering som gäller överlåtelse av försäkringsbeståndet, den kvalitativa ägarkontrollen och täckandet av ansvarsskulden har huvudsakligen samma innehåll.

Ett försäkringsföretag som har beviljats koncession i en av EU:s medlemsstater har rätt att bedriva livförsäkringsrörelse enligt koncessionen i alla gemenskapsstaterna. Ett livförsäkringsföretag kan inrätta en filial i en annan medlemsstat eller där på eget initiativ tillhandahålla försäkringar från ett driftställe i utlandet eller samtidigt i medlemsstaterna bedriva båda dessa former av affärsverksamhet.

Enligt direktivet får medlemsstaterna inte längre anta bestämmelser med krav på förhandsgodkännande eller löpande anmälan av försäkringsvillkoren eller beräkningsgrunderna för försäkringspremierna och ansvarsskulden. I avvikelse från denna huvudregel får hemlandet dock, för kontroll av att försäkringsföretagets

försäkringsmatematiska grunder överensstämmer med nationella regler, kräva regelbunden underrättelse om de tekniska grunder som använts vid beräkning av premietariffer och av den försäkringstekniska ansvarsskulden (i direktivet används uttrycket ”tekniska avsättningar”).

I det tredje livförsäkringsdirektivet lindras det förbud i det första livförsäkringsdirektivet enligt vilket inget företag samtidigt får bedriva både liv- och skadeförsäkringsrörelse i en medlemsstat. Förbudet har inte gällt redan verksamma företag som har en separat ledning för de två slagen av rörelse. Efter ändringen av det första livförsäkringsdirektivet kan medlemsstaterna, utöver vad som gällt redan tidigare, avvika från kravet på att de två formerna av försäkringsrörelse skall bedrivas separat genom att medge företag som beviljats koncession för bedrivande av försäkringsrörelse enligt direktivet tillstånd att samtidigt bedriva försäkringsrörelse som avser sådana olycksfalls- och sjukförsäkringar som nämns i klass 1 och 2 i bilagan till det första skadeförsäkringsdirektivet. Ett företag som enbart bedriver ovan nämnd skadeförsäkringsrörelse kan på motsvarande sätt beviljas koncession för livförsäkring.

Enligt det tredje livförsäkringsdirektivet skall ett försäkringsföretags hemland kräva att varje försäkringsföretag bildar en tillräcklig försäkringsteknisk ansvarsskuld, som täcker företagets hela affärsverksamhet. I direktivet har tagits in detaljerade bestämmelser om de principer enligt vilka den försäkringstekniska ansvarsskuldens storlek bestäms inom livförsäkringen. Premierna inom försäkringsrörelse som etableras skall enligt direktivet på välgrundade försäkringsmatematiska antaganden vara sådana att försäkringsföretagen kan bilda en tillräcklig försäkringsteknisk ansvarsskuld.

I en bilaga till det tredje livförsäkringsdirektivet har tagits in s.k. matchningsregler enligt vilka den valuta i vilken ett försäkringsföretags förpliktelser skall betalas bestäms, samt regler om den information som skall lämnas försäkringstagaren innan ett försäkringsavtal ingås och under avtalets löptid.

Medlemsstaterna skall senast den 31 december 1993 anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa det tredje livförsäkringsdirektivet och sätta dem i kraft senast den 1 juli 1994. Direktivet innehåller bestämmelser om en del arrangemang som

gäller Spanien, Portugal och Grekland under en övergångsperiod.

Rådets direktiv av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (91/674/EEG, nedan bokslutsdirektivet för försäkringsföretag)

Bokslutsdirektivet för försäkringsföretag innehåller avvikelser från och kompletteringar till EG:s fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiv (78/660/EEG och 83/349/EEG) av 1978 och 1983. Av dessa direktiv, sådana de lyder ändrade genom direktiv 90/604/EEG och 90/605/EEG av 1990, gäller det förra uppgörandet av, innehållet i och offentliggörandet av bokslut för samt revision av enskilda bolag. Det senare direktivet reglerar motsvarande frågor när det gäller koncernbokslut.

Bokslutsdirektivet för försäkringsföretag skall följas i företag som omfattas av tillämpningsområdet för det första skadeförsäkringsdirektivet och det första livförsäkringsdirektivet. Direktivet gäller dessutom företag som bedriver återförsäkringsrörelse samt, på vissa villkor, en del företag som lämnats utanför tillämpningsområdet för det första skadeförsäkringsdirektivet.

Syftet med bokslutsdirektivet för försäkringsföretag är att beakta särdragen hos dessa företag när det gäller de frågor som regleras i direktivet. I försäkringsföretagen skall, med de avvikelser och kompletteringar som denna reglering medför, i övrigt iakttagas bestämmelserna i det fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktivet.

Syftet med direktivet är bl.a. att öka jämförbarheten hos boksluten för företag som verkar i olika medlemsstater och informationen om det gängse värdet av placeringar.

För alla försäkringsföretag bestäms huvudgruppsvis en likadan form för resultaträkningens och balansräkningens uppställning. I fråga om vissa poster, i synnerhet sådana som gäller den försäkringstekniska ansvarsskulden, bestäms innehållet i detalj. Rörelsekostnaderna och avskrivningarna skall i resultaträkningen upptas enligt funktion. Samma bestämmelser gäller alla de försäkringsföretag som hör till direktivets tillämpningsområde, oberoende av företagets storlek.

Den eftersträfvade jämförbarheten hos boksluten har förutsatt att harmoniserade bestämmelser i direktivet utfärdas i synnerhet om hur

placeringar skall värderas i balansräkningen och hur deras gängse värde skall fastställas. Sådana tillgångar som hänförs till huvudgruppen "placeringar" i det balansräkningsschema som ingår i direktivet och som enligt rådande praxis i Finland motsvarar investeringstillgångar, värdepapper och fastigheter ingående i anläggningstillgångar, depositioner och återförsäkringsdepåer, kan i balansräkningen värderas till ett belopp som motsvarar antingen anskaffningsutgiften eller det gängse värdet. Värderingssättet skall väljas balanspostvis. Det värde till vilket en placering alternativt kunde ha antecknats i balansräkningen skall uppges i en bilaga till balansräkningen.

Enligt direktivet får en förändring i skillnaden mellan det gängse värdet och anskaffningsutgiften helt eller delvis upptas i resultaträkningen, om placeringen i balansräkningen har värderats till sitt gängse värde. En eventuell återstod av förändringen skall upptas bland passiva, i uppskrivningsfonden. I fråga om placeringar som täcker ansvarsskulden för fondförsäkringar som avses i livförsäkringsklass 3 finns det ingen möjlighet att välja sättet att värdera placeringarna. Sådana placeringar skall enligt direktivet tas upp särskilt i balansräkningen till sitt gängse värde. En förändring i skillnaden mellan det gängse värdet och anskaffningsutgiften skall alltid upptas i resultaträkningen.

För att boksluten skall vara jämförbara har man varit tvungen att utfärda bestämmelser också om värderingen av den försäkringstekniska ansvarsskulden. Angående ersättningsansvaret har bl.a. utfärdats bestämmelser om diskontering. Harmoniseringen har drivits längre inom skadeförsäkringen än inom livförsäkringen.

I en bilaga till bokslutsdirektivet för försäkringsföretag har tagits in bestämmelser om tillämpningen av direktivet på försäkringsmanslutningen Lloyd's.

Kommissionens rekommendation av den 18 december 1992 om förmedlare av försäkringar (92/48/EEG)

Rekommendationen gäller försäkringsmäklare och, med vissa undantag, också försäkringsombud. Bilagan till rekommendationen innehåller normer för behörighetsvillkor för och registrering av försäkringsförmedlare. En försäkringsförmedlare skall besitta den allmän-

bildning, de affärsinsikter, de fackkunskaper och den yrkesskicklighet som medlemsstaten bestämmer. En försäkringsförmedlare skall i allmänhet också ha en ansvarsförsäkring för yrkesutövare. Enligt rekommendationen förutsätter utövandet av verksamhet som försäkringsförmedlare registrering. Kommissionen rekommenderar att medlemsstaterna ser till att dessa krav uppfylls. Detta kan ske genom att medlemsstaten ändrar sin lagstiftning i enlighet med rekommendationen men också till viss del genom åtgärder som vidtas av yrkessammanslutningar eller försäkringsföretag.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Vad som sägs nedan gäller behovet av ändringar i lagstiftningen till den del den inre marknaden förverkligas. På basis av Gemensamma EES-kommitténs beslut och ett uttalande av EFTA-staterna som hänför sig till det måste en del arrangemang som baserar sig på det s.k. andra skadeförsäkringsdirektivet förbli i kraft i den nuvarande lagstiftningen. I dessa fall är det för det första fråga om att ett finskt skadeförsäkringsbolag vill sälja försäkringstjänster eller grunda en representation i en sådan EES-stat som inte på basis av ömsesidighet tillämpar bestämmelserna i det tredje skadeförsäkringsdirektivet på Finland. För det andra är det fråga om att ett skadeförsäkringsbolag med hemort i en sådan EES-stat vill sälja försäkringar till Finland eller grunda en representation här.

I lagen om försäkringsbolag bör begreppet livförsäkring utvidgas så att det omfattar alla verksamheter som hör till livförsäkringsklasserna inom EG. Detta innebär bl.a. att de finska livförsäkringsbolagen får rätt att bedriva sådan livförsäkringsverksamhet som inte uppfyller de nuvarande kraven beträffande det försäkringsmässiga innehållet.

Stadgandena om den s.k. kvalitativa ägar kontrollen ändras delvis. Det bör uttryckligen stadgas att ägoandelar på minst 10 % skall uppges redan när koncession söks för ett försäkringsbolag. Försäkringsbolaget skall å sin sida självt årligen lämna social- och hälsovårdsministeriet uppgifter om ägoandelar på minst 10 % som gäller bolaget.

Beträffande inhemska försäkringsbolag före-

slås det att i lagen om försäkringsbolag (1062/79) tas in de stadganden som principen om en enda koncession kräver. När ett finskt försäkringsbolag önskar inleda försäkringsrörelse i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall bolaget anmäla detta till social- och hälsovårdsministeriet. Anmälan eller ansökan behöver inte längre lämnas till myndigheterna i den stat där verksamheten avses bli utövad.

Vad som sägs ovan gäller dock inte fall där det är fråga om bedrivande av skadeförsäkring i en sådan EES-stat som inte med Finland har ingått ett ömsesidigt avtal om tillämpning av det tredje skadeförsäkringsdirektivet.

I stadgandena och bestämmelserna om bokslut måste väsentliga ändringar göras. S.k. placeringar skall enligt bokslutsdirektivet för försäkringsföretag upptas i balansräkningen till beloppet av antingen anskaffningsutgiften eller det gängse värdet, i enlighet med vad som valts i den nationella lagstiftningen. Det system som gäller i Finland och som möjliggör fri intäktsföring av värderingsdifferenser i fråga om investeringstillgångar kan inte längre bibehållas. Dessutom ändras i social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter uppställningsformen för försäkringsbolagens balansräkning och resultaträkning så att den motsvarar bestämmelserna i direktivet.

Beräkningsgrunderna för den försäkringstekniska ansvarsskulden behöver inte längre fastställas. I lagstiftningen om försäkringsbolag bör dock tas in stadganden och bestämmelser om de principer som skall följas vid beräkandet av ansvarsskulden. Beräkningsgrunderna för livförsäkringen skulle inte heller längre fastställas. Ett livförsäkringsbolag bör dock ha beräkningsgrunder som gäller beräkandet av försäkringspremier samt fribrev och återköpsvärde. Inom den lagstadgade arbetspensionsförsäkringen (och den lagstadgade olycksfallsförsäkringen) bör dock bibehållas förfarandet med fastställande av försäkringstekniska grunder, vilket förutsätter ändringar i lagen om pension för arbetstagare (395/61).

Stadgandena om täckande av den försäkringstekniska ansvarsskulden i lagen om försäkringsbolag håller på att revideras i sin helhet. De nya stadgandena skall tillämpas på hela den försäkringstekniska ansvarsskulden. Antalet tillgångsslag som godkänns i täckningen ökar, men samtidigt krävs en tillräckligt stor

spridning av täckningen. De tillgångar som hör till täckningen kan också finnas i något annat land inom EES än Finland.

Tillsynen över försäkringsbolagens ekonomi inom EES ankommer på myndigheterna i bolagets hemland. Av detta följer en del preciseringar i stadgandena om tillsyn i lagen om försäkringsbolag.

Stadgandena om försäkringshemlighet bör ändras så att social- och hälsovårdsministeriet får rätt att lämna ut t.ex. uppgifter om soliditet till finansinspektionen i Finland och, inom det övriga Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, till de myndigheter som övervakar försäkringsanstalter samt kreditinstitut och finansiella institut.

Ovan redogörs för de ändringar som krävs i lagen om försäkringsbolag. På motsvarande sätt måste ändringar göras också i lagen om försäkringsföreningar, dock med beaktande av försäkringsföreningarnas särskilda karaktär av lokala försäkringsanstalter som beviljar skadeförsäkringar.

Lagen om utländska försäkringsbolags verksamhet i Finland och lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster

Lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster (1645/93) gäller sådan verksamhet där ett försäkringsbolag vars hemort är i något annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland (utländskt EES-försäkringsbolag) säljer försäkringar till Finland antingen från sitt hemland eller från någon annan EES-stat. Lagen blir huvudsakligen onödig när de nya försäkringsdirektiven ger rätt att på basis av en koncession (auktorisering) som erhållits i hemlandet bedriva försäkringsverksamhet överallt inom EG och, på motsvarande sätt, inom EES. De stadganden som behövs om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster och som gäller utländska EES-försäkringsbolag tas in i lagen om utländska försäkringsbolags verksamhet i Finland.

Den sistnämnda lagen skall således tillämpas på utländska EES-försäkringsbolags representationer i Finland samt på den verksamhet dessa bolag bedriver i Finland på basis av fritt tillhandahållande av försäkringstjänster. Dessutom skall lagen tillämpas på representationer som grundats av försäkringsbolag med hemort

utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (försäkringsbolag i tredje land).

Utländska EES-försäkringsbolag behöver inte längre koncession i Finland, och inga soliditetskrav kan i vårt land ställas i fråga om dem. Till dessa delar utövas tillsynen i bolagets hemland. Dessutom slopas kraven på fastställande av försäkringstekniska grunder både i fråga om utländska EES-försäkringsbolag och i fråga om försäkringsbolag i tredje land.

På grund av Gemensamma EES-kommitténs beslut gäller det ovan nämnda dock inte som sådant utländska EES-skadeförsäkringsbolag med hemort i en EES-stat som inte med Finland har ingått ett ömsesidigt avtal om tillämpning av det tredje skadeförsäkringsdirektivet. T.ex. när det gäller kravet på koncession och tillsynen skall den nuvarande lagstiftningen också framöver tillämpas på dessa försäkringsbolag.

Trafikförsäkringslagen och patientskadlagen

De nya försäkringsdirektiven förpliktar till slopande av förfaranden enligt vilka myndigheten på förhand fastställer eller godkänner beräkningsgrunderna för de premieavgifter som tillämpas på eller försäkringsvillkoren för frivilliga eller obligatoriska försäkringar. Det får dock bestämmas att försäkringsvillkoren för obligatoriska försäkringar, såsom i Finland trafikförsäkringen och patientförsäkringen, innan de införs skall tillställas tillsynsmyndigheten. I trafikförsäkringslagen och patientskadlagen görs de ändringar som avses här.

Försäkringsmäklare och andra förmedlare av försäkringar

Lagen om försäkringsmäklare (251/93) överensstämmer med kommissionens rekommendation om förmedlare av försäkringar. Lagen innehåller bl.a. stadganden om registrering av, kraven på yrkeskompetens och ansvarsförsäkring för samt tillsynen över försäkringsmäklare. Lagen är mera detaljerad än rekommendationen och innehåller även stadganden om idkande av rörelse och en del andra omständigheter som rekommendationen inte gäller.

Andra försäkringsförmedlare än försäkringsmäklare är i Finland försäkringsbolagens ombud. Enligt 18 kap. 8 a § lagen om försäkrings-

bolag har social- och hälsovårdsministeriet rätt att föreskriva att försäkringsbolag skall föra register över sina ombud och personer som handlar på dessas vägnar. I Finland finns inga stadganden eller bestämmelser med krav på ombudens yrkeskompetens.

2. Banker och övriga kreditinstitut

Allmänt

Syftet med de tre direktiv som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut är att klarlägga begreppet kapitalbasen, dvs. egna medel i kreditinstitut, att skärpa den gruppbaserade, dvs. konsoliderade tillsynen över kreditinstitut samt att begränsa och avveckla överstora kundriskkoncentrationer. Det fjärde direktivet är tekniskt till sin karaktär och befullmäktigar kommissionen, biträdd av en kommitté, att göra tekniska ändringar i direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut samt att reglera behandlingen av kapitalbasen i danska hypotekskreditinstitut som är organiserade som kooperativa institut, då dessa ombildas till aktiebolag.

Rådets direktiv av den 3 december 1991 om genomförande av direktiv 89/299/EEG om kapitalbasen i kreditinstitut (91/633/EEG)

Direktivet föreskriver att allmän förlustreservering skall räknas till kreditinstitutets egna medel när soliditeten räknas ut.

Rådets direktiv 92/16/EEG av den 16 mars 1992 om ändring av direktiv 89/299/EEG om kapitalbasen i kreditinstitut

Direktivet befullmäktigar kommissionen, biträdd av en kommitté, att göra tekniska ändringar i direktivet om kapitalbasen i kreditinstitut. Dessutom föreskriver direktivet hur kapitalbasen i danska hypotekskreditinstitut som är organiserade som kooperativa institut skall beräknas under en övergångstid efter att de har ombildats till aktiebolag.

Rådets direktiv 92/30/EEG av den 6 april 1992 om gruppbaserad tillsyn över kreditinstitut

Direktivet ersätter det tidigare direktivet om gruppbaserad tillsyn över kreditinstitut (83/350

EEG). Det utsträcker konsolideringskravet till att gälla sådana inom finansieringsbranschen verksamma kreditinstituts moderföretag, som inte själva är kreditinstitut.

I direktivet definieras begreppen finansiellt holdingföretag (financial holding company) och holdingföretag med blandad verksamhet (mixed-activity holding company).

Ett finansiellt holdingföretag är en sammanlutning vars dotterföretag uteslutande eller huvudsakligen är sådana kreditinstitut och finansiella institut som avses i det första och det andra bankdirektivet. Minst ett av dotterföretagen skall vara ett kreditinstitut.

Ett holdingföretag med blandad verksamhet är ett moderföretag som inte är ett finansiellt holdingföretag eller ett kreditinstitut, men som har minst ett kreditinstitut bland sina dotterföretag.

Sådan gruppbaserad, dvs. konsoliderad tillsyn som avses i direktivet förutsätter att det ställs höga krav i fråga om kundriskerna, soliditeten och riskkontrollsystemen, inte bara på kreditinstitutet utan också på den grupp vars moderföretag kreditinstitutet eller det finansiella holdingföretaget är. Myndigheterna skall förutsätta fullständig konsolidering av dotterbolag till ett kreditinstitut eller ett finansiellt holdingföretag. Frågan om huruvida sådana intresseföretag där ett kreditinstitut, ett finansiellt holdingföretag eller dessas dotterföretag äger 20—50 % skall beaktas vid konsolideringen har hänskjutits till de nationella myndigheternas prövning.

Holdingföretag med blandad verksamhet förutsätts inte bli beaktade vid konsolideringen, men myndigheterna måste ha en möjlighet att få alla de upplysningar om dem som behövs för tillsynen över kreditinstitutets risker. Myndigheterna måste likaså ha en möjlighet att göra inspektioner i sådana företag, för att kontrollera riktigheten i de uppgifter som avses ovan.

Rådets direktiv 92/121/EEG av den 21 december 1992 om övervakning och kontroll av kreditinstituts stora exponeringar

Avsikten med direktivet är att begränsa ett kreditinstituts och dess konsolideringsgrupps riskkoncentrationer gentemot en enskild kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning, i relation till kreditinstitutets och dess

konsolideringsgrupps kapitalbas, dvs. egna medel. Kapitalbasen definieras enligt direktiv 89/229/EEG.

Direktivet uppställer en skyldighet att rapportera stora riskkoncentrationer som hänförs till en viss kundgrupp. Med en stor exponering, dvs. riskkoncentration avses en kundrisk vars belopp utgör minst 10 % av kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps egna medel. Med riskkoncentration avses summan av de till samma kund eller grupp av kunder hänförliga tillgångsposterna, placeringarna och posterna utanför balansräkningen.

Beloppet av de risker som hänförs till samma kund eller grupp av kunder får inte överstiga 25 % eller, om kunden eller kundgruppen hör till samma konsolideringsgrupp, 20 % av kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps egna medel. De stora kundriskerna (minst 10 %) får sammanlagt inte stiga till ett belopp som överstiger 800 % av kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps egna medel.

Direktivet föreskriver också vissa undantag i fråga om fordringar som anses vara lågriskposter samt i fråga om kunder som tillhör kreditinstitutets konsolideringsgrupp och övervakas i enlighet med principerna för gruppbaserad, dvs. konsoliderad tillsyn över kreditinstitut.

De krav som anges i direktivet skall i regel uppfyllas före utgången av år 2001.

För Finlands vidkommande tillämpas en särskild anpassning i fråga om detta direktiv. Anpassningen innebär att sådana lån för vilka aktier i ett finskt bostadsaktiebolag utgör säkerhet, vid tillämpning av direktivets artikel 4.7 p och artikel 6.9 skall jämföras med lån vilkas säkerhet utgörs av in-teckning i en bostadsfastighet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Direktiv (92/16/EEG) förutsätter inga lagstiftningsåtgärder i Finland. Till övriga delar uppfyller vår lagstiftning redan de krav som de ovan nämnda direktiven ställer. Stadgandena ingår i kreditinstitutslagen (1607/93) som trädde i kraft den 1 januari 1994.

3. Börs och värdepappershandel

Allmänt

De direktiv som ingår i Gemensamma EES-

kommitténs beslut reglerar de ekonomiska minimikrav som ställs på värdepappersföretag och kreditinstitut samt deras verksamhet på värdepappersmarknaden. Avsikten med direktiven är att skapa gemensamma normer å ena sidan för etablering av värdepappersföretag samt å andra sidan för sådana företags och kreditinstituts affärsverksamhet. Det är meningen att säkerställa ett ömsesidigt erkännande av koncessioner och tillsynssystem på ett sätt som leder till att principerna om en enda auktorisation och hemlandstillsyn erkänns inom EES. De från denna synpunkt centrala bestämmelserna gäller förutsättningarna för etablering av värdepappersföretag, kapitalbasen, soliditeten och den konsoliderade tillsynen. En del av dessa bestämmelser tillämpas också på kreditinstitut. Flera av de ekonomiska minimikrav på kreditinstitut som ställs i de direktiv som ingår i EES-avtalets regelverk, skall i tillämpliga delar iaktas också i fråga om värdepappersföretag.

Ett ömsesidigt erkännande av en gemensam auktorisation berättigar ett värdepappersföretag som fått koncession i sin hemstat att bedriva någon eller alla de ömsesidigt godkända verksamhetsformerna, genom att etablera dotterbolag eller filialer i någon annan stat inom EES. Myndigheterna i hemstaten skall sköta tillsynen över värdepappersföretaget.

Rådets direktiv av den 15 mars 1993 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (93/6/EEG, marknadsriskdirektivet)

I direktivet ställs ekonomiska minimikrav på företag som erbjuder investeringstjänster, dvs. värdepappersföretag, och på kreditinstitut. Värdepappersföretag skall uppfylla vissa krav i fråga om startkapitalet och täckningen av marknadsrisker. Kraven på startkapital indelas i tre nivåer, beroende på vilka investeringstjänster företaget erbjuder. Ett värdepappersföretag vars verksamhet omfattar alla de slag av affärstransaktioner som för närvarande är tillåtna för sådana företag, skall ha ett startkapital om 730 000 ecu. På kreditinstitut för vilka startkapitalkraven bestäms i direktiv som reglerar kreditinrättningarnas verksamhet, tillämpas däremot endast kraven på täckning av marknadsriskerna.

Med marknadsrisk avses risker som värdepappersföretag och kreditinstitut tar i sin affärsverksamhet och som inkluderar positions-,

motparts- och avvecklingsrisker samt valutakurs- och ränterisker. Direktivet har en detaljerad bilaga om beräkningen av varje risktyp. Utgångspunkten för de krav som gäller marknadsrisker är att om ett värdepappersföretags eller kreditinstituts startkapital inte täcker dess marknadsrisker, ökar kravet på värdepappersföretagets respektive kreditinstitutets kapitalbas, dvs. egna medel. Eftersom det riskbegrepp som används i direktivet, utöver kreditrisker inbegriper vissa typer av risker i samband med investeringar i värdepapper, är det betydligt vidare än i de övriga direktiven om kreditinstitut.

På värdepappersföretag tillämpas i huvudsak också de krav som följer av direktivet om gruppbaserad tillsyn över kreditinstitut (92/30/EEG) samt direktivet om övervakning och kontroll av kreditinstituts stora exponeringar (92/121/EEG). Värdepappersföretag och kreditinstitut skall dagligen värdera sina till marknadsrisken hänförliga placeringar enligt marknadsvärdet och dessutom skall de i sin rapportering till tillsynsmyndigheterna lämna alla de upplysningar som dessa anser behövliga.

Rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet (investeringstjänstdirektivet)

Direktivet reglerar sådana investeringstjänster som förutsätter koncession. Friheten att tillhandahålla investeringstjänster sammanhänger med etableringsrätten, som innebär att ett värdepappersföretag eller kreditinstitut som fått koncession i en EES-stat får erbjuda investeringstjänster också i Finland, genom att etablera dotterbolag eller filialer här. Principen att det behövs endast en koncession är nära förknippad med tillståndsmyndighetens hemlandstillsyn. Vissa av direktivets artiklar gäller också sådana kreditinstitut på vilka principerna om ömsesidigt erkännande och hemlandstillsyn är tillämpliga, i enlighet med de direktiv som tidigare trätt i kraft i Finland.

Objekt för investeringstjänsterna kan vara överlåtbara värdepapper, andelar i företag för kollektiva investeringar, penningmarknadsinstrument samt sådana derivativavtal som avser värdepapper, valutor och räntor. Tillhandahållandet av investeringstjänster kan för det första ske genom mottagande och förmedling för investerarens räkning av order som avser sådana

investeringsobjekt, för det andra genom verkställande av sådana order för annans räkning, för det tredje genom handel för egen räkning med sådana instrument som avses här, för det fjärde genom portföljförvaltning på skönsmässig grund enligt särskilt uppdrag från enskilda investerare och för det femte genom placeringsgaranti vid emission och förmedling av teckningar.

Det centrala begreppet i investeringstjänstdirektivet är begreppet reglerad marknad, varmed avses en sådan regelbundet fungerande, av myndigheterna övervakad, organiserad marknad för värdepapper och andra investeringsobjekt, för vilken myndigheterna har utfärdat eller godkänt reglerna. Dessa skall bl.a. innehålla föreskrifter om marknadens arbetssätt och om villkoren för tillträde till marknaden.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Investeringstjänstdirektivet och marknadsriskdirektivet föranleder flera ändringar i Finlands lagstiftning. En central ändring kommer att gälla tillämpningen av lagstiftningen om depositionsbanker och övriga kreditinstitut samt om värdepappersföretag. Denna ändring återverkar dels så att principerna om ömsesidigt erkännande och hemlandstillsyn skall tillämpas inte bara på kreditinstitut utan också på värdepappersföretag. För det andra kommer de ekonomiska minimikraven på kreditinstitut att skärpas i enlighet med marknadsriskdirektivet, eftersom det vid beräkningen av kreditinstitutens soliditet är nödvändigt att beakta både kreditrisken och de risker som är förenade med investeringsverksamheten. Samma krav gäller också värdepappersföretag. En sådan på lagstiftningsnivå genomförd reglering av marknadsriskerna är huvudsakligen ny också i Finland.

Investeringstjänstdirektivet föranleder för det andra behov att utvidga området för den på lagnivå uppbyggda och av tillstånd beroende regleringen till att gälla också andra investeringstjänster än värdepappersförmedling. Investeringstjänster kan tillhandahållas också av andra företag än aktiebolag som fått koncession enligt lagen om värdepappersförmedlingsrörelse, dvs. värdepappersföretag. Det förutsätts t.ex. stadganden om koncession för tillhandahållande av portföljförvaltning av värde-

papper och andra investeringsobjekt. Alternativet att eventuellt upphäva lagen om värdepappersförmedlingsrörelse och ersätta den med en helt ny lag om värdepappersföretag, med ett vidare tillämpningsområde, förutsätter också att nya begrepp utformas.

För det tredje måste vissa centrala begrepp i lagstiftningen om värdepappersmarknaden preciseras. Det i investeringstjänstdirektivet förekommande begreppet reglerad marknad torde förutsätta en ändring av värdepappersmarknadslagens centrala begrepp, som hänför sig till den offentliga handeln med värdepapper. Eftersom ett derivativavtal avseende värdepapper, valutor och räntor kan vara objekt för en investeringstjänst, blir det nödvändigt att ändra det i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer definierade begreppet standardisering av options- och terminavtal.

Avsikten är att de regeringspropositioner som hänför sig till direktiven skall avlätas till riksdagen under vårsessionen 1995.

Bilaga 10 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XI till EES-avtalet

Teletjänster

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogas till bilaga XI direktiv 92/44/EEG om tillhandahållande av öppna nät för förhyrda förbindelser. I direktivet fastställs principerna för öppna nät (ONP) för fasta förbindelser och preciseras vilka fasta förbindelser som tas i bruk harmoniserat i medlemsstaterna. EG har även utarbetat rekommendationer för miniutbud av paketöverföringstjänster och digitalisk flernätsservice (ISDN) i enlighet med ONP-principerna. Syftet är att harmonisera och utöka friheten att tillhandahålla dessa tjänster.

EG har även strävat efter att förenhetliga användningen av vissa centrala telefonnummer i medlemsstaterna och att öka samarbetet i Europa i fråga om numrering. EG har bl.a. fattat beslut om att inom gemenskapen ta i bruk riktnumret för internationell telefontrafik (00). Genom ett Gemensamma EES-kommitténs beslut har till bilaga XI fogats beslut

92/264/EEG, som gäller detta. Finland kommer att i oktober 1996 ta i bruk riktnumret 00 för internationella telefonsamtal.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Gemensamma EES-kommitténs beslut förutsätter för Finlands del inga ändringar på lagnivå av stadgandena om teletjänster.

Bilaga 11 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XIII till EES-avtalet

Transport

I artikel 47 i EES-avtalet hänvisas till bilaga XIII, som innehåller EG:s rättsakter om olika transportformer, vilka hör till EES-avtalets tillämpningsområde. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogades till bilaga XIII ytterligare 42 rättsakter, av vilka två är icke-bindande EG-rättsakter som inte skall sättas i kraft i Finland. Nedan redovisas de nya rättsakter som förutsätter ikraftträdande på lagnivå.

I bilaga XIII hänvisas också till direktiv 92/7/EEG som ändrar rådets direktiv om tunga fordons mått och vikter (85/3/EEG), till tre direktiv 91/328/EEG, 92/54/EEG och 92/55/EEG vilka ändrar rådets direktiv 77/143/EEG om besiktning av motorfordon samt rådets direktiv om installering och användning av hastighetsbegränsare. De krav som ställs i dessa direktiv har redan beaktats i Finland i förordningen om användning av fordon på väg, i förordningen om besiktning av fordon samt i förordningen om fordons konstruktion och utrustning. Övriga lagstiftningsåtgärder föranleddes inte av dessa direktiv.

Allmänt

Syftet med EU:s transportpolitik är att å ena sidan skapa en fri marknad för transporttjänster, som täcker hela gemenskapen, och å andra sidan se till att denna marknad fungerar utan

störningar samt att skapa sådana allmänuropeiska infrastrukturnät som är viktiga med avseende på gemenskapens inre sammanhållning. Meningen var att man skulle befria möjligheterna att tillhandahålla transporttjänster från alla kvantitativa restriktioner eller restriktioner på grundval av transportföretagets nationalitet och registreringsort i EG från och med ingången av 1993. Slutmålet förutsatte att medlemsstaterna förenhetligar sin nationella transportlagstiftning, sina tekniska bestämmelser och standarder i syfte att inte hindra friheten att tillhandahålla transporttjänster. I stället för den nationella lagstiftningen, som skall ersättas, har man utfärdat normer på gemenskapsnivå. Inom gemenskapen regleras bl.a. företagens etableringsrätt, konkurrensförhållandena och transportföretagets tillträde till yrket och marknaderna med olika kvalitativa bestämmelser. Även gemenskapens normer om tekniska bestämmelser är omfattande inom transportsektorn.

Restriktionerna gällande transporttjänster slopades inte i EG vid ingången av 1993 i den utsträckning som ursprungligen hade avsetts. De viktigaste EG-bestämmelserna om trafik på väg och inre vattenvägar samt flygtrafik och sjöfart har ändå redan utfärdats. Dessa bestämmelser ingår i beslutet av Gemensamma EES-kommittén med undantag av cabotage inom sjöfarten. I fråga om införandet av fulla cabotagerättigheter har man dock kommit överens om övergångsperioder eller kvoteringsarrangemang av olika längd, som fördröjer införandet av fullständigt fri konkurrens inom EG:s transporttjänstemarknad. I fråga om friheten att tillhandahålla järnvägstransporttjänster har fri konkurrens inte införts på motsvarande sätt som inom andra transportformer.

1. Inlandstransporter

Rådets direktiv av den 7 december 1992 om gemensamma regler för vissa former av kombinerade godstransporter mellan medlemsstaterna (92/106/EEG)

EG:s inre marknad ökar den interna person- och godstrafiken inom gemenskapen. Om man jämför de olika trafikformerna beräknas person- och godstrafiken på väg öka i proportion mest. Ökningen inom vägtrafiken har redan nu

medfört bl.a. trafikstockningar och växande olycks- och miljöskador inom gemenskapen.

Avsikten med direktivet om kombinerade transporter är att minska stockningar i trafiken på gemenskapens vägar samt att minska miljöskador i vägtrafiken. Syftet är att förflytta godstransporter från vägarna till andra transportformer som har fri kapacitet, i synnerhet till järnvägarna. För att utveckla kombinerade transporter och för att utvidga användningen av dem förutsätts i direktivet att medlemsstaterna stöder kombinerade transporter med skatte- och avgiftsnedsättningar, som preciseras närmare i direktivet. De kombinerade transporter som nämns i direktivet skall befrias från alla restriktioner i fråga om kvotering, tariffer och tillstånd eller restriktioner i fråga om tjänsteutbud på grundval av vägtrafikföretagets etableringsort eller nationalitet.

I artikel 1 i direktivet definieras begreppet kombinerade transporter och direktivets tillämpningsområde. Med kombinerade transporter avses godstransporter mellan medlemsstaterna när den första eller sista fasen utförs på väg och den andra på järnväg, inre vattenväg eller till sjöss. Direktivet innefattar närmare stadganden om minimi- och maximisträckor under olika transportfaser. Som transportmedel för kombinerade transporter kan användas bl.a. lastbilar, släpvagnar, påhängsvagnar, containrar eller andra lastbärare.

Enligt artikel 6 skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att skatterna på de vägfordon som används i kombinerade transporter minskas eller återbetalas. Enligt bestämmelserna beviljas nedsättningarna eller återbärningarna av den stat där fordonet har registrerats, och de kan även beviljas för järnvägs-transporter som utförs helt eller delvis utanför registreringsstaten. Skattnedsättningar eller skatteåterbetalningar i enlighet med direktivet kan vara antingen fasta eller stå i relation till transportavståndet. Vägfordon som har använts endast vid kombinerade transporter kan även befrias helt från skatter. I direktivet finns också några bestämmelser om transporter som utförs för egen räkning eller mot hyra eller ersättning.

Genom direktivet upphävs direktiv 75/130/EEG om upprättandet av gemensamma regler för vissa former av kombinerade väg- och järnvägstransporter av gods mellan medlemsstaterna jämte ändringar, som ingår i bilaga XIII till EES-avtalet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I enlighet med den anpassning som gäller direktivet beviljas det i direktivet nämnda skattestödet i Finland utgående från den egentliga fordonsskatten. Lagen om skatt på motorfordon (722/66) bör ändras så att vägfordon, som i enlighet med den i direktivet nämnda kombinerade transporten transporteras på järnväg, i Finland kan beviljas en fast återbärning för den egentliga fordonsskatten. Återbärningens storlek skulle fastställas senare. Det administrativa förfarandet för skatteåterbärningar bestäms senare separat.

Enligt Finlands skattelagstiftning kan en återbärning komma i fråga endast då även dragbilen har transporterats på järnväg. Den i direktivet nämnda skattnedsättningen eller skatteåterbetalningen kan inte beviljas för släpvagnar, containrar eller andra lastbärare, som transporterats på järnväg, eftersom de inte beskattas i Finland.

2. Vägtrafiken

Rådets direktiv av den 16 december 1991 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om obligatorisk användning av bilbälten i fordon, som väger mindre än 3,5 ton (91/671/EEG)

Syftet med direktivet är att främja trafiksäkerheten. I direktivet krävs, med vissa undantag, att i fordon som väger mindre än 3,5 ton skall användas bilbälten.

I artikel 2 anges att barn under 12 år med en kroppslängd under 150 cm skall sitta i första hand i en säkerhetssits som är lämplig i fråga om längd och tyngd, om fordonet är utrustat med en sådan sits. Direktivet ger möjlighet att stadga om avvikelser från denna skyldighet i fråga om barn som fyllt 3 år. Genom nationell lagstiftning kan det under vissa omständigheter tillåtas att barn under 3 år använder vanliga bilbälten när de sitter i baksätet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Direktivet föranleder vissa ändringar av 88 § vägtrafiklagen, bl.a. i fråga om skyldigheten att använda säkerhetsanordningar för barn. Änd-

ringsbehoven kommer att beaktas i samband med regeringens proposition med förslag till ändring av vägtrafiklagen, som är under beredning. Regeringens proposition kommer att avlätas till riksdagen separat.

Rådets direktiv av den 25 oktober 1993 om tillämpning av skatter på vissa fordon som används för godstransporter på väg och tullar och avgifter för användningen av vissa infrastrukturer (93/89/EEG)

Syftet med direktivet är att undanröja hinder för konkurrens mellan transportföretagen i medlemsstaterna genom att förenhetliga beskattningen av vägtrafik och genom att anordna beskattning så att trafiken svarar för de kostnader som den förorsakar.

Direktivet gäller motorfordon för transport av gods, vilkas totalvikt är minst 12 ton. De skatter som direktivet avser är fordonsskatt, vägtullar och trafikavgifter. Med fordonsskatt avses skatter som motsvarar den egentliga fordonsskatt som är i bruk i Finland och de bärs i allmänhet upp årligen eller t.ex. på basis av hur länge fordonet varit registrerat. Dyliga skatter som är i bruk i de olika medlemsstaterna uppräknas i artikel 3. Vägtull är enligt definitionen i artikel 2 en avgift som bärs upp för användning av en vägsträcka mellan två punkter. Med trafikavgift avses en avgift som bärs upp för användning under en viss tid av vägar som motsvarar den i direktivet föreskrivna nivån.

Det centrala syftet med direktivet är i fråga om fordonsskatt att ange miniminivån för beskattningen. I direktivets bilaga finns en skattetablell, som baserar sig på fordonets eller fordonskombinationens största totalvikt och antalet axlar. Fordon med luftfjädring beskattas något lindrigare än fordon med vanlig fjädring. Enligt artikel 6 får medlemsstaterna bestämma om nivån på sin fordonsbeskattning som de vill, förutsatt att skatterna på olika fordon är minst lika höga som minimisatserna i tabellen i bilagan till direktivet. En medlemsstat behöver sålunda inte i sin egen lagstiftning i detalj tillämpa bilagans skattetablell eller anpassa sina beskattningsgrunder efter tabellens struktur.

I direktivet ställs vissa begränsningar för användning av vägtullar och trafikavgifter. Dessa två skatter får inte tas ut samtidigt för samma vägvagn, förutom bro-, tunnel- och

bergpassavgifter. Vägtullar och trafikavgifter får inte diskriminera transportföretag på grundval av deras nationalitet eller fordonets avgångs- eller bestämmelseort. Vidare skall indrivning av vägtullar och trafikavgifter andras så att trafiken löper så bra som möjligt. Dessa skatter får tas ut endast för motorvägar eller motsvarande vägar samt för broar, tunnlar och bergpass.

Enligt direktivet är trafikavgiftens årliga maximinivå 1 250 ecu, inklusive administrationskostnader. Vägtullar skall motsvara byggnads-, underhålls- och utvecklingskostnaderna på sträckan i fråga. Enligt artikel 8 kan medlemsstaterna komma överens om ett gemensamt trafikavgiftssystem som skall tillämpas inom deras sammanlagda territorier.

Utom ovan nämnda skatter är det enligt artikel 10 tillåtet att ta ut vissa andra skatter och avgifter, så som registreringsskatter, parkeringsavgifter och särskilda stadstrafikavgifter samt avgifter som avser att minska lokala trafikstockningar.

Dessutom finns det i direktivet övergångsbestämmelser och bestämmelser om undantag som tillåts i vissa fall, närmast i fråga om miniminivån på fordonsskatt. Skattenivåerna ändras nästa gång vid utgången av 1997.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Beloppet av den egentliga fordonsskatten enligt 5 § lagen om skatt på motorfordon (722/66) är i samtliga aktuella fall högre än den miniminivå som anges i direktivet. Fordonskatten för en treaxlad släpvagnskombination på 44 ton är i Finland vanligen 13 500 mark, medan minimiskatten enligt direktivet är 2 200—3 600 mark beroende på fordonets fjädringsstruktur. I Finland utreds möjligheterna att sänka den egentliga fordonsskatten för att förbättra de finska transportföretagens konkurrensförmåga då cabotagetrafiken öppnas för fri konkurrens.

Strukturen för beskattningsgrunderna är olika. I Finland baseras beskattningen på dragbilens totalvikt, antalet axlar och släpvagnens användning, medan den skattetablell som finns i bilagan till direktivet baserar sig på kombinationens totalvikt. Om vikten är lägre än miniminivån i direktivet, finns det inget skäl att ändra skattegrunderna i enlighet med skatteta-

bellen. En beskattning som baserar sig på dragbilen är naturligare hos oss bl.a. därför att släpvagnar med olika dragbilar används i Finland betydligt mer än i andra länder i Europa.

I 6 § lagen om skatt på motorfordon stadgas om skattefrihet för vissa fordon. I 9 § stadgas om återbäring av fordonsskatt bl.a. i sådana fall då fordonet har använts huvudsakligen utomlands under skatteperioden. Dessa stadganden kan medföra att miniminivån på fordonsskatten blir mindre än vad som anges i direktivet. Avsikten är att ändra lagen så att den inte medför en lindrigare beskattning än vad som förutsätts i direktivet.

I 34 § lagen om skatt på motorfordon stadgas om fast skatt och konsumtionsskatt, som tas ut för fordon som registrerats utomlands. Fast skatt tas ut på basis av den tidsperiod som fordonet används i Finland, men skatten skiljer sig från den trafikavgiften enligt direktivet genom att den fasta skatten gäller också annat än endast användning av motorvägsnätet. Konsumtionsskatt tas ut för fordon som registrerats utomlands på basis av antalet kilometer som fordonet kört i Finland. Båda skatterna kan anses avvika från bestämmelserna i direktivet till den grad att dessa skatter borde upphöra för fordon från EU:s medlemsstater samt, i den mån de omfattas av principen om nationell behandling, även för fordon från andra länder. Dessa skatter har dock inte i praktiken tagits ut för fordon från EU:s medlemsstater, med några få undantag, på grund av gällande ömsesidig skattefrihet.

Regeringen kommer att överlämna en separat proposition om ändring av lagen om skatt på motorfordon.

Rådets direktiv av den 29 juli 1991 om körkort (91/439/EEG)

Syftet med direktivet är att harmonisera fordonskategorier och deras underkategorier samt att göra körkortet enklare att förstå såväl inom som utanför gemenskapen.

För att harmonisera körkortssystemen tar man i enlighet med en gemenskapsmall i bruk ett nationellt körkort, som medlemsstaterna erkänner ömsesidigt utan att körkortet behöver bytas ut. I direktivet definieras körkortskate-

gorierna samt minimikraven för utfärdande av körkort och förutsättningarna för körkortets giltighet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Direktivet förutsätter vissa ändringar i vägtrafiklagens stadganden om den behöriga myndighet som kan utfärda körkortstillstånd och om följdverkningarna av körförbud som har meddelats i en EES-stat. I regeringens proposition med förslag till ny vägtrafiklag, som är under beredning, kommer ändringsbehovet att beaktas.

De övriga bestämmelserna i direktivet kan sättas i kraft i Finland genom ändringar i körkortsförordningen.

Finland får enligt anpassningen i direktivet förutsätter tills vidare använda sin nuvarande körkortsblankett i stället för blanketten enligt bilaga I i direktivet. I enlighet med anpassningen skall Gemensamma EES-kommittén på nytt före den 1 juli 1994 se över detta undantag för EFTA-staterna.

Rådets förordning (EEG) nr 881/92 av den 26 mars 1992 om tillträde till marknaden för godstransporter på väg inom gemenskapen till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier

Genom förordningen befriades den internationella godstrafiken på väg inom gemenskapen från alla kvantitativa restriktioner och restriktioner på grundval av transportföretagets nationalitet och etableringsort från och med den 1 januari 1993. Varje transportföretag som fått ett särskilt gemenskapstillstånd, beviljat av behörig myndighet i registreringsstaten, är berättigad till att erbjuda gränsöverskridande transporttjänster mellan medlemsstaterna. En förutsättning för tillstånd är att transportföretaget i sin registreringsstat har ett transporttillstånd som ger rätt att utöva yrket. Villkoren för att få utöva yrket har harmoniserats i EU med direktiv 74/561/EEG till vilket det hänvisas i bilaga XIII till EES-avtalet.

I artikel 1—2 i förordningen definieras begreppet internationell transport och förordningens tillämpningsområde. I artikel 3 — 9 definieras vad som avses med gemenskapstillstånd. Där finns också bestämmelser om grun-

derna och förfarandena för att erhålla ett sådant tillstånd, om hur användning av tillstånd övervakas och om återkallande av tillstånd.

Enligt förordningen beviljas tillståndet av behörig myndighet i den stat där tillståndshavaren är registrerad. Tillstånd skall beviljas, om tillståndshavaren uppfyller villkoren för att erhålla tillstånd. Tillstånd kan beviljas för fem år för transportföretag som är berättigade att utföra internationella transporter. Transportföretaget beviljas ett enda tillstånd samt så många vidimerade kopior av detta tillstånd som motsvarar antalet fordon. Den behöriga myndigheten skall vart femte år kontrollera att villkoren för att erhålla tillstånd fortfarande uppfylls. Tillståndet kan återkallas definitivt, temporärt eller tills vidare, om villkoren för att få tillstånd inte längre uppfylls, om tillståndshavaren har lämnat oriktiga uppgifter när han ansökte om tillstånd eller om transportföretaget har gjort sig skyldigt till allvarliga eller upprepade förseelser mot trafikbestämmelserna. Medlemsstaterna skall bereda transportföretaget möjlighet att på behörigt sätt söka ändring i beslut om avslag eller återkallande av tillstånd.

I förordningens övriga artiklar finns detaljerade bestämmelser om verkställighet av förordningen, utbyte av uppgifter mellan medlemsstaterna och medlemsstaternas anmälningsskyldigheter.

Enligt bilaga 2 i förordningen krävs inte gemenskapstillstånd för postbefordran, transporter av eget gods som utförs med hjälp av egen materiel och egen personal och vissa obetydliga icke-kommersiella transporter.

I bilaga XIII till tilläggsprotokollet ingår en anpassning som gäller förordningen, enligt vilken förordningen inte tillämpas på företag som etablerats i Österrike eller på transporter som utförs på Österrikes territorium. Om transporter på Österrikes territorium finns särskilda bestämmelser i avtalet om transitotransporter på väg och järnväg mellan EU och Österrike. Enligt anpassningen skall det särskilt beslutas om transporter på Österrikes territorium som bedrivs av företag i andra EFTA-stater som har godkänt EES-avtalet.

I de anpassningar som gäller förordningen avtalas även om ställningen för transporter från EES-området till s.k. tredje länder eller transporter som kommer därifrån, om ömsesidigt godkännande av transporttillstånd som

beviljats av myndigheter i EES-stater samt om de bestämmelser som gäller EES-tillståndets innehåll och utseende.

Genom förordningen upphävs förordning (EEG) nr 3164/76 om gemenskapskvoter för godstrafik på väg mellan medlemsstaterna, som ingår i bilaga XIII till EES-avtalet. Dessutom ändras genom förordningen rådets direktiv om gemensamma regler för godstrafik på väg (2005/62/EEG), jämte ändringar, som ingår i bilaga XIII till EES-avtalet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

EG-förordningen ersätter i fråga om sitt tillämpningsområde de bilaterala avtalen mellan Finland och EES-staterna. Genom förordningen befrias internationell godstrafik på väg inom EES från alla kvantitativa restriktioner och restriktioner på grundval av transportföretagets etableringsort eller nationalitet. Enligt förordningen har finska transportföretag rätt att erbjuda transporttjänster rätt över EES-staternas gränser.

Gemenskapstillståndet enligt förordningen ersätter de transporttillstånd som krävs i de internationella vägtrafikavtalen. Förordningen inverkar däremot inte på det multilaterala kvoteringsarrangemang för transporttillstånd som har godkänts vid Europeiska transportministerkonferensen (ECMT). Från och med den 1 januari 1994 har Finland 224 s.k. ECMT-tillstånd. ECMT-området omfattar hela Europa, förutom Ryssland och några andra stater som hörde till f.d. Sovjetunionen samt stater på Balkanhalvön.

Antalet transporttillstånd som Finland har kommit överens om med EES-staterna har i allmänhet varit tillräckligt. En alltför låg tillståndskvot för transporter till Italien, Frankrike, Spanien och Österrike har vållat problem. Avsaknaden av transporttillstånd med Portugal har medfört smärre problem. ECMT-transporttillstånden har delvis kompenserat det ringa antalet bilaterala tillstånd.

Transporttillstånd beviljas för närvarande av trafikministeriet och tullstyrelsen.

Som behörig myndighet i fråga om beviljande av gemenskapstillstånd lämpar sig länsstyrelserna bäst, eftersom gemenskapstillståndets giltighet är beroende av giltigheten av tillståndet för utrikestrafik som beviljas av länsstyrel-

serna. Det är meningen att ett bemyndigande som rör detta skall införas i lagen om tillståndspliktig godstrafik på väg (342/91).

Den besvärsmått som avses i artikel 9 i förordningen tillgodoses enligt lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (154/50). Förordningen förutsätter inte ändringar i besvärssystemet enligt den ovan nämnda lagen.

Rådets förordning (EEG) nr 3916/90 av den 21 december 1990 om de åtgärder som skall vidtas i händelse av en kris på marknaden för gods-transporter på väg

Eftersom internationell godstrafik på väg inom EG har blivit föremål för fri konkurrens anses det i EG vara nödvändigt att genom en förordning slå fast vissa gemensamma principer i syfte att avlägsna de marknadsstörningar på transportmarknaden som den fria konkurrensen i tjänsteutbud eventuellt har orsakat.

I artikel 1—2 i förordningen definieras förordningens tillämpningsområde och begreppet kris. Förordningen tillämpas enligt artikel 1 på internationell trafik för en annans räkning mellan medlemsstaterna, som bedrivs inom gemenskapens område. Med en kris avses enligt artikel 2 problem som kan medföra ett allvarligt och eventuellt långvarigt överskott av kapacitet på marknaden i fråga om trafik enligt artikel 1. En sådan överkapacitet innebär ett hot mot den finansiella balansen och överlevanden för transportföretag på kort och medellång sikt.

Enligt artikel 3 skall kommissionen de uppgifter som är nödvändiga för att övervaka utvecklingen på marknaden och för att påvisa en eventuell kris. För detta ändamål skall medlemsstaterna samarbeta med kommissionen.

Om en medlemsstat anser att en kris föreligger, kan den enligt artikel 4 anmoda kommissionen att undersöka saken. Efter en sådan begäran från en medlemsstat skall kommissionen omedelbart höra den rådgivande kommitté som avses i artikel 5 och som är sammansatt av representanter för medlemsstaterna.

Om kommissionen efter att ha rådfrågat kommittén kommer till den slutsatsen att en kris föreligger, kan den fatta ett beslut i saken, genom vilket de existerande företagens ökande aktivitet och tillgången till vissa marknader för nya transportföretag begränsas. Avsikten är att på detta sätt förhindra en ökande tillväxt på

kapacitetutbudet. Kommissionen skall fatta sitt beslut inom 30 dagar efter det att medlemsstatens anmodan mottagits.

Kommissionens åtgärder gäller sex månader. Tiden kan förlängas en gång med högst sex månader. Medlemsstaterna kan ta upp kommissionens beslut för behandling i rådet. Rådet kan med kvalificerad majoritet fatta ett beslut som avviker från kommissionens.

I enlighet med anpassningarna som gäller förordningen sköter EFTA:s övervakningsmyndighet för EFTA-staternas vidkommande motsvarande uppgifter som kommissionen i EU. På motsvarande sätt sköter EFTA-staternas ständiga kommitté för EFTA-staternas vidkommande motsvarande uppgifter som rådet i EU.

Gemensamma EES-kommittén förhandlar om ibruktage av krismekanismer. Konsultationer mellan EFTA-staterna hålls på motsvarande sätt i EFTA-staternas ständiga kommitté. Om en avtalspart anser att krisåtgärderna leder till att rättigheterna och förpliktelserna står i obalans, kan den enligt artikel 114 i EES-avtalet ta i bruk balanserande åtgärder.

I artikel 5 och 6 finns bestämmelser om den rådgivande kommitté som biträder kommissionen. I enlighet med anpassningen som gäller artikeln deltar experter från EFTA-staterna i kommitténs arbete.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Som möjliga krismekanismer i enlighet med förordningen kan i Finland i praktiken komma i fråga att beviljandet av nya transporttillstånd begränsas och att antalet kurser, som är en förutsättning för att utöva yrket, och antalet kursdeltagare begränsas.

Avsikten är att föreslå att ett bemyndigande, som gäller förordningens verkställighet och med stöd av vilken den behöriga myndigheten i EES på Finlands begäran kan besluta om begränsningar, införs i lagen om tillståndspliktig godstrafik på väg (342/91).

Rådets förordning (EEG) nr 3118/93 av den 25 oktober 1993 om förutsättningar för transportföretag att utföra inrikes godstransporter på väg i en medlemsstat där de inte är etablerade

Förordningen gäller rätten för transportföre-

tag som utför godstransporter på väg att erbjuda tillfälliga transporttjänster i en annan medlemsstat utan diskriminering på grundval av deras nationalitet eller etableringsort. Rätten att erbjuda transporttjänster på den inre marknaden i en annan medlemsstat baserar sig på transporttillståndskvoter för varje medlemsstat. Förordningen om transporttillstånd är temporär. Avsikten är att cabotage öppnas fullständigt för fri konkurrens inom EU under 1998.

I artikel 1—4 i förordningen definieras begreppet cabotage, transportföretagens rätt att utföra cabotage, cabotage tillståndskvot och fördelning av tillståndskvoter mellan avtalsparterna. Cabotagekvoten höjs årligen med 30 % från och med den 1 januari 1995. I enlighet med anpassningen som gäller förordningen tillämpas förordningen inte på företag etablerade i Österrike eller på transporter som utförs i Österrike. Transporttillståndskvoterna för de övriga EFTA-staterna bestäms genom en anpassning.

Enligt artikel 6 tillämpas på utförande av cabotage trafik de lagar, förordningar och administrativa bestämmelser som gäller i mottagarstaten om bl.a. avgifter och villkor för transportavtal, mått och vikter på fordon, kör- och vilotider och mervärdesskatt för trafik. Tillämpning av nationella stadganden får dock inte diskriminera transportföretag i andra medlemsstater. Enligt artikeln skall fordonens konstruktion och utrustning, när de används för cabotage, överensstämma med de tekniska standarderna för fordon i internationell trafik.

I artikel 7 stadgas om medlemsstaternas rätt att vidta nödvändiga skyddsåtgärder på grund av allvarliga störningar på den nationella transportmarknaden i ett visst geografiskt område. Med en marknadsstörning avses en allvarlig och kontinuerlig överkapacitet av transporttjänster. Ett geografiskt område kan vara en del av en medlemsstat, hela medlemsstatens territorium eller ett område som omfattar flera regioner. Innan skyddsåtgärder vidtas skall medlemsstaten underrätta kommissionen om detta. Kommissionen skall inom en månad efter det att den har mottagit meddelandet undersöka om skyddsåtgärderna är nödvändiga och vid behov besluta om dem. Kommissionen biträds av den kommitté som avses i artikel 5 i förordning (EEG) nr 3916/90 och som består av nationella myndighetsrepresentanter. Skyddsåtgärderna får gälla högst sex

månader. De kan förnyas en gång med högst sex månader. Varje medlemsstat kan ta upp kommissionens beslut i rådet, som med kvalificerad majoritet kan fatta ett annat beslut.

Enligt anpassningen som gäller artikel 7 i förordningen sköter EFTA:s övervakningsmyndighet för EFTA-staternas vidkommande motsvarande uppgifter som kommissionen i EU. På samma sätt sköter EFTA-staternas ständiga kommitté för EFTA-staternas vidkommande motsvarande uppgifter som rådet i EU. Enligt anpassningen som gäller artikel 5 i förordning (EEG) nr 3916/90 deltar experter från EFTA-staterna i kommittén som biträder kommissionens verksamhet.

Förhandlingarna om ibruktagande av krismekanismer hålls i Gemensamma EES-kommittén. Konsultationer mellan EFTA-staterna äger rum i EFTA-staternas ständiga kommitté. Om en avtalspart anser att krisåtgärderna medför att rättigheterna och förpliktelserna står i obalans, kan den enligt artikel 114 i EES-avtalet ta i bruk balanserande åtgärder.

I artikel 5 och 8—10 finns bestämmelser om de nationella myndigheternas informationsplikt, övervakning av bestämmelserna i förordningen, straffpåföljder mot transportföretag, återkallande av transportföretags tillstånd och transportföretagens rätt att överklaga och att bli hörd.

I artikel 11 och 12 i förordningen finns bestämmelser om giltigheten av den temporära transporttillståndskvoten och om kommissionens informationsskyldighet. Cabotagekvoten upphör att gälla den 1 juli 1998. Efter detta datum kan varje transportföretag i en medlemsstat utföra cabotage transport temporärt och utan några kvantitativa restriktioner i en annan medlemsstat. Kommissionen utarbetar vid behov ett förslag för rådet till slutgiltigt cabotagearrangemang.

I anpassningarna som gäller förordningen finns bestämmelser om ömsesidigt erkännande av transporttillståndsdokument och om deras utseende.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Kvoten för transporttillstånd i Finland för år 1995 har fastställts till 769 tillstånd. Antalet transporttillstånd för år 1994 är knutet till den dag Gemensamma EES-kommitténs beslut trä-

der i kraft. Antalet transporttillstånd ökar varje år med 30 % ända till slutet av juni 1998.

Cabotagetillstånd för hela EES-området motsvarar det nordiska cabotagetillståndet som trädde i kraft den 15 april 1993 genom ett nordiskt avtal (FördrS 23/93). Det nordiska avtalet om cabotagetillstånd upphör samtidigt som Gemensamma EES-kommitténs beslut träder i kraft.

Endast få transportföretag från andra EES-stater torde komma till Finland enligt erfarenheterna från de nordiska cabotagetrafiken. Av stor betydelse för finska transportföretag är möjligheten att vidaretransportera gods från hamnar som fartyg från Finland lagt till vid, i synnerhet i Tyskland.

Ikraftträdandet av förordningen förutsätter att stadganden om sanktioner och avbrott av trafiken i lagen om tillståndspliktig godstrafik på väg (342/91) ändras samt att det stadgas om de finländska myndigheternas befogenheter.

Rådets förordning (EEG) nr 684/92 av den 16 mars 1992 om gemensamma regler för internationell persontransport med buss

Syftet med förordningen är att garantera transportföretag i alla medlemsstater tillträde till den internationella transportmarknaden inom gemenskapen utan diskriminering på grundval av nationalitet eller etableringsort.

I artikel 1—3 i förordningen definieras begreppet internationell transport och förordningens tillämpningsområde. I artikel 5 — 10 i förordningen stadgas om tillståndspliktig reguljär trafik och om tur-och-retur-trafik utan inkvartering samt om annan tillståndspliktig trafik.

Artikel 7 innehåller bestämmelser om tillståndsförfarandet för tillståndspliktig trafik. Tillstånd beviljas enligt gemensam överenskommelse mellan behöriga myndigheter i de medlemsstater där passagerare stiger på eller av. Beslutet skall fattas genom förhandlingar inom tre månader efter det att ansökan lämnats in. Om förhandlingarna inte leder till något resultat, kan saken tas upp i EFTA:s behöriga organ eller i Gemensamma EES-kommittén, beroende på om det är fråga om trafik endast mellan EFTA-stater eller mellan EU-stater och EFTA-stater. I ovan nämnda fall fungerar EFTA-staternas ständiga kommitté som ett behörigt EFTA-organ.

I artikel 11—12 finns bestämmelser om trafik

som bedrivs utan tillstånd. Reguljär trafik samt tur-och-retur-trafik utan inkvartering är tillståndspliktiga. Utan tillstånd får bedrivas tillfällig trafik och tur-och-retur-trafik med inkvartering. Då krävs det ett särskilt övervakningsdokument.

Enligt artikel 13 gäller inga tillståndsarrangemang trafik för egen räkning. Trafik för egen räkning baserar sig enligt artikeln på certifikat.

I reguljär trafik och i tur-och-retur-trafik skall passagerarna under hela resan ha en personlig färdbiljett eller en gruppbiljett i enlighet med artikel 14, som skall uppvisas på anmodan av en behörig övervakningsmyndighet. Bestämmelsen syftar till att göra övervakning möjlig.

Tillståndet eller kontrolldokumentet skall enligt artikel 15 medföras i fordonet och uppvisas då en behörig övervakningsmyndighet begär detta. Enligt artikeln skall transportföretagen tillåta alla kontroller, i synnerhet de som gäller kör- och vilotider, som utförs för att säkerställa att trafiken sköts på rätt sätt. För kontrollen har myndigheterna rätt att undersöka företagens transportdokument eller deras databaser.

Tillståndsmyndigheten skall enligt artikel 16 återkalla tillståndet, om tillståndshavaren inte längre uppfyller villkoren för tillstånd, eller om registreringsstaten, där företaget är etablerat, begär detta. Medlemsstaternas tillståndsmyndigheter skall förhindra ett transportföretag att bedriva persontrafik i enlighet med förordningen, om transportföretaget har brutit mot de bestämmelser som gäller fordon och föräres kör- och vilotider.

I artikel 18 ges medlemsstaterna rätt att träffa bilaterala och multilaterala avtal, i syfte att ytterligare liberalisera den i förordningen avsedda trafiken från restriktionerna, i synnerhet till den del som gäller tillståndssystemet och förenkling av kontrolldokument.

I anpassningarna som gäller förordningen bestäms hur den trafik som bedrivs till eller från s.k. tredje länder skall behandlas.

Om tillstånd och intyg i enlighet med bestämmelserna i förordningen finns närmare bestämmelser i kommissionens förordning (EEG) nr 1839/92, till vilken det hänvisas i bilaga XIII.

Genom förordningen upphävs förordningarna (EEG) nr 117/66, 516/72 och 517/72, som det hänvisas till i bilaga XIII till EES-avtalet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I artikel 1—3 i förordningen definieras begrepp som avviker från dem som används i Finland, men det finns ingen risk för begrepps-förvirring, eftersom den internationella trafiken kan skiljas från den nationella. I definitionen av en i förväg bildad passagerargrupp nämns den organisation eller den person som enligt etableringslandets regler bär ansvaret. I Finland kan denna vara t.ex. resebyrå, transportföretag eller dess representant eller en förening, när den organiserar resor för sina medlemmar.

Kraven enligt första strecksatsen i artikel 3.1 uppfylls enligt lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/91, nedan lagen om persontrafik) av ett företag som har rätt att bedriva charter- eller linjetrafik med buss. Trafik för egen räkning, som nämns i punkt 2 i artikeln, får enligt lagen om persontrafik bedrivas utan tillstånd endast utan ersättning.

I 10 § förordningen om tillståndspliktig persontrafik på väg (347/91) stadgas om underleverans, enligt vilken underleverans är tillåten i linjetrafik, om underleverantören har rätt att bedriva chartertrafik med buss eller personbil. I tillståndet behöver underleverantören dock inte nämnas. Att Finlands lagstiftning skiljer sig från bestämmelserna i artikel 5 medför inget ändringsbehov av den nationella bestämmelsen.

I artikel 7.4 stadgas om grunderna för att avslå en tillståndsansökan. Dessa avviker i någon mån från grunderna för avslag enligt lagen om persontrafik.

Avsikten är att föreslå att bestämmelserna i förordningen om behöriga myndigheter skall tas med i lagen om persontrafik. Behörig myndighet skall i Finland i regel vara trafikministeriet. Behöriga myndigheter enligt artikel 11.5 i förordningen, av vilka transportföretagen får transportdokument, skall vid sidan av trafikministeriet vara länsstyrelserna. Behöriga besiktningsmyndigheter enligt artiklarna 14—15 skall i Finland vara polisen och i fråga om kör- och vilotider även arbetarskyddsmyndigheterna. Nödvändiga närmare bestämmelser skall meddelas genom beslut av trafikministeriet.

I 94 § vägtrafiklagen (267/81) stadgas att fordonets förare på begäran för polisen skall örete dokument som han är skyldig att inneha, vilket motsvarar bestämmelsen i artikel 15.1 i förordningen.

Bestämmelserna i artikel 15 om kontroll av företag avviker i viss mån från Finlands lagstiftning. I Finland övervakar arbetarskyddsmyndigheterna till en del att kör- och vilotider iakttas och de har befogenhet att på det sätt som närmare anges i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/73), ha tillträde till företagets utrymmen, undersöka dokument och ta kopior av den. I lagen stadgas om tvångsmedel och om polisens skyldighet att ge handräckning. Vid andra kontroller, där avsikten endast är att kontrollera att trafiken bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, får enligt Finlands lagstiftning tvångsmedel inte användas. Om tredska mot polisen stadgas i 30 § polislagen (84/66). För kontroll av att trafiken sköts riktigt är husrannsakan inte enligt Finlands rättssystem möjligt, eftersom oriktig skötsel av trafik endast kan ha administrativa åtgärder som sanktion, i sista hand återkallande av tillståndet. Man kunde tänka sig att i lagstiftningarna införa straff för vägran att underkasta sig en undersökning. Eftersom vägran att lyda polisens order är straffbar, är det dock inte nödvändigt att den sanktioneras.

Artikel 16 förhindrar ett transportföretag som gjort sig skyldigt till förseelser från att bedriva persontrafik i enlighet med förordningen. Detta kommer att skötas i Finland genom att ett nytt stadgande införs i 21 § persontrafiklagen, med stöd av vilket trafikministeriet kan förbjuda tillståndshavaren att tillfälligt eller tills vidare bedriva internationell trafik eller begränsa detta. Ändringen kommer att förverkligas samtidigt som persontrafiklagen även annars blir ändrad och avsikten är att den skall träda i kraft den 1 juli 1994.

Bestämmelserna i artikel 18 i förordningen har för Finland betydelse i synnerhet med tanke på trafik till och från Sverige och Norge.

Rådets förordning (EEG) nr 2454/92 av den 23 juli 1992 om villkoren för att transportföretag skall få utföra nationella persontransporter på väg i en annan medlemsstat än den där de är hemmahörande

Förordningen syftar till att stegvis befria cabotage i persontrafik på väg från restriktioner på grundval av transportföretagens nationalitet eller etableringsort. Med cabotagetrafik avses att ett transportföretag i en medlemsstat har befogenhet att bedriva inrikes trafik i en

annan medlemsstat. Syftet med förordningen är att i första skedet garantera frihet att bedriva en viss typ av irreguljär beställningstrafik och reguljär speciell linjetrafik i medlemsstaternas gränsområden. Annan reguljär trafik stannar i detta skede utanför förordningens tillämpningsområde. Från början av 1996 är cabotagetrafik tillåten i all irreguljär trafik.

Enligt artikel 3 avses med reguljär cabotagetrafik i gränsområden transport av anställda mellan bostaden och arbetsplatsen eller transport av skolbarn eller studerande mellan bostaden och utbildningsinstitutionen. Denna trafik kan bedrivas av transportföretag som har säte eller driftsställe i gränsområdet av en angränsande medlemsstat. Som gränsområde betraktas ett område som sträcker sig från två medlemsstaters gemensamma gräns 25 kilometer fågelvägen in i respektive medlemsstat. Avgångs- och bestämmelseplatserna för trafiken skall ligga i gränsområdet och den sammanlagda transportsträckan får vara högst 50 kilometer.

Enligt artikel 4 i förordningen skall på verksamhet i cabotagetrafik, om inte annat följer av gemenskapens bestämmelser, bl.a. i fråga om transportavtalen, fordonens mått och vikter samt kör- och vilotider tillämpas de lagar och andra författningar som gäller i den mottagande medlemsstaten. I anpassningarna som gäller förordningen konstateras att mervärdesskatt i persontrafik tas ut enligt gällande bestämmelser i mottagarstaten. De ovan nämnda nationella bestämmelserna får dock inte diskriminera transportföretag i andra medlemsstater.

Fordon som används i cabotagetrafik skall uppfylla de tekniska bestämmelserna för internationell trafik.

Enligt artikel 5 i förordningen utfärdar etableringsstaten ett tillstånd till transportföretaget, som berättigar att bedriva cabotagetrafik. Enligt anpassningen som gäller förordningen erkänner EES-staterna ömsesidigt de intyg som utfärdats i en annan EES-stat. Den myndighet som utfärdat tillståndet kan tillfälligt eller definitivt återkalla tillståndet i händelse av allvarliga och upprepade överträdelser av förordningen eller nationella stadganden i mottagarstaten. Enligt artikel 11 skall medlemsstaterna säkerställa att transportföretagen ges möjlighet att överklaga varje administrativ sanktion som de ålagts.

Den som bedriver cabotagetrafik skall i sin

bil ha med ett av registreringsstatens myndigheter utfärdat intyg och ett särskilt i artikel 6 nämnt kontrolldokument. Dessa dokument skall uppvisas då en behörig övervakningsmyndighet begär detta.

Enligt anpassningen som gäller artikel 8 kan en EES-stat, om allvarliga störningar inträffar på den nationella trafikmarknaden, enligt vad som anges i den ovan nämnda artikeln, ta i bruk särskilda skyddsåtgärder. En EFTA-stat skall underrätta EFTA:s övervakningsmyndighet om sin avsikt att ta i bruk skyddsåtgärder. EFTA:s övervakningsmyndighet underrättar genast Gemensamma EES-kommittén om saken, där konsultationer kan hållas då en avtalspart begär detta. EFTA:s övervakningsmyndighet fattar beslut om saken. Gemensamma EES-kommittén skall utan dröjsmål underrättas om beslutet. Om en avtalspart anser att en skyddsåtgärd av en annan avtalspart medför att de av avtalet föranledda förpliktelserna och rättigheterna står i obalans, tillämpas förfaranden i enlighet med artikel 114 i EES-avtalet.

Den mottagande medlemsstaten kan vid en överträdelse enligt artikel 10 i förordningen ta i bruk sanktioner mot ett transportföretag från en annan medlemsstat. Varning och förbud att bedriva cabotagetrafik kan komma i fråga. Alla administrativa sanktioner bör kunna överklagas. De sanktioner som genomförts i den mottagande staten skall beaktas, om en behörig myndighet i registreringsstaten fattar ett beslut om ytterligare sanktioner.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Avsikten är att då persontrafiklagstiftningen förnyas i Finland, avstå från tillämpningen av behovsprövning i chartertrafik med buss. Annars skulle transportföretagen i EES-staterna från ingången av år 1996 få större frihet att bedriva trafik än de inhemska företagen.

Avsikten är att i persontrafiklagen införa bestämmelser om behöriga myndigheter. Den behöriga myndighet som avses i förordningen är i Finland trafikministeriet. Polisen är den övervakningsmyndighet som avses i artikel 6.

Finland, Danmark, Norge och Sverige har en gällande överenskommelse om rätt till cabotage med lastfordon på väg (FördrS 23/93). I överenskommelsen tilläts tillståndspliktig cabotagetrafik i linjetrafik inom alla avtalsstater-

nas territorier, men tillståndsansökan kan avslås, om trafiken i fråga kan antas föranleda olägenhet för järnvägstrafik, som redan bedrivs, eller för linjetrafik med buss. Avtalet ger norska och svenska företag möjligheter att bedriva cabotage trafik i Finland inom större områden än EG:s förordning för företag i andra EES-stater.

Betydelsen av reguljär cabotage trafik, som definieras i förordningen, är inte så stor i Finland. Endast få företag, som bedriver trafik i gränsområdena i norra Finland, bedriver också cabotage trafik i Sverige eller i Norge.

3. Järnvägstrafik

Rådets direktiv av den 29 juli 1991 om utvecklingen av gemenskapens järnvägar (91/440/EEG)

Direktivet gäller transportverksamhet som bedrivs av ett järnvägsföretag i en medlemsstat, vars huvudsakliga verksamhet är gods- och/eller persontrafik, samt administration av banhållning. Syftet med direktivet är att underlätta järnvägsföretagens anpassning till den gemensamma marknadens krav och förbättra deras effektivitet.

Medlemsstaterna skall garantera järnvägsföretagen en oberoende ställning i synnerhet i fråga om företagsledning, administration och ekonomi, vilket betyder att deras tillgångar, budget samt bokföring skall hållas isär från statsförvaltningen.

Banhållningsförvaltning skall åtminstone i fråga om bokföringen hållas i sär från tillhandahållandet av transporttjänster. Man kan välja mellan administrativt eller institutionellt avskiljande. Bokföringen av transporttjänster skall hållas avskild från bokföringen av banhållning.

Dessutom skall medlemsstaterna i samarbete med järnvägsföretagen skapa behövliga medel för att minska järnvägsföretagens skuldsättning så att skuldsättningen inte är ett hinder för en sund ekonomisk förvaltning av företaget.

För att förbättra järnvägsföretagens konkurrensförmåga skall medlemsstaterna bevilja internationella sammanslutningar som består av järnvägsföretag, och järnvägsföretag som bedriver internationella kombinerade transporter, rätt att använda även de andra medlemsstaternas bannät.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Statsjärnvägarnas administrativa ställning baserar sig på lagen om statens affärsverk (627/87), lagen om Statsjärnvägarna (747/89, nedan SJ-lagen) samt förordningen om Statsjärnvägarna (748/89). Bokföring av transportverksamhet och banhållning särskiljdes när Statsjärnvägarna blev ett affärsverk och då banhållningen definierades. Den definierades dock mer snävare än i EG:s lagstiftning, och således är bestämmelserna inte längre tillräckliga jämfört med principerna i EG:s direktiv om utvecklingen av järnvägar.

Principerna i direktivet förutsätter bl.a. att ett järnvägsföretag fritt kan grunda en internationell sammanslutning med ett annat järnvägsföretag. Järnvägsföretagen skall även ha rätt att starta nya verksamheter på järnvägssektorn. I vissa fall behöver järnvägsföretagen dock statsrådets tillstånd för detta. En utveckling av Statsjärnvägarnas ställning i enlighet med principerna i direktivet förutsätter dock att det ovan nämnda tillståndsörfarandet inte tillämpas på Statsjärnvägarna.

I direktivet förutsätts vidare att järnvägsföretag skall ha frihet att fatta beslut om sin personal, sina tillgångar och sin upphandling.

Inom Statsjärnvägarna sköts personalpolitiken fortfarande centraliserat av staten. I synnerhet om ekonomiska frågor som gäller personalförmåner kan affärsverken inte i dag besluta tillräckligt självständigt. I egenskap av en statlig sammanslutning betalar ett affärsverk flera personalförmåner och som uppbärs tillbaka genom avgifter. I direktivet förutsätts att Statsjärnvägarna skall ha en självständigare ställning, även i fråga om personalpolitiken.

I fråga om markområden tillämpas på Statsjärnvägarna lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jordegendom och inkomstgivande rättigheter (687/78) samt den förordning (693/78) som utfärdats med stöd av lagen. I denna lagstiftning begränsas Statsjärnvägarnas befogenhet på ett sådant sätt att den står i strid med direktivets principer om administrativ självständighet.

För att öka administrativ och ekonomisk självständighet borde bestämmelserna om rätt att ta lån, bestämmelserna om investeringsföremål för transportverksamhet, deras maximala och beställningsbefogenhet, samt bestämmelserna om prissättning av transport-

tjänster i den ovan nämnda lagen och i förordningen ändras. På samma sätt borde bestämmelserna om inrättande av de högsta tjänsterna samt bestämmelserna om förvaring och skötsel av penningmedel samt betalningsrörelse i Statsjärnvägarna ändras.

Genom förordning eller statsrådets beslut kan Statsjärnvägarna åläggas andra uppgifter än de som anges i den ovan nämnda lagen eller förordningen. Förfarandet står i strid med Statsjärnvägarnas administrativa självständighet. Enligt EG:s lagstiftning skall myndigheterna träffa nödvändiga avtal med Statsjärnvägarna om offentliga tjänster som åläggs SJ. Den förvaltningspraxis som gäller den statsliga styrningen bör anpassas till EG:s lagstiftning.

I EG:s rättsakter om järnvägstrafik definieras banhållning, underhåll och uppbyggande av järnvägstrafikens infrastruktur mer omfattande än i Finland. Bestämmelserna om banavgiften och grunderna för den samt om beskrivning av banhållning bör sålunda ses över.

I Finlands lagstiftning finns inga stadganden om rätten för en internationell järnvägssammanslutning eller ett järnvägsföretag som bedriver internationella kombinerade transporter att använda bannätet i Finland.

Stadgandena om järnvägar bör i Finland ändras i fråga om ovan nämnda fall och i dem bör företas mindre ändringar så att de motsvarar EG:s lagstiftning. Ändringar bör göras i lagen om statens affärsverk, SJ-lagen samt i lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jordegendom och inkomstgivande rättigheter. En del ändringar i lagen om Statsjärnvägarna har redan genomförts genom en separat lagstiftning som träder i kraft den 1 maj 1994 (RP 318/93). Andra ändringar håller på att beredas vid trafikministeriet. Vid ministeriet utreds som bäst även förutsättningarna för att bolagisera Statsjärnvägarna under 1995. Om detta förverkligas, kommer flera av de ovan nämnda ändringsbehov som gäller Statsjärnvägarna som affärsverk att försvinna.

4. Trafik på inre vattenvägar

Rådets förordning (EEG) nr 3921/91 om villkoren för att transportföretag skall få utföra inrikes transporter av gods eller passagerare på inre vattenvägar i en annan medlemsstat än den där de är hemmahörande

Förordningen gäller rätten för ett transport-

företag som bedriver gods- eller persontrafik på inre vattenvägar att erbjuda gods- eller persontrafiktjänster på inre vattenvägar i en sådan medlemsstat, där transportföretaget i fråga inte är etablerat (cabotage på inre vattenväg). I detta skede förutsätter förordningen inte några lagstiftningsåtgärder i Finland eftersom avsikten är att arrangemang som gäller ömsesidigt tillträde till inre vattenvägar i EES-staterna kommer att vidtas före år 1996. I protokoll 20 i EES-avtalet finns närmare bestämmelser om saken.

5. Sjöfart

Rådets direktiv av den 13 september 1993 om minimikrav för fartyg som anlöper eller avgår från gemenskapens hamnar med farligt eller förorenande gods (93/75/EEG)

Direktivet gäller skyldighet att ge information om lasten på ett fartyg som för farligt eller förorenande gods samt om andra detaljer som gäller transporten när fartyget anlöper en hamn som befinner sig på EU:s område eller när det avgår från en sådan hamn. Syftet med direktivet är att öka säkerheten inom sjöfarten och att skydda havsmiljön.

Direktivet gäller med vissa undantag alla lastfartyg, olje-, kemikalie- och gastankfartyg samt passagerarfartyg som för farligt eller förorenande gods som bulklast eller i förpackningar.

Enligt direktivet skall fartygets kapten eller operatör meddelas identifieringsuppgifter (FN-nummer, IMO:s farlighetskategorier enligt IMDG-, IBC- och IGC-koderna) samt mängden gods. Innan fartyget avgår skall en anmälan enligt bilagan till direktivet lämnas hos medlemsstatens behöriga myndighet. Detta gäller även de fall då fartyget kommer från en hamn utanför gemenskapen till en annan hamn som befinner sig på gemenskapens område. Medlemsstatens behöriga myndighet skall underrättas om olycksfall och miljöhotande händelser.

Fartygets kapten skall enligt artikel 8 också till lotsen överlämna de uppgifter, som nämns i kontrollistan i bilagan till direktivet.

Medlemsstaterna skall ändra sin lagstiftning enligt direktivet inom 12 månader efter det att direktivet har godkänts, och verksamheten

enligt direktivet skall inledas inom 24 månader efter det att direktivet har godkänts.

Direktiv 79/116/EEG om minimikrav för vissa tankfartyg som anlöper eller avgår från gemenskapens hamnar upphör att gälla 24 månader efter det att direktiv 93/75/EEG har godkänts.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I direktiv 93/75/EEG krävs i fråga om Finlands lagstiftning vissa nya stadganden. Avsikten är att föreslå nödvändiga stadganden i lagen om transport av farliga ämnen, som är under beredning. Till den s.k. fartygsavfallslagen borde fogas ett fullmaktsstadgande, med stöd av vilket man genom förordning närmare kan stadga om anmälningsskyldigheten i fråga om transporter på tankfartyg och transporter på torrlastfartyg som bulklast enligt stadgandena i sjölagen och den s.k. fartygsavfallslagen. Närmare stadganden om saken skall utfärdas genom en förordning som gäller alla ovan nämnda fartygstransporter.

6. Flygtrafik

Rådets förordning (EEG) nr 2407/92 av den 23 juli 1992 om utfärdande av tillstånd för lufttrafikföretag

Rådets förordning (EEG) nr 2408/92 av den 23 juli 1992 om EG-lufttrafikföretags tillträde till flyglinjer inom gemenskapen

Rådets förordning (EEG) nr 2409/92 av den 23 juli 1992 om biljettpriser och tariffer för lufttrafik

Rådets förordning (EEG) nr 3922/91 av den 16 december 1991 om harmonisering av tekniska krav och administrativa förfaranden inom området civil luftfart

Rådets förordning (EEG) nr 95/93 av den 18 januari 1993 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider vid gemenskapens flygplatser

Rådets förordning (EEG) nr 3089/93 av den 29 oktober 1993 om ändring av förordning (EEG) nr 2299/89 om en uppförandekod för datoriserade bokningssystem

Flygtrafiken inom gemenskapen har öppnats

för fri konkurrens i tre skeden under 1987 — 1993. De två första skedena har beaktats i EES-avtalet. Det tredje skedet har trätt i kraft i EU i början av år 1993 och i Sverige och i Norge genom ett specialavtal den 16 augusti 1993. I avtalet underlättas flygbolagens tillträde till marknaden, slopas kapacitetsbegränsningar, minskas myndighetsstyrning av prissättning och bestäms om en operativ licens, vars innehavare är berättigad att bedriva trafik inom hela EU:s område.

I förordning nr 2407/92 finns gemensamma krav för operativa licenser för dem som bedriver flygtrafik inom gemenskapen. En sökande som uppfyller de tekniska kraven är berättigad att erhålla ett drifttillstånd och kan ansöka om ett flygtrafikstillstånd. Flygtrafikstillståndet skall beviljas en sökande som uppfyller de ekonomiska kriterierna. Huvudort för affärsverksamheten skall vara i den stat som beviljat flygtrafikstillståndet. Flygtrafikstillståndshavaren har rätt att bedriva internationell trafik inom hela EG:s område.

I förordning nr 2408/92 möjliggörs flygtrafikstillståndshavarens tillträde till alla de flygplatser inom gemenskapens område som är öppna för civilluftfart. Inrikestrafik (cabotage) på en annan medlemsstats territorium är möjlig i begränsad omfattning i samband med internationell trafik till den 1 april 1997, varefter begränsningarna slopas.

I förordning nr 2409/92 slopas myndigheternas reglering av flygtrafiktarifferna inom gemenskapen. Luftfartsmyndigheterna har dock möjlighet att ingripa i prissättningen, om priserna är orimligt höga eller låga med avseende på transportkostnaderna.

Förordning nr 3922/91 gäller harmonisering av tekniska krav för civilluftfart och administrativa förfaranden i fråga om planering, tillverkning, användning och service av luftfartyg.

Förordning nr 95/93/EEG innefattar regler för distribution av avgångs- och ankomsttider för luftfartyg vid flygplatserna.

Genom förordning 3089/93/EEG ändras förordning 2299/89/EEG om en uppförandekod för datoriserade bokningssystem. Platsreserveringssystemet gäller nu i inte bara reguljärt flyg utan delvis även charterflygningar. Innehavaren av platsreserveringssystemet skall tillåta flygbolagen opartiskt tillträde till systemet. Ett flygbolag som deltar i systemet skall på begäran lämna uppgifter om sitt eget utbud även åt konkurrerande platsreserveringssystem. Sys-

temets databaser skall hållas isär från andra data av det flygbolag som förvaltar systemet, så att innehavaren inte kan ha tillträde till sådana uppgifter om andra flygbolag som andra inte har tillträde till. En oberoende kontrollant skall utnämnas för att övervaka att systemet fungerar opartiskt. Förordningen ändras nästa gång i slutet av år 1997. I rådets förordning (EEG) nr 3652/93, till vilken det hänvisas i de nya rättsakterna som ingår i bilaga XIV till EES-avtalet, finns bestämmelser om konkurrensfrågor i anslutning till förordningen.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Finlands lagstiftning överensstämmer med de ovan nämnda EG-förordningarna och således förutsätter förordningarna inte att den gällande lagstiftningen ändras.

Bilaga 12 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XIV till EES-avtalet

Konkurrensregler

I artiklarna 53—58 i EES-avtalet finns bestämmelser om konkurrensregler som tillämpas på företag och om hur reglerna skall tillämpas. Till dessa artiklar ansluter sig avtalets protokoll 21—25. I artikel 59 i avtalet finns specialbestämmelser angående offentliga företag. EG:s konkurrensbestämmelser som tagits in i EES-avtalet uppräknas i bilaga XIV, till vilken det hänvisas i artikel 60.

Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har till bilaga XIV fogats fem nya rättsakter.

1. Gruppundantag

Kommissionens förordning (EEG) nr 151/91 av den 23 december 1992 om ändring av förordningarna (EEG) nr 417/85, (EEG) nr 418/85, (EEG) nr 2349/84 och (EEG) nr 556/89 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper av specialiseringsavtal, avtal om forskning och utveckling, patentlicensavtal och know-howlicensavtal,

Kommissionens förordning (EEG) nr 3932/92 av den 21 december 1992 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden inom försäkringssektorn,

Kommissionens förordning (EEG) nr 1617/93 av den 25 juni 1993 om tillämpningen av artikel 85.3 i fördraget på vissa kategorier av avtal och samordnade förfaranden med avseende på gemensam planering och samordning av tidtabeller, gemensam drift, samråd om passagerar- och frakttaxor i regelbunden luftfart samt fördelning av avgångs- och ankomsttider på flygplatser,

Kommissionens förordning (EEG) nr 3652/93 av den 22 december 1993 om tillämpningen av artikel 85.3 i fördraget på vissa kategorier av avtal mellan företag med avseende på datoriserade bokningssystem för lufttransporttjänster.

2. Kol och stål

Höga myndighetens beslut nr 25—67 av den 22 juni 1967 med en förordning om befrielse från kravet på förhandsgodkännande enligt fördragets artikel 66.3, i dess lydelse enligt kommissionens beslut nr 3654/91 av den 13 december 1991.

Genom höga myndighetens beslut 25—67 definieras sådana företagskoncentrationer på den gemensamma marknaden för kol och stål som enligt artikel 66.3 i fördraget befrias från kravet på förhandsgodkännande. Genom beslut 3654/91 höjdes de tröskelvärden som i beslut 25—67/67 nämns som förutsättning för befrielse från förhandsgodkännande och gjordes det möjligt att tillämpa undantagsreglerna på gemensamma företag under förutsättning att vissa produktions- och omsättningssiffror inte överskrids.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

EES-avtalets konkurrensregler tillämpas endast på sådana konkurrensbegränsningar som påverkar handeln mellan avtalsparter. Lagen om konkurrensbegränsningar (480/92) tillämpas i allmänhet endast på konkurrensbegränsningar med effekter i Finland. De konkurrensregler som ingår i Gemensamma EES-kommit-

téns beslut behöver inte genomföras på lagnivå i Finland.

Bilaga 13 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XV till EES-avtalet

Statligt stöd

I artikel 63 i EES-avtalet hänvisas till bilaga XV, som innehåller de EG-rättsakter gällande statligt stöd som hör till EES-avtalets materiella tillämpningsområde. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har till bilaga XV fogats två nya rättsakter.

Kommissionens direktiv 93/84/EEG av den 30 september 1993 om ändring av direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag

Direktiv 93/84/EEG kompletterar informationsskyldigheten i kommissionens direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag. Den utvidgade skyldigheten att ge information tillämpas på offentliga företag i tillverkningsindustrin med en omsättning av mer än 250 miljoner ecu. Övervakningsmyndigheten skall årsvis i efterhand tillställas information om bl.a. företagets ekonomiska läge (balansräkning och resultaträkning), tillskott av kapital, beviljade bidrag, beviljade lån och lånevillkoren, garantier och villkoren för dem, utdelning och balanserade vinstmedel. Till de delar som den offentliga finansieringen inbegriper statligt stöd berörs den dock av normal förhandsanmälan om stöd.

Kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG av den 27 november 1991 om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin

Kommissionens beslut 3855/91/EKSG reglerar statliga stöd till stålindustri som hör till området för Europeiska kol- och stålgemenskapen. Beslutet tillåter fyra typer av statliga stöd till stålindustrin. De tillåtna stödformerna är stöd till forskning och utveckling, stöd till miljöskyddsåtgärder, stöd till nedläggning samt regionala investeringsstöd i vissa medlems-

länder (Grekland, Portugal och f.d. Östtyskland). Alla åtgärder som gäller stöd till stålindustrin skall av EFTA-staterna anmälas på förhand till EFTA:s övervakningsmyndighet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Direktiv 93/84/EEG medför behov av att ge en förordning som kompletterar lagen om skyldighet att lämna uppgifter om vissa offentliga företag (183/93). En kompletterande förordning är nödvändig för att de uppgifter som avses i direktivet skall kunna tillställas EFTA:s övervakningsmyndighet för att användas i den omfattning som förutsätts av den utvidgade skyldigheten att lämna uppgifter.

Kommissionens beslut 3855/91/EKSG om stöd till stålindustrin medför inget behov av att ändra lagstiftningen i Finland.

Bilaga 14 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XVI till EES-avtalet

Offentlig upphandling

I artikel 65 i EES-avtalet hänvisas till bilaga XVI, genom vilken i avtalet inbegrips de EG-rättsakter gällande offentlig upphandling som hör till EES-avtalets materiella tillämpningsområde. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogas till bilagan sex nya rättsakter samt dessutom tre icke-bindande rättsakter. De icke-bindande rättsakterna, som behandlar procedurfrågor gällande rättsakternas tillämpning, genomförs inte i Finland.

Rådets direktiv 92/13/EEG av den 25 februari 1992 om samordning av lagar och andra författningar om gemenskapsregler om upphandlingsförfaranden tillämpade av företag och verk inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna

I direktivet (det s.k. andra övervakningsdirektivet) finns bestämmelser om rättsmedel och medling gällande upphandlingsförfaranden som tillämpas av enheter inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna vilka hör till tillämpningsområdet för rådets

direktiv 90/531/EEG. Syftet med direktivet är också att garantera dem som blivit diskriminerade vid upphandlingsförfaranden möjlighet till prövningsförfarande vid en nationell domstol. Det centrala innehållet i direktivet motsvarar det s.k. första övervakningsdirektivet (89/665/EEG) som ingår i EES-avtalet och som gäller myndighetsenheter. Övervakningsdirektivens bestämmelser ingår i lagen om offentlig upphandling (1505/92).

Rådets direktiv 92/50/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av tjänster

Direktiv 92/50/EEG (tjänsteupphandlingsdirektivet) gäller offentliga myndigheters och vissa andra upphandlingsenheters förfaranden vid upphandling av tjänster. Direktivet är det första direktiv om offentlig upphandling av tjänster som givits inom EG. De allmänna principerna och bestämmelserna om förfarandena i direktivet motsvarar till största delen bestämmelserna i varuupphandlings- och byggnadsentreprenaddirektiven i EES-avtalet.

Direktivet tillämpas på kontrakt gällande offentlig upphandling av tjänster vilkas uppskattade värde, exklusive mervärdesskatt, uppgår till minst 200 000 ecu. De tjänster som hör till direktivets tillämpningsområde har indelats i två grupper, s.k. förstahands- och andrahands-tjänster. Vid upphandling av förstahands-tjänster tillämpas direktivets bestämmelser fullt ut. Vid upphandling av andrahands-tjänster tillämpas direktivets bestämmelser om användningen av icke-diskriminerande tekniska specifikationer. Andrahands-tjänster berörs också av skyldigheten att i efterhand meddela om ingångna tjänstekontrakt som överstiger direktivets tröskelvärde.

Direktivets bestämmelser gäller inte sådan upphandling av tjänster som en upphandlingsenhet själv producerar eller ordnar. Direktivet gäller inte heller upphandling av tjänster från en sådan enhet som med stöd av lag och andra författningar har ensamrätt att utföra tjänsten i fråga. En enhet med ensamrätt skall i sin egen upphandling tillämpa bestämmelserna om offentlig upphandling. I tjänsteupphandlingsdirektivet ingår vissa bestämmelser om förfarandet som avviker från andra upphandlingsdirektiv och gäller beräkningen av tröskelvärdena i vissa fall (bl.a. finansiella tjänster och

försäkringstjänster) samt ordnandet av formgivningstävlingar i anslutning till intellektuellt arbete.

Bestämmelserna gällande formgivningstävlingar tillämpas på formgivningstävlingar som anordnas som ett led i ett förfarande för att tilldela ett tjänstekontrakt som överstiger tröskelvärdet samt på formgivningstävlingar där det totala värdet av tävlingspriserna och ersättningsarna till deltagarna uppgår till minst 200 000 ecu.

Rådets direktiv 93/36/EEG av den 14 juni 1993 om samordning av förfarandet vid offentlig upphandling av varor

Direktivet gäller offentliga myndigheters och vissa andra upphandlingsenheters förfarande vid upphandling av varor. Direktivet är ett s.k. kodifikationsdirektiv där de tidigare varuupphandlingsdirektiven jämte ändringar har sammanställts till ett direktiv. Direktivet träder i kraft inom EU den 14 juni 1994.

I direktivet ändras dessutom vissa bestämmelser om förfarandet i de tidigare varuupphandlingsdirektiven.

Rådets direktiv 93/37/EEG av den 14 juni 1993 om samordning av förfarandena vid tilldelning av offentliga upphandlingskontrakt för bygg- och anläggningsarbeten

Direktivet gäller offentliga myndigheters och vissa andra upphandlingsenheters förfarande vid byggnadsentreprenader. Direktivet är ett s.k. kodifikationsdirektiv där de tidigare byggnadsentreprenaddirektiven har sammanställts till ett direktiv.

Rådets direktiv 93/38/EEG av den 14 juni 1993 om samordning av upphandlingsförfarandet för enheter som har verksamhet inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna

Direktivet gäller förfarandet för enheter som har verksamhet inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna vid upphandling av varor, byggnadsentreprenader och upphandling av tjänster. Direktivet är ett s.k. kodifikationsdirektiv där till bestämmelserna om varuupphandling och byggnadsentreprenader som utförs av enheter som hör till tillämpningsområdet för direktiv

90/531/EEG har fogats bestämmelser som dessa enheters upphandling av tjänster. Beträffande bestämmelserna om upphandling av tjänster träder direktivet i kraft inom EU den 1 juli 1994.

Bestämmelserna om upphandling av tjänster, vilka gäller bl.a. de tjänster som hör till direktivets tillämpningsområde, formgivningstävlingar samt sänkt tröskelvärde i vissa fall, motsvarar huvudsakligen bestämmelserna i tjänsteupphandlingsdirektiv 92/50/EEG som gäller myndighetsenheter.

Kommissionens beslut av den 13 maj 1993 om förutsättningarna för att upphandlande enheter som utnyttjar geografiska områden i syfte att leta efter eller att utvinna olja, gas, kol eller andra fasta bränslen skall vara skyldiga att lämna upplysningar till kommissionen om de upphandlingar de gör (92/327/EEG)

Kommissionens beslut ansluter sig till artikel 3.2 b i bastjänstdirektivet (90/531/EEG) där det bestäms att upphandlande enheter som utnyttjar geografiska områden i syfte att leta efter eller att utvinna olja, gas, kol eller andra fasta bränslen skall lämna kommissionen de upplysningar som berör tilldelningen av kontrakt, på de villkor som denna fastställer. I kommissionens beslut bestäms om de upplysningar som upphandlingsenheterna skall lämna till kommissionen för den övervakning och det sammanställande av statistiska uppgifter som kommissionen utför.

Gemensamma EES-kommitténs beslut inbegriper dessutom en rekommendation och två meddelanden från kommissionen.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Lagen om offentlig upphandling (1505/92) trädde i kraft den 1 januari 1994. Bestämmelserna i ovan nämnda direktiv 92/13/EEG (det s.k. andra övervakningsdirektivet) som skall tillämpas på upphandlingsförfaranden tillämpade av enheter inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorn ingår i lagen om offentlig upphandling.

Bestämmelserna i tjänsteupphandlingsdirektivet genomförs genom en förordning om of-

fentlig upphandling. Genom förordningen åläggs kommunerna förpliktelser. Riksdagen skall delges saken.

Kodifikationsdirektivet gällande varupphandling träder i kraft inom EU den 14 juni 1994. Bestämmelserna i kodifikationsdirektivet genomförs genom en ändring av den förordning om offentlig upphandling av varor (1350/93) som trädde i kraft i samband med EES-avtalet.

Kodifikationsdirektivet gällande byggnadsentreprenader trädde i kraft inom EG den 1 juli 1993. Genomförandet av kodifikationsdirektivet i Finland förutsätter inga särskilda lagstiftningsåtgärder.

Bestämmelserna gällande sådan upphandling av tjänster som företas av enheter som har verksamhet inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna träder i kraft inom EU den 1 juli 1994. Bestämmelserna genomförs genom en ändring av en förordning (1351/93) som trädde i kraft i samband med EES-avtalet och som gäller varuupphandling och byggnadsentreprenader som utförs av enheter verksamma inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna.

Bilaga 15 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XVII till EES-avtalet

Industriell äganderätt och upphovsrätt

I artikel 65 i EES-avtalet hänvisas till bilaga XVII som gäller industriell äganderätt och upphovsrätt och genom vilken i avtalet har intagits de EG-rättsakter i saken som hör till EES-avtalets materiella tillämpningsområde. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogas till bilagan nio nya rättsakter samt dessutom två icke-bindande rättsakter. De icke-bindande rättsakterna genomförs inte i Finland.

Rådets beslut av den 21 december 1992 om utsträckning av det rättsliga skyddet för krets-mönster hos halvledarprodukter till personer från Förenta staterna och vissa territorier (93/16/EEG)

Rådets beslut av den 27 september 1993 om ändring av beslut 93/16/EEG om utsträckning av

det rättsliga skyddet för kretsmönster hos halvlederprodukter till personer från Förenta staterna och vissa territorier (93/520/EEG)

Kommissionens beslut av den 19 mars 1993 genom vilket kommissionen i enlighet med rådets beslut 93/16/EEG fastställer om utsträckning av det rättsliga skyddet för kretsmönster hos halvlederprodukter till bolag eller andra juridiska personer från Förenta Staterna (93/217/EEG)

Rådets beslut av den 20 december 1993 om utsträckning av det rättsliga skyddet för kretsmönster hos halvlederprodukter till personer från Förenta staterna (94/4/EG)

Rådets beslut av den 21 december 1992 om ändring av beslut 90/510/EEG om utsträckning av det rättsliga skyddet för kretsmönster hos halvlederprodukter till personer från vissa länder och territorier (93/17/EEG)

De fyra beslut av rådet och det beslut av kommissionen som nämns i punkterna 1—3 i bilaga XVII utsträcker rådets direktiv 87/54/EEG om rättsligt skydd för kretsmönster i halvlederprodukter till Förenta Staterna och vissa andra stater och territorier.

Det rättsliga skyddet för kretsmönster baserar sig på internationella ömsesidighetsarrangemang. I EU:s medlemsstater är utgångspunkten att rättsligt skydd beviljas endast kretsmönster med ursprung i medlemsstaterna. Under förutsättning att kretsmönster med ursprung i en medlemsstat i EU får skydd i någon stat utanför unionen, kan skyddet genom rådets eller kommissionens beslut utsträckas till kretsmönster med ursprung i staten i fråga.

Genom beslut 93/17/EEG har rådet utsträckt det permanenta rättsliga skyddet till alla EFTA-medlemsstater. De övriga besluten gäller en temporär utsträckning av skyddet till Förenta Staterna och vissa andra territorier.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Direktiv 87/54/EEG har genomförts i Finland genom lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/91). Enligt 4 § kan skyddet under förutsättning av ömsesidighet genom förordning utsträckas även till

andra än finska medborgare. Genom den förordning som gavs den 17 september 1993 (824/93) har det permanenta skyddet utsträckts till alla medlemsstater i EFTA och EU. Genom förordning (825/93) stadgas om temporärt skydd för kretsmönster med ursprung i Förenta Staterna.

Besluten medför inget behov av att ändra den gällande lagstiftningen. Det kan hända att det måste göras små ändringar i förordningarna om skyddets utsträckning angående en utsträckning av skyddet till vissa öar, t.ex. Aruba och Nederländska Antillerna.

Rådets direktiv av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter (92/100/EEG)

Genom direktiv 92/100/EEG som innefattats i bilaga XVII samordnas regleringen av uthyrning och utlåning av upphovsrättsligt skyddade verk och av alster som skyddas av närstående rättigheter. Med närstående rättigheter avses utövande konstnärers, fonogramproducenters, filmproducenters första upptagningar och rundradioorganisationers rättigheter.

Utgångspunkten är att upphovsmännen och innehavarna av de närstående rättigheterna skall ha uteslutande rätt att hyra ut och låna ut skyddat material till allmänheten. En upphovsman eller en utövande konstnär som har överlåtit sin uthyrningsrätt till en fonogram- eller filmproducent bibehåller sin oöverlåtbara rätt till skälig ersättning för uthyrningen. Det sätt, genom vilket upphovsmän eller utövande konstnärer garanteras denna oöverlåtbara rätt till skälig ersättning, har lämnats åt den nationella lagstiftningen.

Den uteslutande rätten att låna ut har långt begränsats. Staterna kan avvika från den uteslutande rätten förutsatt att åtminstone upphovsmännen får ersättning för utlåning. Staterna kan fritt avtala om storleken på ersättningen med hänsyn till sina mål när det gäller att främja kulturen. Ersättningssystemet behöver inte vara upphovsrättsligt till sin natur. Upphovsmännen får emellertid inte diskrimineras på grund av sin nationalitet.

Medlemsstaterna kan befria vissa inrättningar från att betala ersättning. När rådet godkände den gemensamma ståndpunkten till direktivet, fastslog kommissionen i ett utlåtande till protokollet att inrättningar som bestäm-

melsen omfattar är allmänna bibliotek, universitet och läroinrättningar. Kommissionen fastslog vidare att systemet med bibliotekersättningar i Danmark fyller kraven i direktivet. Enligt en särskild bibliotekersättningslag betalas i Danmark ersättning till författare, tonsättare och bildkonstnärer. För författarna är villkoret att de skriver på danska.

Direktivet omfattar dessutom bestämmelser om andra rättigheter som skall beviljas innehavarna av närstående rättigheter. De är ensamrätt till upptagning och kopiering samt vissa sändningsrättigheter. Utövande konstnärer och fonogramproducenter skall betalas ersättning, om fonogram som utgivits i kommersiella syften används i trådlösa rundradiosändningar eller i vilken som helst förmedling till allmänheten. Dessutom skall innehavarna av närstående rättigheter ha ensamrätt att göra sitt material tillgängligt för allmänheten genom försäljning eller på något annat sätt. Denna spridningsrätt konsumeras inte inom gemenskapens territorium, utom då den första försäljningen av skyddat material sker på rättsinnehavarens försorg eller med dennes samtycke. Genom en bestämmelse i Gemensamma EES-kommitténs beslut utvidgas denna konsumtion av spridningsrätten till att omfatta hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Stadganden om upphovsrätten och om upphovsrätten närstående rättigheter ingår i upphovsrättslagen (404/61). Om skyddet för fotografier stadgas i lagen om rätt till fotografisk bild (405/61). Direktivet föranleder ett behov att göra vissa ändringar i dessa lagar.

Upphovsmännens nuvarande uthyrningsrättigheter måste i viss mån utvidgas till att bland annat omfatta bildkonstverk. Till upphovsrättslagen bör fogas stadganden om uthyrningsrätten hos innehavare av närstående rättigheter och om oöverlåtbar rätt till skäligen ersättning för uthyrning av skyddat material.

Med stöd av gällande upphovsrättslag har upphovsmännen ensamrätt att till allmänheten hyra ut datorprogram i maskinläsbar form och filmverk. Enligt lagen om vissa stipendier och understöd till författare och översättare (23/61), nedan biblioteksstipendielagen, kan

dessutom av statens medel årligen delas ut stipendier och understöd till författare och översättare därför att böcker som är skrivna eller översatta av dem avgiftsfritt hålls till handa på de allmänna biblioteken. Sådana författare och översättare kan få understöd och stipendier som skriver på finska, svenska eller samiska och som varaktigt har varit bosatta i Finland. I fråga om regleringen av utlåning har staten fått betydande rörelsefrihet. Några betydande ändringar behöver därför inte göras i vår lagstiftning.

Med stöd av gällande upphovsrättslag kan filmproducenter endast inneha rättigheter som överförts från upphovsmännen och de övriga rättsinnehavarna. Till upphovsrättslagen bör fogas stadganden om närstående rättigheter för producenter av filmverk.

Till upphovsrättslagen bör dessutom fogas stadganden om ensamrätt för innehavarna av de närstående rättigheterna att bestämma om spridningen av skyddat material. Enligt gällande lag konsumeras upphovsmännens spridningsrätt internationellt. När ett verk med upphovsmännens samtycke har släppts ut på marknaden var som helst i världen får det fritt säljas vidare. I fråga om de närstående rättigheterna bygger direktivet på principen om regional konsumtion, enligt vilken endast spridning på marknaden inom EU ger upphov till konsumtion. Det är dock en tolkningsfråga om direktivet hindrar tillämpning av internationell konsumtion i det fall den inte kan anses begränsa den interna handeln inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Till denna del blir man tvungen att överväga den regionala omfattningen av konsumtionsprincipen.

En särskild proposition kommer att avlåtas om de lagändringar som direktivet föranleder.

Rådets direktiv av den 27 september 1993 om samordning av vissa bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter avseende satellitsändningar och vidareändring via kabel (93/83/EEG)

Genom det s.k. satellit- och kabeldirektivet 93/83/EEG som av Gemensamma EES-kommittén fogats till bilaga XII i EES-avtalet samordnas upphovsrätten och de närstående rättigheterna i fråga om satellitsändningar och kabeldistribution av rundradiosändningar samt avtalsarrangemangen kring rättigheterna.

Sändningar via rundradiosatelliter och för-

medlande satelliter jämställs under vissa förutsättningar med varandra. I direktivet finns en definition av satellitförmedling till allmänheten, och detta gör det möjligt att välja vilken lag som skall tillämpas. Kodade sändningar anses vara en betydelsefull satellitförmedling till allmänheten, om en dekoder finns tillgänglig på rundradioorganisationens försorg och med dess samtycke. För att hindra att medlemsstaternas höga skyddsnivå kringgås kan sändningar i tredje land under vissa förutsättningar anses äga rum i en medlemsstat.

Innehavarna av upphovsrätten bör beviljas ensamrätt till rundradiering via satellit. Rättigheterna till satellitsändningar bör förvärfvas genom avtal. Systemet med avtalslicens som gäller sändningsrättigheter och som ingår i den nordiska lagstiftningen kan bibehållas på direktivets villkor. Utövande konstnärers, fonogramproducenters och rundradioorganisationers rättigheter ordnas till sina väsentliga delar enligt direktivet om uthyrnings- och utlåningsrättigheter samt om närstående rättigheter (92/100/EEG).

Medlemsstaterna skall se till att vidareändringar via kabel av sändningar från andra medlemsstater sker på basis av avtal mellan rättsinnehavarna och kabeldistributörerna. Brukslicenser som grundar sig på lag (tvångslicens) kan upprätthållas för viss tid.

Rättigheterna för innehavarna av upphovsrätten och närstående rättigheter till vidareändringar kan endast tillgodoses av sambevakande organisationer. I fall att rättsinnehavaren inte har låtit en sambevakande organisation administrera hans rättigheter, anses det att organisationen har till uppgift att göra det. Radiobolagen bevakar emellertid själva sina rättigheter.

I direktivet finns bestämmelser om medling i fråga om tillstånd och om medlarnas uppgifter.

Enligt bestämmelserna om förhindrande av missbruk i fråga om förhandlingsposition kan medlemsstaterna fram till år 2003 bibehålla organ som har befogenheter att lösa sådana fall där en rundradioorganisation har förbjud vidaresändning eller har ställt oskäliga villkor för den.

Direktivet skall tillämpas senast den 1 januari 1995. Kommissionen avger senast den 1 januari 2000 en berättelse om hur direktivet har tillämpats och framlägger vid behov nya förslag.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Lagstiftningen i Finland motsvarar i stort kraven i direktivet. Direktivet ger dock anledning till vissa ändringar i den finländska upphovsrättslagstiftningen.

Lagen bör förtydligas så att sändningar via olika satellittyper jämställs med varandra och kodade sändningar innefattas enligt villkoren i direktivet i upphovsrättsligt betydelsefulla sändningar. Direktivets bestämmelser om när en satellitsändning till allmänheten skall anses ha ägt rum föranleder ett behov att revidera stadgandena om tillämpningen av den upphovsrättsliga lagstiftningen.

En särskild fördel som Finland och de övriga nordiska länderna har haft är att de kunnat bibehålla stadgandena om avtalslicens. Stadgandena om förvärv av sändningsrättigheterna bör ändras så att de motsvarar kraven i direktivet. Ett centralt krav är att en sändning via satellit skall göras samtidigt även i det jordbundna sändarnätet.

I fråga om vidareändringar via kabel är den största ändringen att rundradioorganisationerna får en starkare ställning.

En särskild proposition kommer senare att avlätas i fråga om de lagändringar som direktivet föranleder.

Rådets direktiv av den 29 oktober 1993 om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter (93/98/EEG)

Genom direktiv 93/98/EEG som ingår i Gemensamma EES-kommitténs harmoniserings skyddstiden för upphovsrättsliga verk och objekt som skyddas av de närstående rättigheterna. Skyddstiden för verk är i kraft under upphovsmannens livstid och 70 år efter dennes död. Skyddstiden för anonyma eller pseudonyma verk är 70 år efter det verket lagligen gjorts tillgängligt för allmänheten. I direktivet finns en specialbestämmelse om hur skyddstiden för filmverk skall räknas. Skyddstiden räknas enligt tidpunkten då den sist avlidne av följande personer dör: huvudregissören, manusets författare, författaren till dialogen och musikkompositören.

Även fotografiska verk skall beviljas denna skyddstid. Fotografiska verk är sådana bilder

som är resultatet av sin upphovsmans intellektuella arbete. Om skyddet för andra bilder kan stadgas nationellt.

Den som efter det att skyddstiden löpt ut lagligen gör ett verk som inte tidigare har utgivits tillgängligt för allmänheten får ett skydd som motsvarar upphovsmannens ekonomiska rättigheter. Skyddstiden för dessa verk är 25 år. Den beräknas vanligen från den tidpunkt då verket första gången lagligen gavs ut eller gjordes tillgängligt för allmänheten.

Skyddstiden för närstående rättigheter är 50 år. Skyddstiden för framföranden, fonogram och filmupptagningar beräknas vanligen från den tidpunkt då verket lagligen gavs ut eller gjordes tillgängligt för allmänheten. Skyddstiden för sändningar av rundradioorganisationer beräknas från den första sändningen.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Skyddstiden för verk måste förlängas från gällande 50 till 70 år efter upphovsmannens dödsår.

Den största ändringen gäller fotografier. Skyddstiden för fotografier är för närvarande i kraft i 50 år efter utgången av det år då fotografiet framställdes. Även skyddstiden för fotografiska verk måste förlängas till 70 år efter upphovsmannens dödsår. Det blir nödvändigt att överväga ändamålsenligheten med en fristående lag om rätten till fotografisk bild. Det finns inga hinder för att skyddstiden för andra fotografier bibehålls på nuvarande nivå.

Till upphovsrättslagen bör fogas stadganden som gäller skyddet för sådana verk som första gången görs tillgängliga för allmänheten efter det att skyddstiden löpt ut.

Skyddstiden för närstående rättigheter är för närvarande 50 år. Vissa justeringar bör göras i tidpunkterna då skyddstiden börjar löpa. I upphovsrättslagen ingår för närvarande inga stadganden om filmproducenters närstående rättigheter. Avsikten är att de skall fogas till lagen i samband med att direktiv 92/100/EEG införs.

Direktiv 93/98/EEG skall genomföras senast den 1 juli 1995. De skyddstider som bestäms i direktivet skall tillämpas på alla verk och objekt som vid denna tidpunkt skyddas åt-

minstone i en medlemsstat med stöd av nationella bestämmelser om upphovsrätt eller närstående rättigheter eller som fyller villkoren för skydd enligt direktiv 92/100/EEG.

De praktiska verkningarna av en bestämmelse om den tidsmässiga tillämpligheten är för närvarande oklara. Verk och objekt som skyddas av närstående rättigheter för vilka skyddstiden redan har löpt ut eller som aldrig har varit skyddade faller i vissa fall under skyddet. Till lagen bör fogas behövliga stadganden som ger skydd åt dem som använder verken i situationer där verket på nytt får skydd eller där frågan om en fortsatt skyddstid är oklar.

Om de övriga lagändringarna som direktivet föranleder avläts en separat proposition.

Rådets förordning (EEG) nr 1768/92 av den 18 juni 1992 om införande av tilläggs-skydd för läkemedel

Syftet med förordningen är att förlänga den patenttid som meddelas för läkemedel.

För närvarande kan ett meddelat patent upprätthållas till dess tjugo år förflutit från den dag då patentansökan gjordes. Detta innebär att patentinnehavaren under denna tid har rätt att utnyttja uppfinningen kommersiellt. Sedan patenttiden löpt ut kan vem som helst utnyttja uppfinningen.

Utvecklandet av nya läkemedel kräver numera mycket stora investeringar. För att denna verksamhet skall vara lönsam för industrin, bör den som utvecklar ett nytt läkemedel under en tillräckligt lång tid kunna utnyttja resultatet av sitt utvecklingsarbete på marknaden.

I praktiken blir dock den patenttid som kan utnyttjas av den som utvecklat ett läkemedel ofta avsevärt kortare än de 20 år efter patentansökan som patentlagen föreskriver. Ett läkemedel får säljas eller annars överlåtas för konsumtion först sedan försäljningstillstånd har beviljats för läkemedlet genom myndigheternas försorg. Att få försäljningstillstånd för ett nytt läkemedel tar flera år, eftersom den som ansöker om tillståndet är skyldig att lägga fram forskningsdata om läkemedlets farmakologiska verkningar och visa att läkemedlet inte är farligt för den som använder det.

Detta leder till att den patenttid som den som kan utnyttjas av den som innehar patentet på ett nytt läkemedel blir avsevärt kortare än

20 år, vilket kan minska industrins vilja att investera i utvecklandet av nya läkemedel.

Av dessa anledningar har EG utfärdat en förordning om införande av tilläggsskydd för läkemedel.

Skyddstiden för patent på ett läkemedel kan enligt förordningen förlängas med högst fem år genom ett tilläggsskydd. Tilläggsskyddets giltighetstid beräknas genom att den tid som förflöt från den dag då ansökan om patentet gjordes till den dag då godkännande först gavs att saluföra läkemedlet minskas med fem år. Den ovillkorliga övre gränsen för tilläggsskyddets giltighet är dock fem år. Detta innebär att patenttiden för ett läkemedel med beaktande av tilläggsskyddet kan vara 25 år räknat från den dag patentet söktes.

Om ett läkemedel skyddas av flera patent, t.ex. produktpatent, metodpatent på framställningsmetoden eller användningspatent på användningsändamålet, måste patentinnehavaren besluta vilket patents skyddstid som skall förlängas. Endast ett av de patent som skyddar ett läkemedel kan förlängas.

Förlängning av skyddstiden skall kunna sökas för läkemedel som den dag tilläggsskyddet söks skyddas av ett giltigt patent och för vilka godkännande att saluföra produkten lämnats. För patent som redan upphört eller för patentansökningar som är under behandling skall förlängning av skyddstiden inte meddelas. Tilläggsskydd skall bara kunna meddelas en gång. Även godkännandet att saluföra läkemedlet skall vara giltigt första gången. Skyddstiden för ett läkemedel för vilket ett sådant godkännande redan har lämnats två eller flera gånger skall inte kunna förlängas.

Förordningen omfattar 23 artiklar.

Artikel 1. Definitioner. I artikel 1 definieras begreppen a) läkemedel, b) produkt, c) grundpatent och d) tilläggsskydd. Med läkemedel avses i förordningen en substans eller en kombination av substanser som tillhandahålls för att behandla eller förebygga sjukdom hos människor eller djur. Ett läkemedel kan också vara en substans eller en kombination av substanser avsedda att ges till människor eller djur i syfte att ställa medicinsk diagnos eller att återställa, korrigera eller modifiera fysiologiska funktioner hos människor eller djur. Med produkt avses den aktiva ingrediensen eller kombinationen av aktiva ingredienser i ett läkemedel. Med grundpatent avses patent som

skyddar en produkt eller en metod att framställa en produkt eller en användning av en produkt och som av innehavaren åberopas som grund för meddelande av tilläggsskydd. Med tilläggsskydd avses skydd under en tilläggstid.

Artikel 2. Räckvidd. Enligt artikeln kan tilläggsskydd med stöd av förordningen meddelas för varje produkt som skyddas av patent i någon EU-medlemsstat och som får saluföras som läkemedel med stöd av EG:s direktiv 65/65/EEG (Rådets direktiv av den 26 januari 1965 om tillnärmning av bestämmelser som fastställts genom lagar eller andra författningar och som gäller läkemedel) eller 81/851/EEG (Rådets direktiv av den 28 september 1981 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om veterinärmedicinska läkemedel).

Artikel 3. Villkor för erhållande av tilläggsskydd. I artikeln konstateras att tilläggsskydd meddelas om de villkor som nämns i punkterna a-d är uppfyllda vid den tidpunkt då ansökan görs. Produkten skall (a) skyddas av ett gällande grundpatent. För den patenterade produkten skall (b) ha lämnats ett giltigt godkännande att saluföra produkten som läkemedel i enlighet med direktiv 65/65/EEG respektive 81/851/EEG. Produkten skall (c) inte tidigare ha meddelats tilläggsskydd, och (d) det godkännande som avses under punkt b skall vara det första godkännandet att saluföra produkt- en som läkemedel.

För EFTA-staternas del har det avtalats om en anpassning av förordningen, enligt vilken ett godkännande att saluföra ett läkemedel som gäller artikel 3 b och därmed sammanhörande artiklar anses motsvara direktiv 65/65/EEG och 81/851/EEG, om det har lämnats med stöd av en EFTA-stats nationella lagstiftning.

Artikel 4. Skyddets föremål. Enligt artikeln ger ett tilläggsskydd inom ramen för det skydd som grundpatentet ger ett skydd som sträcker sig endast så långt att det avser den produkt som omfattas av godkännandet att saluföra produkten som läkemedel och varje användning av produkten som läkemedel vilken godkänts före utgången av tilläggsskyddets giltighetstid.

Artikel 5. Tilläggsskyddets rättsverkningar. Med den inskränkning som följer av artikel 4 ger ett tilläggsskydd enligt artikel 5 samma rättigheter som grundpatentet gav och har samma begränsningar och medför samma skyldigheter.

Artikel 6. Rättsinnehavare. Enligt artikeln

meddelas tilläggskydd innehavaren av grundpatentet eller den som har övertagit dennes rättighet.

Artikel 7. Ansökan om tilläggskydd. Ansökan om tilläggskydd skall enligt artikel 7 göras inom sex månader från den dag då det i artikel 3 b nämnda godkännandet lämnades att saluföra produkten som läkemedel. I det fall då godkännande att saluföra produkten lämnats innan grundpatentet meddelades, skall trots bestämmelsen i föregående punkt ansökan om tilläggskydd göras inom sex månader från den dag då patentet meddelades.

Artikel 8. Innehållet i ansökan om tilläggskydd. Ansökan om tilläggskydd skall enligt artikel 8 innehålla begäran att tilläggskydd skall meddelas samt sökandens namn och adress, eventuellt ombuds namn och adress, grundpatentets nummer och uppfinningens benämning samt numret på och datum för det första godkännandet att saluföra produkten. Om detta godkännande inte är första godkännandet att saluföra produkten inom EU, skall ansökan också innehålla numret på och datum för det första godkännandet att saluföra produkten inom EU. Till ansökan skall dessutom fogas en kopia av godkännandet att saluföra produkten, där produkten identifieras, med uppgift om nummer och datum för godkännandet och en förteckning av produktens kännetecken i enlighet med artikel 4a i direktiv 65/65/EEG eller artikel 5a i direktiv 81/851/EEG. Om det första godkännandet att saluföra produkten inte är första godkännandet att saluföra produkten inom EU, skall ansökan dessutom innehålla uppgifter om detta godkännande och om det förfarande enligt vilket godkännandet lämnades.

Enligt förordningen får medlemmarna föreskriva att en avgift skall betalas vid ansökan om tilläggskydd.

Artikel 9. Ingivande av ansökan om tilläggskydd. Enligt artikel 9 skall ansökan om tilläggskydd göras till den behöriga myndigheten i den medlemsstat som meddelade patentet eller för vars räkning detta meddelades och där godkännandet att saluföra produkten erhöles, såvida medlemsstaten inte utser någon annan myndighet för detta ändamål. Den ovan avsedda myndigheten skall kungöra ansökan. Underrättelsen skall omfatta åtminstone sökandens namn och adress, grundpatentets nummer, uppfinningens benämning, numret på och datum för det första godkännandet att

saluföra produkten samt den produkt som identifierades vid godkännandet. Dessutom skall i tillämpliga fall kungöras numret på och datum för det första godkännandet att saluföra produkten inom EU.

Artikel 10. Meddelande av tilläggskydd och avslag på ansökan därom. Enligt artikeln skall, om ansökan om tilläggskydd och den produkt som ansökan avser uppfyller de krav som fastställs i förordningen, den myndighet som avses i artikel 9 meddela tilläggskydd. Om kraven inte uppfylls skall ansökan avslås. Om ansökan inte uppfyller de krav som anges i artikel 8, kan myndigheten förelägga sökanden att avhjälpa bristen eller erlägga avgiften inom viss tid. Om inte bristen avhjälps eller avgiften betalas inom föreskriven tid skall ansökan avslås. Medlemsstaterna har rätt att förutsätta att myndigheten inte förvissar sig om att kraven enligt artikel 3 c och 3 d är uppfyllda.

Artikel 11. Kungörelse. Den myndighet som avses i artikel 9 skall enligt artikel 11 kungöra underrättelse om att tilläggskydd har meddelats. Underrättelsen skall innehålla namn och adress på innehavaren av tilläggskydd, grundpatentets nummer, uppfinningens benämning, numret på och datum för godkännandet att saluföra produkten och, i tillämpliga fall, numret på och datum för det första godkännandet att saluföra produkten inom EU samt tilläggskyddets giltighetstid. Även underrättelse om att en ansökan om tilläggskydd har avslagits skall kungöras.

Artikel 12. Årsavgifter. Medlemsstaterna får enligt artikel 12 föreskriva att årsavgifter skall betalas för tilläggskydd.

Artikel 13. Tilläggskyddets giltighetstid. Tilläggskyddet träder enligt artikel 13 i kraft vid utgången av grundpatentets lagenliga giltighetstid. Med början vid denna tidpunkt gäller tilläggskyddet under en tidsrymd som är lika med den tid som förflöt från den dag då ansökan om grundpatentet gjordes till den dag då godkännande först gavs att saluföra produkten inom EU, minskad med fem år. Utan hinder av detta är tilläggskyddets giltighetstid aldrig längre än fem år.

Artikel 14. Tilläggskyddets upphörande. Tilläggskyddet upphör enligt artikeln att gälla (a) vid utgången av den tid som anges i artikel 13. Giltighetstiden kan också upphöra (b) om innehavaren avstår från tilläggskyddet eller (c) om en årsavgift som fastställts i enlighet med artikel 12 inte har erlagts i tid eller (d) om

godkännandet att saluföra den produkt som omfattas av tillägsskyddet återkallas och produkten inte längre får saluföras. Den myndighet som avses i artikel 9 beslutar antingen på eget initiativ eller på annans begäran om att ett tillägsskydd upphör att gälla.

Artikel 15. Ogiltighet. Enligt artikeln är tillägsskyddet ogiltigt om det har meddelats i strid med bestämmelserna i artikel 3 eller om grundpatentet har upphört att gälla före utgången av dess lagenliga giltighetstid. Tillägsskyddet är också ogiltigt om grundpatentet förklaras delvis ogiltigt och den produkt för vilken tillägsskydd har meddelats på grund av denna inskränkning inte längre hör till patentets skyddsomfång eller om det efter det att grundpatentet har upphört att gälla framgår någon omständighet som skulle ha föranlett en sådan inskränkning av patentet.

Var och en får yrka på ogiltighetsförklaring av ett tillägsskydd hos den myndighet som enligt nationell lag är behörig att ogiltigförklara patent.

Artikel 16. Underrättelse om upphörande eller ogiltighet. Artikeln föreskriver att om tillägsskydd upphör att gälla i enlighet med artikel 14 b, 14 c eller 14 d eller är ogiltigt i enlighet med artikel 15, skall detta kungöras av den myndighet som avses i artikel 9.

Artikel 17. Överklagande. Ett avgörande som har fattats av den myndighet som avses i artikel 9 eller den som avses i artikel 15.2 skall enligt artikel 17 kunna överklagas i samma ordning som inom nationell patenträtt. Förordningen möjliggör att tillägsskydd överklagas i samma ordning som patent, om avgörandena enligt de föregående artiklarna hade gällt patent.

Artikel 18. Förfarande. Där förordningen inte föreskriver något visst förfarande skall enligt artikel 18 de föreskrifter om förfarande som enligt nationell lag gäller för grundpatent tillämpas på tillägsskydd, såvida det inte i nationell lag finns särskilda föreskrifter om förfarande för tillägsskydd.

Stadganden som gäller invändning mot meddelande av tillägsskydd får dock inte tillämpas.

Artikel 19. Övergångsbestämmelser. Tillägsskydd skall enligt artikel 19 kunna meddelas för varje produkt som den dag då denna förordning träder i kraft skyddas av ett gällande grundpatent och vars första godkännande att saluföras som läkemedel inom EU har

lämnats efter den 1 januari 1985. För Danmarks och Tysklands del skall i stället för den 1 januari 1985 gälla den 1 januari 1988 samt för Belgien och Italien den 1 januari 1982. Ansökan om tillägsskydd skall göras inom sex månader från den dag då förordningen träder i kraft.

För EFTA-staternas del har det överenskommits om en anpassning av förordningen, enligt vilken artikel 19.1 ersätts så, att tillägsskydd kan erhållas för varje produkt som den 2 januari 1993 är skyddad genom gällande grundpatent och vars godkännande att saluföras som läkemedel har lämnats efter den 1 januari 1985. Vad gäller tillägsskydd som skall meddelas i Danmark, Tyskland, Finland och Norge skall i stället för den 1 januari 1985 gälla den 1 januari 1988. Vad gäller Belgien, Italien och Österrike skall i stället för den 1 januari 1985 gälla den 1 januari 1982.

För EFTA-staternas del har det överenskommits om en anpassning av förordningen, enligt vilken till artikel 19 görs ett tillägg. Enligt tillägget skall, om den lagenliga giltighetstiden av ett grundpatent som gäller en EFTA-stat upphör under tiden mellan den 2 januari 1993 och tidpunkten för förordningens och tilläggets ikraftträdande, som tillägsskyddets giltighetstid endast beaktas tiden efter den dag då ansökan om tillägsskydd kungjordes. Utan hinder av detta tillämpas artikel 13 då tillägsskyddets giltighetstid beräknas. I dessa fall skall ansökan om tillägsskydd göras inom två månader från den dag då förordningen träder i kraft i EFTA-staten i fråga.

Tillägsskydd enligt anpassningen hindrar inte att tredje person, som under tiden mellan det att grundpatentet upphörde och ansökan om tillägsskydd kungjordes i god tro har utnyttjat uppfinningen kommersiellt eller vidtagit väsentliga åtgärder i detta syfte, från att fortsätta utnyttja uppfinningen.

Artikel 20. Enligt artikeln skall förordningen inte vara tillämplig på tillägsskydd som har meddelats enligt någon medlemsstats nationella lagstiftning innan förordningen träder i kraft och inte heller på i förordningen avsedda ansökningar om tillägsskydd som gjorts innan förordningen har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 21. I artikeln konstateras att förordningen blir tillämplig fem år efter det att den har trätt i kraft i de medlemsstater vilkas nationella lagstiftning den 1 januari 1990 inte

tillåt att produktpatent meddelades på läkemedel. Artikel 19 skall inte tillämpas i dessa medlemsstater.

Artikel 22. I artikeln föreskrivs att om ett grundpatent enligt nationell patentlagstiftning har fått förlängd giltighetstid eller ansökan om sådan förlängning gjorts innan förordningen träder i kraft, skall giltighetstiden för ett tilläggsskydd som meddelas för produkten på motsvarande sätt minskas med det antal år varmed patentets förlängda giltighetstid överstiger 20 år.

Artikel 23. Ikraftträdande. Förordningen träder enligt artikel 23 i kraft sex månader efter det att den har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I Finland är det för närvarande i fråga om läkemedel endast möjligt att få metodpatent, som är giltigt 20 år efter den tidpunkt då patentansökan gjordes. Det blir möjligt att meddela produktpatent på läkemedel efter den 1 januari 1995. Enligt Finlands lagstiftning är det för närvarande inte möjligt att förlänga giltighetstiden för metodpatent som meddelats på läkemedel.

För Finlands del tillämpas förordningen i enlighet med anpassningen av artikel 19 på produkter vilkas godkännande att saluföras har lämnats efter den 1 januari 1988. För Finland gäller alltså inte artikel 21, fastän det enligt Finlands lagstiftning inte var möjligt att få produktpatent på läkemedel den 1 januari 1990. Innan produktpatent börjar beviljas i Finland den 1 januari 1995 gäller förlängningsmöjligheten endast metodpatent.

Om patenttidens längd stadgas i 40 § patentlagen (550/67). Förordningens ikraftträdande innebär att det i Finland blir möjligt att få tilläggsskydd för ett patenterat läkemedel. Möjligheten att bevilja tilläggsskydd strider emellertid inte mot det allmänna stadgandet om patenttidens längd i 40 § patentlagen, varför stadgandet inte behöver ändras. Avsikten är dock att det till patentlagen skall fogas en hänvisning till förordningen och stadganden om att patent- och registerstyrelsen för Finlands del är den myndighet som meddelar tilläggsskydd. En regeringsproposition om saken avläts separat.

Kommissionens meddelande av den 27 ok-

tober 1992, som gäller immateriell äganderätt och standardisering (Intellectual Property and Standardisation) (COM (92) 445), behandlar immateriella rättigheters inverkan på uppörandet av industriella standarder. Meddelandet är inte en bindande rättsakt, utan det innehåller kommissionens uppfattning om saken och föranleder inte ändring av lagstiftningen.

Bilaga 16 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XVIII till EES-avtalet

Hälsa och säkerhet i arbetet, arbetsrätt samt lika behandling för kvinnor och män

I artikel 67 och 68 i EES-avtalet hänvisas till bilaga XVIII där gällande EG-direktiv om förhållandena på arbetsplatsen och arbetsrätt inom området socialpolitik i avtalet räknas upp. Genom gemensamma EES-kommitténs beslut fogas följande direktiv om hälsa och säkerhet i arbetet samt arbetsrätt till bilagan. Föreskrifter motsvarande bestämmelserna om samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare på arbetsplatsen, handledning av arbetstagare och information till arbetstagarna i tre direktiv om hälsa och säkerhet i arbetet (Nr 92/57/EEG, 92/91/EEG och 92/104/EEG) ingår i lagen om skydd i arbete (299/58), lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/73) och lagen om samarbete inom företag (725/78). Bestämmelserna motsvarar föreskrifterna om hälsoundersökningar av arbetstagare i arbete i lagen om företagshälsövård (743/78).

Rådets direktiv av den 12 oktober 1993 om ändring av direktiv 90/679/EEG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologiska agenser i arbetet (sjunde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (93/88/EEG)

Direktivet fastställer minimikrav för klassificering av biologiska agenser i arbetet och vaccinering mot dem.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De ändringar direktivet kräver sätts i kraft genom beslut av arbetsministeriet.

Rådets direktiv av den 31 mars 1992 om minimikrav avseende säkerhet och hälsa för förbättrad medicinsk behandling ombord på fartyg (92/29/EEG)

Direktivet innehåller minimibestämmelser om läkemedel, behandlingsutrustning, motgifter, läkarkonsultation och utbildning avseende första hjälpen av sjöfolk som skall tillämpas ombord på handelsfartyg i kusttrafik och utlandstrafik.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Bestämmelserna i direktivet kräver inga ändringar på lagnivå i lagstiftningen i Finland. Stadganden som omfattas av direktiven ingår bland annat i lagen om företagshälsovård (743/78), i fråga om läkarkonsultation i förordningen om läkarundersökning av sjömän (476/80) och läkarkonsultation via radio i sjöfartsstyrelsens anvisningar om användningen av radiomedical, i fråga om sjukhytter i förordningen om besättningens bostadsutrymmen ombord på fartyg (518/76) och i fråga om läkemedel och behandlingsutrustning i sjöfartsstyrelsens beslut av den 23 september 1985 om förråd av läkemedel och behandlingsutrustning ombord.

Rådets direktiv av den 24 juni 1992 om minimikrav för säkerhet och hälsa på tillfälliga eller rörliga byggarbetsplatser (åttonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (92/57/EEG)

Direktivet innehåller minimibestämmelser om hälsa och säkerhet på tillfälliga eller rörliga byggarbetsplatser. Bestämmelserna i direktivet kräver att statsrådets beslut om ordningsregler för byggnadsarbete ändras och kompletteras.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Bestämmelserna i direktivet sätts i kraft genom ett statsrådsbeslut.

Rådets direktiv av den 24 juni 1992 om minimikrav beträffande varselmärkning och signaler för hälsa och säkerhet i arbetet (nionde särdi-

rektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (92/58/EEG)

I direktivet fastställs minimikraven för varselmärkning och signaler för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Arbetsgivaren skall tillhandahålla varselmärkning där risker inte kan undvikas eller förebyggas på ett tillfredsställande sätt genom kollektiva skyddsåtgärder eller genom åtgärder, metoder eller rutiner för organiserandet av arbetet.

Genom direktivet upphävs rådets direktiv (77/576/EEG) om säkerhetsskyltar på arbetsplatser i bilaga XVIII i EES-avtalet. Enligt artikel 10 i direktivet kan direktiv 77/576/EEG i vissa fall fortsätta att tillämpas under 18 månader även efter den 24 juni 1994.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I 24 och 34 §§ lagen om skydd i arbete (299/58) ingår grundläggande stadganden om varselmärkning. Något regelverk på lägre nivå om varselmärkning och signaler för hälsa och säkerhet har inte varit allmänt gällande i Finland. Kraven för varselmärkning har angetts genom nationella normer. De ändringar direktivet föranleder sätts i kraft genom ett statsrådsbeslut om varselmärkning på arbetsplatsen.

Rådets direktiv av den 19 oktober 1992 om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar (tionde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (92/85/EEG)

Direktivet om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar avser att främja säkerhet på arbetsplatsen för gravida arbetstagare och arbetstagare som nyligen har fött barn eller som ammar. Direktivet förutsätter att arbetsgivaren gör en bedömning av arten, graden och varaktigheten av den exponering som arbetstagaren utsätts för som kan medföra särskild risk för exponering för kemiska, fysikaliska och biologiska agenser, processer eller arbetsförhållanden enligt bilaga II som gjorts upp av kommissionen. Bedömningen skall ta hänsyn till

varje risk för säkerhet för arbetstagaren, även arbetsrörelser och arbetsställningar, psykisk och fysisk uttrötning och andra former av psykiska och fysiska påfrestningar.

Arbetsgivaren skall utifrån bedömningen kunna avgöra vilka åtgärder som bör vidtas för att garantera gravida eller ammande arbetstgares säkerhet i arbetet. Åtgärder som enligt direktivet skall vidtas är att arbetsförhållandena eller arbetstiden skall ändras så att en gravid arbetstgare inte utsätts för risker. Direktivet förutsätter att arbetstgarna eller deras representanter informeras om resultatet av bedömningen och alla de åtgärder som anses nödvändiga på grund av bedömningen.

Om det av tekniska skäl inte är möjligt att ändra arbetstgarens arbetsförhållanden eller arbetstid eller om detta inte rimligen kan krävas av arbetsgivaren, skall arbetstgaren förflyttas till andra uppgifter. Om detta inte är möjligt, har arbetstgaren rätt till ledighet under så lång tid som detta är nödvändigt för att skydda hennes säkerhet och hälsa. Enligt direktivet får gravida eller ammande arbetstgare inte åläggas att utföra arbetsuppgifter som enligt bedömningen medför risk för exponering för agenser eller arbetsförhållanden som kan äventyra säkerhet och hälsa enligt förteckningen i direktivet. Arbetstgare som avses i direktivet kan inte åläggas nattarbete under graviditetstiden och en period efter förlossningen, under förutsättning att arbetstgarna i fråga kan uppvisa ett läkarintyg. I stället för nattarbete skall arbetstgarna ges möjlighet till övergång till dagarbete eller arbetsledighet.

Enligt direktivet är arbetstgarna berättigade till sammanhängande barnledighet under minst 14 veckor under tiden före eller efter förlossningen. Minst två veckor av barnledigheten skall vara obligatoriska. De rättigheter till bibehållen lön eller annan skälig ersättning som följer av anställningsavtalet skall säkerställas i de fall där arbetstgarens arbetsförhållanden hindrar henne från att utföra sitt tidigare arbete eller arbeta i den tidigare arbetsmiljön. Arbetstgarens rättigheter skall säkerställas under barnledighet. Vidare skall arbetstgaren ha rätt till bibehållen lön eller skälig ersättning under barnledighet.

Enligt direktivet skall gravida arbetstgare enligt nationell lagstiftning och/eller praxis vara berättigade till ledighet utan förlust av lön för att genomgå mödravårdsundersökningar, om dessa undersökningar måste ske på arbetstid.

Arbetsgivaren har inte rätt att säga upp en arbetstgare under tiden från början av graviditeten och till utgången av barnledigheten. Men det är tillåtet att säga upp arbetstgaren, om uppsägningsgrunden inte sammanhänger med hennes graviditetstillstånd. I så fall skall arbetsgivaren lämna en uttömmande skriftlig motivering till detta.

De lagar och författningar på lägre nivå som är nödvändiga för att följa direktivet skall sättas i kraft senast två år efter det att direktivet har antagits. Inom samma tid skall det dessutom säkerställas att arbetsmarknadens parter genom kollektivavtal har infört nödvändiga bestämmelser.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I 9 § 1 och 2 mom., 9 a § 1 mom. och 10 a § 1 mom. lagen om skydd i arbete (299/58) stadgas generellt om skydd för gravida arbetstgare. Genom en lag om ändring av lagen om skydd i arbete (144/93) preciseras det som stadgas i 9 § om främjande av och information om säkerhet och hälsa. I lagen om företagshälsövård (743/78) stadgas bland annat om utredning av personliga förutsättningar vad hälsan beträffar och anordnande av hälsoundersökningar.

Till den del det gäller skydd i arbete kräver direktivet inga ändringar i lagstiftning. Behövliga föreskrifter på lägre nivå utfärdas genom ändringar i statsrådets beslut om avvärjande av risk för genetiska skador och fosterskador samt fara för fortplantningen som orsakas i arbete (1043/91) och arbetsministeriets beslut om faktorer i arbetet som medför risk för genetiska skador och fosterskador samt fara för fortplantningen (1044/91).

Enligt 10 a § lagen om skydd i arbete skall en arbetstgare i nattarbete vid behov beredas tillfälle att byta arbetsuppgifter, om detta är möjligt med beaktande av omständigheterna och det med hänsyn till arbetstgarens personliga egenskaper är nödvändigt att byta arbetsuppgifter för att sådana risker skall kunna förebyggas, som förhållandena på arbetsplatsen eller arbetets art medför för arbetstgarens hälsa. Om det inte är möjligt kan arbetstgaren ha rätt till särskild moderskapsledighet enligt 34 § lagen om arbetsavtal (320/70). Enligt 14 § sjukförsäkringslagen (364/63) har arbetstgaren

rätt till särskild moderskapspenning, om hon på grund av graviditet inte kan utföra sitt eget arbete eller annat arbete som arbetsgivaren kan erbjuda. Rätten till särskild moderskapspenning består fram till det moderskapsledigheten börjar. Den särskilda moderskapspenningen är lika stor som sjukdagpenningen.

Enligt 34 § lagen om arbetsavtal har modern efter förlossningen rätt till både moderskaps- och föräldraledighet, som till sin längd svarar mot kraven i direktivet. I 34 § stadgas vidare att avtal enligt vilket arbetstagare avstår från sin rätt till moderskapsledighet är ogiltigt.

Enligt 34 § lagen om arbetsavtal är arbetsgivaren inte skyldig att betala lön för tiden för moderskaps- eller föräldraledighet. Enligt sjukförsäkringslagen har arbetstagaren under denna tid dock rätt att få moderskapsdagpenning som är lika stor som sjukdagpenningen.

Om arbetsförhållandet fortgår under moderskapsledighet har arbetstagarna kvar sina rättigheter. Enligt 34 h § lagen om arbetsavtal har en arbetstagare som återvänder från moderskapsledighet, särskild moderskapsledighet eller föräldraledighet rätt att återgå till sitt tidigare arbete. Enligt 3 § semesterlagen (272/73) intjänar en arbetstagare semester också under moderskaps- och föräldraledighet.

Stadgandet om grund för uppsägning i 37 § 5 mom. lagen om arbetsavtal är mera omfattande än direktivet. I 47 b § stadgas att arbetsgivaren skall ge arbetstagaren tillfälle att bli hörd om grunden för uppsägningen innan han verkställer uppsägningen. Enligt 47 c § skall meddelande om att arbetsavtalet upphör ges arbetstagaren personligen. Om detta inte är möjligt, får ett meddelande skickas per post under den adress som arbetstagaren har uppgett. I 47 d § stadgas att arbetsgivaren på begäran av arbetstagaren utan dröjsmål skriftligen skall meddela arbetstagaren huvudpunkterna i fråga om uppsägningsgrunderna och den dag arbetsavtalet upphör.

Enligt 28 § lagen om arbetsavtal har en arbetstagare som är förhindrad att utföra arbete till följd av sjukdom eller olycksfall rätt att få lön under sjukdomstiden. Graviditet betraktas inte som en sjukdom, vilket betyder att 28 § lagen om arbetsavtal inte tillämpas på undersökningar som graviditeten föranleder före förlossningen, om orsaken till att arbetstagaren går på undersökningar inte är en sjukdom som beror på graviditeten eller någon

annan sjukdom som också förorsakar arbetsoförmåga.

I vissa fall kan en bestämmelse i kollektivavtalet ge arbetstagaren rätt att besöka läkare på grund av graviditet utan att hon går miste om sin lön under denna tid. I kollektivavtalen ingår framför allt bestämmelser om att gravida arbetstagare har rätt att vara borta från arbetet utan att gå miste om sina löneförmåner bara då de skall besöka rådgivningen för att få de förmåner som sjukförsäkringslagen medger dem. Bestämmelser av detta slag gäller dock inte för hela arbetsmarknaden.

Direktivet om skydd av graviditet kräver att lagen om arbetsavtal ändras för att lagen skall garantera gravida kvinnor rätt att gå på undersökningar före förlossningen utan att de går miste om sina löneförmåner. Regeringen kommer att avlåta en särskild proposition om detta.

Rådets direktiv av den 3 november 1992 om minimikrav för förbättring av arbetstagarnas säkerhet och hälsa inom den del av utvinningsindustrin som utnyttjar borrhning (elfte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (92/91/EEG)

Direktivet fastställer minimikrav för skyddet av säkerhet och hälsa för arbetstagare inom den del av utvinningsindustrin som utnyttjar borrhning.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De ändringar direktivet kräver sätts i kraft genom ett statsrådsbeslut om säkerhet i byggnadsarbete samt genom en ändring av statsrådets beslut om ordningsregler för sprängnings- och brytningsarbete (410/86).

Rådets direktiv av den 3 december 1992 om minimikrav för förbättring av arbetstagarnas säkerhet och hälsa inom utvinningsindustri ovan och under jord (tolfte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (92/104/EEG)

Direktivet fastställer minimikrav för skyddet av säkerhet och hälsa för arbetstagare inom utvinningsindustri ovan och under jord.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De ändringar direktivet kräver sätts i kraft genom statsrådets beslut om säkerhet i byggnadsarbete och ändring av statsrådets beslut om ordningsregler för sprängnings- och brytningsarbete (410/86).

Rådets direktiv av den 23 november 1993 om minimikrav för säkerhet och hälsa vid arbete ombord på fiskefartyg (trettonde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (93/103/EEG)

Direktivet innehåller minimibestämmelser om fiskefartyg och utbildning av besättningen ombord på fiskefartyg.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De ändringar direktivet kräver sätts i kraft genom ett statsrådsbeslut som utfärdas med stöd av lagen om skydd i arbete (299/58).

Rådets direktiv av den 14 oktober 1991 om arbetsgivares skyldighet att upplysa arbetstagarna om de regler som är tillämpliga på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet (91/533/EEG)

Enligt direktivet har varje arbetstagare rätt att få en handling som ger besked om de väsentliga punkterna i hans anställningsförhållande. Genom nationell lagstiftning skall anställningsförhållanden om högst en månad och/eller med en arbetsvecka om högst åtta timmar kunna uteslutas från direktivets räckvidd.

Direktivet slår fast att arbetsgivaren är skyldig att senast två månader efter anställningens början lämna upplysningar till arbetstagaren om parternas identitet, arbetsplatsen, eller om ingen fast arbetsplats finns, att arbetstagaren skall utföra arbete på olika platser, och dessutom företagets säte, den befattning, nivå, beskaffenhet eller kategori av arbete som anställningen avser, den dag då anställningsförhållandet börjar gälla, anställningsförhållandets förväntade varaktighet vid tidsbegränsade

anställningsavtal, vilka regler som gäller för rätten till den betalda semestern och semesterperioden, de regler som gäller för att bestämma uppsägningstiderna, begynnelselönen och andra avlöningsförmåner som arbetstagaren har rätt till samt hur ofta utbetalning skall ske, längden på den normala arbetstiden och de kollektivavtal som reglerar arbetstagarens arbetsvillkor. Upplysningarna får lämnas i form av en eller flera handlingar och i lämpliga fall i form av hänvisningar till de lagar eller kollektivavtal som reglerar anställningsförhållandet.

Om en arbetstagare skall utföra sitt arbete utomlands skall villkoren i anställningsavtalet vara arbetstagaren till handa före avresan. Handlingarna skall innehålla upplysningar också om anställningstiden utomlands, den valuta i vilken lönen betalas, de kontantersättningar och de naturaförmåner som följer av utlandsstationeringen och i förekommande fall även villkoren för arbetstagarens hemresa. Regeln om utlandsstationering gäller inte om anställningstiden utomlands är högst en månad.

Varje förändring av huvudvillkoren för ett anställningsavtal eller anställningsförhållande enligt direktivet skall redovisas i en handling som arbetsgivaren ger arbetstagaren senast inom en månad efter det att förändringen träder i kraft. Handlingen är inte obligatorisk i händelse av ändring av lagar och administrativa föreskrifter.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

För att sätta i kraft direktivet har en lag om ändring av 4 § lagen om arbetsavtal (1354/93) givits. Den trädde i kraft den 1 januari 1994. Direktivet om fastställande av villkoren i ett anställningsavtal eller anställningsförhållande föranleder inga fler ändringar i finländsk lagstiftning.

Rådets direktiv av den 24 juni 1992 om ändring av direktiv 75/129/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kollektiva uppsägningar (92/56/EEG)

Direktivet avser att ändra vissa bestämmelser om räckvidden av direktivet om kollektiva uppsägningar (75/129/EEG) samt om arbetsgi-

varens skyldighet i fråga om information, överläggning och anmälan.

Vid beräkningen av antalet uppsägningar enligt artikel 1.1 a skall upphörande av enskilda arbetstagares anställningsavtal jämnas med uppsägningar som sker kollektivt, om antalet uppsägningar är minst fem. Enligt 2 § 2 mom. lagen om samarbete inom företag (725/78), nedan samarbetslagen, skall lagen tillämpas på uppsägning av minst tio arbetstagare i ett företag med minst 20 arbetstagare, då uppsägningen sker av produktionsorsaker eller ekonomiska skäl. Ändringen inverkar inte på beräkningen enligt denna bestämmelse, eftersom produktionsorsaker och ekonomiska skäl täcker en rad orsaker i direktivet som inte är hänförliga till arbetstagaren.

Direktivets räckvidd har ändrats så att den även omfattar situationer då företagets verksamhet skall upphöra till följd av ett rättsligt beslut. Enligt direktivet skall den föreskrivna tiden 30 dagar i artikel 4 dock inte behöva tillämpas vid konkurs. Samarbetslagen föreskriver att nedläggning av en rörelse samt uppsägningar efter överlåtelse eller fusion av en rörelse eller av produktionsorsaker eller ekonomiska skäl omfattas av samarbetsförfarande, trots att de tider som föreskrivs för att förhandlingsskyldigheten skall uppfyllas inte behövs iakttagas vid konkurs.

Enligt artikel 2.4 gäller arbetsgivarens skyldigheter i fråga om information, överläggning och anmälan oavsett om beslutet om kollektiva uppsägningar har fattats av arbetsgivaren eller av ett företag som kontrollerar arbetsgivaren. Vidare har förhandlingsskyldigheterna enligt direktivet preciserats i fråga om tidpunkten för när förhandlingarna skall inledas och vad de skall gälla. Enligt samarbetslagen skall beslut om uppsägningar i vilket fall som helst fattas inom det företag som verkställer uppsägningarna och förhandlingar äga rum innan det faktiska beslutet fattas, och således kan arbetsgivaren inte hänvisa till att nödvändiga upplysningar saknas.

Den nya artikeln 5 a föreskriver att arbetstagarrepresentanterna och /eller arbetstagarerna skall ha tillgång till administrativa och /eller rättsliga förfaranden för att genomdriva skyldigheter enligt direktivet. Medlemsstaterna skall sätta i kraft den lagstiftning som är nödvändig för att följa direktivet senast två år efter det att direktivet antagits eller säkerställa att bestämmelserna fastställs genom avtal.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Samarbetslagen uppfyller kraven i ändringsdirektivet på de grunder som redovisas ovan.

Bilaga 17 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XIX till EES-avtalet

Konsumentskydd

I artikel 72 i EES-avtalet hänvisas till bilaga XIX, enligt vilken de gällande EG-direktiven om konsumentskydd skall tas in i EES-avtalet. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogas till bilaga XIX ett direktiv om oskäliga villkor i konsumentavtal. Dessutom fogas till de icke bindande rättsakter som de avtalslutande parterna skall beakta åtta rättsakter. Av dem innehåller kommissionens rekommendation 92/295/EEG av den 7 april 1992 om regler om god branschsed till skydd för konsumenterna vid avtal som ingås på avstånd (distansköp) rekommendationer för leverantörernas branschföreningar, vilkas syfte är att få de företag som idkar distansförsäljning att i sin verksamhet följa vissa avtalsvillkor och etiska principer som skyddar konsumenterna. Finlands konsumentskyddslag möjliggör ännu kraftigare ingrepp mot förfaranden som inte motsvarar rekommendationens principer och som eventuellt utnyttjas vid distansförsäljning än vad som förutsätts i rekommendationen.

Rådets direktiv av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (93/13/EEG)

Syftet med direktivet är att skydda konsumenten mot oskäliga villkor i avtal som sluts mellan näringsidkare och konsument. Syftet är också att genom att närma medlemsstaternas lagstiftning om avtalsvillkor till varandra underlätta upprättandet av den inre marknaden, stimulera konkurrensen och således bidra till ett ökat utbud för gemenskapens medborgare i deras egenskap av konsument.

Direktivet gäller endast sådana avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling mellan konsumenten och närings-

idkaren och vilkas innehåll konsumenten därför inte har haft möjlighet att påverka. Utanför tillämpningsområdet har vidare lämnats villkor som avspeglar bindande lagstiftning samt internationella konventioner som medlemsstaten eller gemenskapen har tillträtt.

I direktivet definieras hurudana avtalsvillkor som skall anses vara oskäligen. Definitionen kompletteras av bilagan till direktivet, som innehåller en vägledande lista på villkor som kan anses oskäligen. Dessutom innehåller direktivet bestämmelser om omständigheter som skall beaktas vid bedömningen av ett villkors oskälighet, om ett oskäligt villkors ogiltighet och om dess inverkan på avtalets giltighet i övrigt. Skriftliga avtalsvillkor skall enligt direktivet vara klart och begripligt formulerade. Ett oklart villkor skall tolkas på det sätt som är mest gynnsamt för konsumenten.

Medlemsstaterna skall se till att det skydd direktivet ger inte kan kringgå genom att ett tredje lands lagstiftning väljs som tillämplig för avtalet. Medlemsstaterna skall också se till att bruk av oskäligen villkor effektivt kan förhindras. Inte bara personer utan också konsumentorganisationer skall ha möjlighet att inleda ett ärende som gäller oskälighet vid domstolar eller andra behörigen myndigheter. Domstolarna och myndigheterna måste förfoga över lämpligen och effektiven medel för att hindra fortsatt användning av oskäligen villkor. Rättsliga åtgärder måste kunna riktas inte bara mot de näringsidkare som använt oskäligen villkor utan också mot sammanslutningar inom näringslivet som rekommenderar användandet av sådana villkor.

Direktivet hindrar inte att medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning ger konsumenterna ett bättre skydd än det som förutsätts i direktivet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Stadgandena i konsumentskyddslagens (38/78) 3 kap. om reglering av avtalsvillkor och 4 kap. om jämkning av avtal rörande konsumtionsnyttighet uppfyller till stora delar direktivets krav. Lagen om tillämplig lag vid avtal av internationell karaktär (466/88) skyddar konsumenten mot tillämpning av en främmande stats lag på det sätt som direktivet förutsätter. Den nuvarande myndighetsorganisationen, konsu-

mentombudsmannen och marknadsdomstolen, uppfyller kraven på förhindrande av användning av oskäligen avtalsvillkor.

Vissa stadganden i konsumentskyddslagen måste dock preciseras och kompletteras, och till lagen måste fogas stadganden om tolkning av avtalsvillkor och om en möjlighet att rikta tvångsåtgärder även mot näringslivets organisationer. De nödvändigen förändringarna ingår i en regeringsproposition med förslag till ändring av 3 och 4 kap. konsumentskyddslagen, som skall avlätas separat.

Bilaga 18 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XX till EES-avtalet

Miljö

I EES-avtalets 74 artikel ingår en hänvisning till bilaga XX; de EG-miljörättsakter som räknas upp där förs in i EES-avtalet. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogas 17 nya rättsakter till bilagan.

1. Allmänna miljöbestämmelser

Rådets direktiv av den 23 december 1991 om att standardisera och rationalisera rapporteringen om genomförandet av viktigen direktiv om miljön (91/692/EEG)

Direktivet syftar till att förenhetligen anmälningsförfarandet då direktiven genomförs inom olika miljösektorer. Genom direktivet tidläggs rapporteringen på ett sätt som är ändamålsenligt med hänsyn till tillgången till information och anmälningsförfarandet.

Miljödirektiven räknas upp i bilagorna till direktivet. I fråga om EES-avtalet lämpar sig direktivet bara för det anmälningsförfarande som gäller direktiv som tagits med i EES-avtalet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Direktivet förutsätter inga lagstiftningsåtgärder i Finland.

Rådets förordning (EEG) nr 880/92 av den 23 mars 1992 om ett gemenskapsprogram för tilldelning av miljömärke

Kommissionens beslut av den 28 juni 1993 om fastställande av de ekologiska kriterierna för tilldelning av gemenskapens miljömärke till tvättmaskiner (93/430/EEG)

Kommissionens beslut av den 28 juni 1993 om fastställande av de ekologiska kriterierna för tilldelning av gemenskapens miljömärke till diskmaskiner (93/431/EEG)

Kommissionens beslut av den 15 september 1993 om ett standardavtal som täcker villkoren för användning av gemenskapens miljömärke (93/517/EEG)

Förordningen bestämmer om det förfarande genom vilket rätt att använda miljömärket för produkter kan beviljas. Enligt artikel 1 syftar märkningen till att främja planering, tillverkning, marknadsföring och användning av mindre miljöskadliga produkter. Den syftar vidare till att öka informationen till konsumenterna om produkters miljöverkningskraft. Förordningen gäller enligt artikel 2 inte livsmedel, drycker eller mediciner. Miljömärket är den blomma som avbildas i förordningens bilaga.

Enligt artikel 4 får märket inte beviljas för produkter som är ämnen eller produkter som klassificerats som farliga, inte heller för produkter vars tillverkningsmetod kan vara märkbart skadlig med tanke på miljö eller hälsa. Enligt artikel 5 sker beredningen av märkningskraven enligt produktgrupper. I artiklarna 5—7 bestäms om förfarandet då märkningskraven godkänns. Förfarandet förutsätter att ett rådgivande forum med representanter för åtminstone industri-, handels-, konsument- och miljöorganisationer hörs. Kommissionen skall också höra den i artikel 7 avsedda kommittén med representanter för medlemsländerna, vars utlåtande i allmänhet är avgörande. Kommissionen godkände i juli 1993 märkningskraven för de två första produktgrupperna. De gällde tvättmaskiner respektive diskmaskiner.

Enligt artikel 9 skall medlemsstaterna utse ett eller flera nationella behöriga organ. Eftersom Gemensamma EES-kommitténs beslut inte innehåller anpassning av övergångstiden i EFTA-staterna, uppkommer skyldigheten att tillsätta organet omedelbart då kommitténs beslut

trätt i kraft. Ett behörigt organ, vars sammansättning skall garantera oavhängighet och opartiskhet, skall tillämpa bestämmelserna i förordningen på ett enhetligt sätt.

Enligt artikel 10 är ansökan om rätt att använda miljömärket frivillig. Ansökningar som gäller en viss produkt skall tillställas det behöriga organet för märkningssystemet i det land där produkten tillverkas eller först introduceras på marknaden eller dit den importeras. Enligt artikel 11 om avgifter skall det behöriga organet fastställa avgiften för behandling av ansökan och avgiften för användning av märket.

Det behöriga organet skall enligt artikel 12 sluta ett avtal om användningen med den som får lov att använda märket. Kommissionen fattade den 15 september 1993 beslut om ett modellavtal för överenskommelsen.

Artikel 13 innehåller en sekretessbestämmelse enligt vilken de behöriga organen, kommissionen och andra berörda personer inte till utomstående får lämna ut upplysningar som de fått i samband med bedömningen av om en produkt kan tilldelas märket. Då beslut om att bevilja märket har fattats, är uppgifterna om produktens namn samt om tillverkaren eller importören och om motiveringen för beviljandet av miljömärket dock offentliga.

Artikel 14 gäller offentliggörande av uppgifter om systemet för tilldelning av miljömärket. Bestämmelser om medlemsstaternas informationskyldighet ingår i artikel 15.

Artikel 16 innehåller bestämmelser om reklam. Enligt artikeln 16.1 får hänvisning till miljömärket inte ingå i reklamen innan märket har beviljats. Efter det att märket beviljats tillåts hänvisning enbart i anslutning till den produkt som tilldelats märket. Felaktig eller vilseledande reklam och användning av sådan märkning som kan missuppfattas som gemenskapens märke är enligt stycket 2 förbjudet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Finland har ingen lagstiftning om tilldelning av det genom förordningen reglerade miljömärket.

Förordningens artikel 9 förutsätter att ett behörigt organ utnämns. Organet behöver inte vara en myndighet, utan till exempel en privaträttslig förening kan också utses. Det föreslås

att lagen om ikraftträdande av Gemensamma EES-kommitténs beslut skall innefatta ett bemyndigande, enligt vilket det behöriga organet utses genom statsrådets beslut. Dessutom föreslås att det i lagen tas i ett uttryckligt stadgande enligt vilket också en registrerad förening kan utses som behörigt organ.

Med tanke på det fall att någon annan än en myndighet utses till behörigt organ, bör lagen om ikraftträdande innehålla förvaltningsrättsliga stadganden, eftersom organets uppgifter enligt artikel 10 är uppenbara myndighetsuppgifter med tanke på rättsordningen i Finland. Saken påverkas inte av att ansökan om miljömärke är frivillig, ty tilldelningen av märket prövas i alla fall som en rättslig fråga. Det är dessutom skäl att lägga märke till att ett positivt beslut kan innebära en avsevärd konkurrensförmån för den som får märket.

Med stöd av det ovan sagda bör i lagen om ikraftträdande införas ett stadgande enligt vilken det behöriga organet vid fullgörandet av sin uppgift skall följa stadgandena i lagen om förvaltningsförfarande (598/82), i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (623/66), i språklagen (148/22) samt stadgandena om allmänna handlingars offentlighet, såvida annat inte föranleds av rådets förordning. Om särskilda stadganden inte finns, har en person som arbetar inom det behöriga organet uppenbarligen straffrättsligt ansvar med stöd av 2 kap. 12 § strafflagen. För klarhets skull föreslås det dock att lagen om ikraftträdande stadgar att dessa personer i de nämnda uppgifterna arbetar under tjänstemannaansvar.

Behandlingen av en ansökan om tilldelning av miljömärket kan leda till juridiska problem. Förordningens artikel 10.7 verkar tyda på att möjligheten att söka ändring i ett avslag inte har beaktats. Men enligt vår lag är det regel att det finns möjlighet att söka ändring i ärenden som gäller utövande av offentlig makt, och även till exempel Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 19/90) förutsätter i många fall att så är fallet. Också i övrigt kan principen anses höra till de centrala inom Europarätten.

Den allmänna regeln om rätten att söka ändring framgår i fråga om beslut av förvaltningsmyndigheter i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). I än mer täckande form och inkluderande alla förvaltningsbeslut ingår regeln i den föreslagna förvaltnings-

processlagen (Justitieministeriets lagberedningsavdelning, publikation 2/1994). Om den föreslagna lagen redan vore i kraft, skulle ett beslut enligt förordningens artikel 10 också utan särskilda stadganden kunna överklagas även i det fall att befogenheten ankom på en privaträttslig organisation.

Av det sagda framgår att det bör stadgas genom lag om överklagbarheten och besvärproceduren i samband med beslut enligt artikel 10 om avslag på eller underlåtenhet att undersöka ansökningar. Det föreslås att ett sådant stadgande förs in i lagen om ikraftträdande av Gemensamma EES-kommitténs beslut. I fråga om positiva beslut är möjligheten att söka ändring inte nödvändig med beaktande av de skeden i tilldelningsförfarandet som framgår av artikel 10.3—7 och av EES-organens andel däri, vare sig med tanke på den sökandes eller konkurrenternas eller konsumenternas individuella rättsskydd.

De nationella stadgandena om ändringssökande skall tillämpas tillsammans med förordningens artikel 10, i förhållande till vilken stadgandena inte innebär någon förändring. I fråga om skyldigheten i artikelns stycke 7 att anmäla om ett beslut om avslag på ansökan vidtar skyldigheten då beslutet får laga kraft.

För att säkra efterlevnaden av sekretessförpliktelsen enligt förordningens artikel 13 föreslås ett särskilt straffstadgande i lagen om ikraftträdandet.

I sak för förordningens artikel 16 inte något nytt med sig beträffande Finlands gällande lagstiftning om marknadsföring. Närmast preciserar artikeln innehållet i de motsvarande men mer allmänt hållna stadgandena i 2 kap. konsumentskyddslagen (38/78) och i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/78). De nuvarande systemen för övervakning av och påföljder i samband med marknadsföring kan användas också för att förhindra otillåten eller vilseledande användning av miljömärket.

Konsumentombudsmannen övervakar lagligheten av marknadsföringen ur konsumentskyddssynvinkel. En näringsidkare som beställer eller bedriver marknadsföring kan förbjudas att fortsätta eller upprepa lagstridig marknadsföring. Förbudet måste i allmänhet förstärkas genom vite. Förbudet utfärdas av marknadsdomstolen. I vissa fall kan också konsumentombudsmannen utfärda förbudet eller bestämma om temporärt förbud. I 8 kap. 1 § konsu-

mentskyddslagen och i 30 kap. 1 § strafflagen stadgas också att det är straffbart att i marknadsföringen ge osanna eller vilseledande uppgifter.

Enligt 2 § 1 mom. lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet får i näringsverksamhet inte användas osanna eller vilseledande uttryck som gäller egen eller andras näringsverksamhet och som bidrar till att påverka efterfrågan på eller utbudet av en nytthet eller till att skada annans näringsverksamhet. Marknadsdomstolen bestämmer om förbud och ställer vite antingen på ansökan av den näringsidkare som det lagstridiga förfarandet riktar sig mot eller på ansökan av ett näringsidkarförbund. Användning av osanna eller vilseledande uttryck är straffbar enligt 9 § nämnda lagen och 30 kap. 2 § strafflagen.

Förordningen förutsätter att mer detaljerade stadganden utfärdas. Därför föreslås i lagen om ikraftträdande ett bemyndigande enligt vilket statsrådet kan utfärda närmare föreskrifter om verkställigheten av förordningen och miljöministeriet om verkställigheten av kommissionens beslut om verkställighet av förordningen. Sålunda kunde de beslut av kommissionen som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut verkställas genom beslut av miljöministeriet.

Rådets förordning (EEG) nr 1836/93 av den 29 juni 1993 om frivilligt deltagande för industriföretag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning

Förordningen innehåller bestämmelser om de åtgärder genom vilka en miljöstyrnings- och miljörevisionsordning upprättas i EU-staterna. EG-förordningen syftar till att på frivillig bas effektivisera miljöstyrningen i företagen. Oavsett att förordningen bygger på frivillighet, räknar man med att företagen ansluter sig till systemet därför att miljövärden har blivit ett allt viktigare konkurrensmedel. Systemet ersätter inte tillståndssystemet utan kompletterar detta.

De centrala dragen i EU:s miljöstyrnings- och miljörevisionsordning är miljöövervakning, miljöutlåtande, certifiering och registrering. Vid miljörevisionen granskar och utvärderar en sakkunnig person eller grupp miljöriskerna vid en inrättning som upprätthålls av ett företag, apparaturens skick, personalens färdigheter och utbildningsnivå, dvs. hur effektiv miljöstyrningen är. På basis av miljörevisionen

utarbetas ett utlåtande avsett för allmänheten som bl.a. tar upp de åtgärder som företaget förbundit sig till för att minska de menliga miljöverkningsarna. En expert som konstaterats vara kompetent säkerställer att miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen genomförs enligt förordningen. Godkända produktionsinrättningar antecknas i ett register som tar upp alla sådana. Om det senare kommer fram att ett företag inte längre uppfyller kraven, kan det strykas i registret.

Ibruktandet av EU:s miljöstyrnings- och miljörevisionsordning effektiviserar miljövärden i företagen, förbättrar tillgången till information om företagens miljöproblem och leder till att metoderna för miljöstyrning förbättras.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Finland har ingen lagstiftning om den miljöstyrnings- och miljörevisionsordning som förordningen reglerar. Finland bör därför inrätta de nationella organ som förordningen förutsätter. Dessa är ett ackrediteringsorgan, som konstaterar att certifierarna är kompetenta och som styr deras verksamhet, samt ett behörigt organ som upprätthåller det register som behövs för systemet. En av miljöministeriet tillsatt arbetsgrupp håller på att utreda hur förordningen skall verkställas. När föreliggande proposition avges, föreligger ännu inte uppgifter om de lagstiftningsåtgärder som förordningen eventuellt orsakar. Enligt förordningens artikel 6 skall systemen för ackreditering och övervakning av miljöcertifierarna vara fullt funktionsdugliga i april 1995.

2. Vatten

Rådets direktiv av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (91/676/EEG)

Bestämmelserna i direktivet syftar till att minska och förhindra vattenförorening orsakad av nitrater från jordbruket. Myndigheterna skall definiera vattendrag och avrinningsområden som är känsliga för förorening genom nitrater. Dessutom förutsätter direktivet att det utarbetas nationella regler för en med tanke på vattenvärden god jordbrukspraxis, vilka de

som ägnar sig åt jordbruk kan tillämpa på frivillig bas. Vidare förutsätts att det ordnas erforderlig utbildning och ges information. För områden som är känsliga för nitrutförorening skall det utarbetas handlingsprogram som innehåller i direktivet definierade åtgärder. Genomförandet av handlingsprogrammen skall följas och programmen revideras med fyra års intervaller, och dessutom skall nitrathalterna i känsliga områden kontrolleras enligt direktivet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Vattenlagstiftningen i Finland innehåller inga bestämmelser om diffus belastning från jordbruket. Utsläppen från jordbruket minskas så mycket som möjligt på frivillig bas. Speciellt viktigt i detta hänseende är miljöprogrammet för landsbygden, som lades upp år 1992.

De åtgärder som direktivet förutsätter kan i Finland vidtas dels genom att det ovan nämnda miljöprogrammet för landsbygden kompletteras samt genom mer utbildning och rådgivning. Vissa bestämmelser i direktivet förutsätter dock även lagstiftningsåtgärder. T.ex. i fråga om de obligatoriska åtgärder som nämns i artikel 5.4 kan Finland inte förplikta medborgarna att följa miljöprogram som inte är juridiskt bindande, utan det bör finnas en grund i lagstiftningen för åtgärderna. Regeringen kommer att lägga fram en separat proposition om sådana bestämmelser.

Artikel 12 i direktivet förutsätter dessutom rapportering om lagstiftningen eller de administrativa bestämmelserna för genomförande av direktivet. Eftersom möjligheterna att ge administrativa bestämmelser om den diffusa belastningen från jordbruket inte lagstiftningsvägen har delegerats i Finland, måste frågan regleras genom lag. En separat regeringsproposition kommer att läggas fram om detta.

För fullgörande av de detaljerade bestämmelserna i direktivet bör ett bemyndigande tas in i vattenlagen enligt vilket statsrådsbeslut kan utfärdas i ärendet. Ändringen av vattenlagen bereds separat.

Kommissionens beslut av den 27 juli 1992 om frågeformulär för direktiv inom vattenområdet (92/446/EEG)

Beslutet förutsätter att medlemsstaterna in-

formerar kommissionen om verkställigheten av vissa vattenvårdsdirektiv med tillhjälp av blanketter. I bilagan till beslutet finns olika slags frågeformulär för direktiven. I beslutet ges anvisningar och formulärmodeller med vars tillhjälp myndigheterna skall fullgöra sina skyldigheter i samband med uppföljningen av tillståndsbesluten. Beslutet gäller bara information om direktiv som faller inom ramen för EES-avtalet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Verkställandet av beslutet kräver inga lagstiftningsåtgärder. Enligt 2 § lagen om vatten- och miljöförvaltningen skall vatten- och miljöförvaltningen sköta utarbetandet av de i EES-avtalet förutsatta klassificeringarna, statistiken, datafilerna och andra utredningarna som gäller vattenförsörjningen och vattenvården och rapportera om dem på det sätt avtalet förutsätter.

3. Luft

Rådets direktiv av den 21 september 1992 om luftförorening orsakad av ozon (92/72/EEG)

Direktivet syftar till att ett system för uppföljning av ozonhalten i de lägre luftlagren skall upprättas. Direktivet förutsätter att medlemsstaterna tillställer kommissionen uppgifterna om resultaten av mätning av ozonhalterna. Dessutom förutsätter direktivet att myndigheterna i medlemsstaterna informerar befolkningen och varnar den, om de i direktivet avgivna tröskelvärdena för ozonhalterna överskrids.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Direktivet förutsätter att Finland utser ett organ som informerar kommissionen om hur uppföljningen av ozonhalterna har lagts upp och om mätningens resultat. Avsikten är att vatten- och miljöstyrelsen skall utses till detta organ. Direktivet förutsätter vidare att ett forskningslaboratorium utses bl.a. för att bedöma mätningens metoderna. Meteorologiska institutet, som är ett sakkunnigverk enligt luft-

vårdslagen (67/82), kan fungera som ett sådant forskningslaboratorium.

Luftkvaliteten övervakas i Finland av Meteorologiska institutet och med stöd av luftvårdslagen av de kommunala miljömyndigheterna i den omfattning som de lokala förhållandena förutsätter. Uppföljningen av ozonhalterna bör anpassas till vad direktivet kräver. Miljöministeriet skall se till att den information som verkställigheten av direktivet förutsätter ordnas. Detta förutsätter en ändring av luftvårdslagen så att ett bemyndigande förs in i lagen. Ändringen av luftvårdslagen bereds i en av miljöministeriet tillsatt kommission.

Beslut om tröskelvärdena för ozonhalterna fattas av statsrådet med stöd av luftvårdslagen. Avsikten är att beslut i ärendet fattas i samband med revideringen av riktvärdena av luftkvalitet, som godkändes år 1984.

4. Kemikalier, industririsker och bioteknologi

Kommissionens beslut av den 29 juli 1991 om de riktlinjer för klassificering som avses i artikel 4 i direktiv 90/219/EEG (91/448/EEG)

Kommissionens beslut har fattats med stöd av artikel 4 i direktivet (90/219/EEG) om sluten användning av genetiskt modifierade organismer (GMO), enligt vilket kommissionen innan direktivet träder i kraft skall utarbeta anvisningar om klassificeringen av GMO:r.

I kommissionens beslut indelas GMO:r enligt direktiv 90/219/EEG i två säkerhetsklasser I och II, för vilka mer detaljerade klassificeringsanvisningar skall ges än i direktivets bilagor.

GMO:r som hör till säkerhetsklass I har bl.a. följande egenskaper. Mottagar- eller moderorganismen är apatogenisk och innehåller inga tillfälliga faktorer, vektorn och inserten är väl definierade, de innehåller inga skadliga sekvenser och de är svagt mobiliserbara; vidare är den genetiskt modifierade mikroorganismen apatogenisk och lika säker som mottagar- eller moderorganismerna. Övriga GMO:r hör till säkerhetsklass II.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Enligt EES-avtalet skall Finland anpassa sin lagstiftning så att den motsvarar bestämmelserna i direktiv 90/219/EES från och med den

1 januari 1995. I Finland bereds som bäst en regeringsproposition med förslag till en gentekniklag, som täcker bestämmelserna i direktiv 90/219/EES.

Enligt gemensamma EES-kommitténs beslut skall Finland den 1 januari 1995 börja efterleva kommissionens beslut 91/448/EES. De bestämmelser som beslutet förutsätter kan med stöd av gentekniklagen, som är under beredning, utfärdas genom beslut av miljöministeriet.

Rådets beslut av den 4 november 1991 om utformning av den sammanfattning av anmälan som avses i artikel 9 i direktiv 90/220/EEG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön (91/596/EEG)

Kommissionens beslut av den 11 februari 1992 om utformningen av den sammanfattning av anmälan som avses i artikel 12 i direktiv 90/220/EEG (92/146/EEG)

Enligt artikel 9 i rådets direktiv om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer (GMO) i miljön 90/220/EES skall medlemsstaterna i EU tillstålla kommissionen uppgifter om anmälningar som kommit in till deras myndigheter om avsiktlig utsättning av GMO:r i miljön. Enligt artikel 12 i direktivet skall medlemsstaterna tillstålla kommissionen motsvarande uppgifter om produkter som innehåller GMO:r och som anmälts till deras myndigheter. Kommissionen skall göra upp särskilda blanketter för dessa anmälningar, vilka tas i bruk genom ifrågavarande beslut av rådet (91/596/EEG) och kommissionen (92/146/EEG).

Anmälningarna om avsiktlig utsättning av GMO:r skall ge uppgifter åtminstone om de allmänna omständigheterna kring och syftet med spridningen samt om de använda GMO:rnas och deras mottagar- eller moderorganismers karaktär och egenskaper. Dessutom bör en utredning ges om GMO:rnas eventuella verkningar på miljön, vidare uppgifter om uppföljningen av organismerna och om eventuell efterbehandling. Vidare skall arrangemangen med tanke på eventuella olycksfall beskrivas.

I bilaga XX anpassas ifrågavarande beslut så att ett omnämnande om boreala och arktiska ekosystem fogas till stycke 3.b.i om mottagar- och moderorganismernas geografiska spridning.

Anmälningar om produkter som innehåller GMO:r skall innehålla uppgifter åtminstone om produktens art och bruksändamål, egenskaperna hos de GMO:r som produkten innehåller samt om produktens och GMO:rnas eventuella verkningar på miljö och hälsa. Uppgifterna skall dessutom gälla tidigare utsättning av GMO:rna inom gemenskapens område eller annorstädes och redogöra för arbetet i samband med evalueringen av riskerna innan produkten förs in på marknaden.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Enligt EES-avtalet skall Finland anpassa sin lagstiftning så att den från den 1 januari 1995 motsvarar bestämmelserna i direktiv 90/220/EES. I Finland bereds som bäst en regeringsproposition med förslag till en gentekniklag, som täcker bestämmelserna i direktiv 90/220/EEG.

Enligt Gemensamma EES-kommitténs beslut skall Finland den 1 januari 1995 börja efterleva ifrågavarande beslut av rådet och kommissionen. Besluten kräver inga lagstiftningsåtgärder i Finland.

5. Avfall

Kommissionens beslut av den 20 december 1993 om en förteckning över avfall i enlighet med artikel 1 a i rådets direktiv 75/442/EEG om avfall (94/3/EG)

Artikel 1 a i rådets direktiv 75/442/EEG om avfall, ändrat genom direktiv 91/156/EEG, ger en definition av begreppet avfall. I direktivets bilaga 1 delas avfallet in i 16 klasser. I artikeln förutsätts vidare att kommissionen före den 1 april 1993 gör upp en förteckning av det avfall som hör till de nämnda avfallsklasserna. Denna s.k. europeiska avfallsförteckning har fastställts genom kommissionens ovan nämnda beslut. Förteckningen ger exempel på de mest typiska slagen av avfall. Å andra sidan avser beteckningarna i förteckningen avfall enbart om ifrågavarande ämnen uppfyller direktivets allmänna kännetecken för avfall.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Den i rådets direktiv om avfall anförda

allmänna definitionen på avfall och direktivets bilaga 1 har omsatts i praktiken genom avfallslagen (1072/93) och avfallsförordningen (1390/93). Den i kommissionens beslut 94/3/EG avsedda avfallsförteckningen upprättas genom ett beslut av miljöministeriet med stöd av 75 § 1 mom. 1 punkten avfallslagen.

Rådets direktiv av den 12 december 1991 om farligt avfall (91/689/EEG)

Direktivet kompletterar det allmänna direktivet om avfall (75/442/EEG), som också ingår i EES-avtalet. I direktivet definieras farligt avfall. Direktivet förutsätter bokföring över farligt avfall. Sådant skall också kunna identifieras. Farligt avfall av olika slag får inte blandas med varandra, inte heller med annat avfall med undantag av de fall som nämns i direktivet. Vid behov skall blandat avfall sorteras.

Direktivet om farligt avfall innehåller närmare bestämmelser om tillstånd till och registrering av hantering och återvinning av farligt avfall. Övervakningsskyldigheten enligt direktivet gäller också producenter av farligt avfall. Bokföringskyldigheten enligt direktivet gäller på motsvarande sätt också den som transporterar farligt avfall. Dessutom innehåller direktivet bestämmelser om uppbevaring av handlingar.

Farligt avfall skall förpackas på vederbörligt sätt, och vid transport skall identifieringsblanketten följa med. För avfallshantering som gäller farligt avfall skall medlemsstaterna göra upp antingen en separat plan eller en plan som också täcker andra typer av avfall. Enligt direktivet kan medlemsstaterna avvika från dess bestämmelser då de vidtar bekämpningsåtgärder vid olycksfall eller då allvarlig fara hotar. Genomförandet av direktivet skall rapporteras till kommissionen.

Enligt Gemensamma EES-kommitténs beslut skall Finland genomföra direktivet från den 1 januari 1995, dock beroende på eventuella ändringar i direktivet. Kommissionen har föreslagit att definitionerna och ikraftträdelsen i direktivet skall ändras.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De ändringar i lagstiftningen som direktivet

om farligt avfall kräver har gjorts i avfallslagen (1072/93). Övriga behövliga ändringar i författningarna kan göras genom stadganden och bestämmelser med stöd av avfallslagen.

Rådets direktiv av den 15 december 1992 om åtgärder för harmonisering av programmen för att minska och slutligen eliminera förorening genom avfall från titandioxidindustrin (92/112/EEG)

Direktivet gäller verkningarna av utsläpp på vatten, mark och luft från inrättningar som bedriver titandioxidindustri.

Enligt direktivet får avfall från titandioxidindustrin inte nedsänkas i vatten (dumpas). Utsläpp i vatten av fast avfall, rester av starka syror och behandlingsavfall är förbjudet. Svaga rester av syror och neutraliserat avfall får släppas ut i vatten till en mängd av högst 800 kg uttryckt i totalsulfat per producerat ton titandioxid.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Direktivet innehåller bestämmelser som skall genomföras inte bara genom avfallslagstiftningen utan också genom vattenlagen och luftvårdslagen. De bestämmelser för avfallsbranschen som direktivet förutsätter kan ges genom statsrådsbeslut med stöd av avfallslagen (1072/93).

Direktivet uppfyller 21 kap. 14 § (87/93) vattenlagen, eftersom det nya direktivet i fråga om betydelse och karaktär kan jämföras med det i EES-avtalet intagna rådets beslut av den 20 februari 1978 om avfall från titandioxidindustrin (78/176/EEG). Därför gör 21 kap. 14 § vattenlagen det möjligt att utfärda de bestämmelser som direktivet förutsätter genom statsrådsbeslut med stöd av 10 kap. 24 c och 24 d §§.

I luftvårdslagen ingår inget bemyndigande i fråga om verkställigheten av EES-avtalet. De lagstiftningsåtgärder som direktivet förutsätter kan dock vidtas genom statsrådsbeslut på basis av de allmänna stadgandena om befogenheter i luftvårdslagen.

I stället för separata statsrådsbeslut om luftvård, vattenvård och avfall är det också möjligt att fatta ett eller flera beslut om utsläppen från titandioxidindustrin i allmänhet.

Beslutet ges då med stöd av bemyndigandena i de nämnda tre lagarna.

Rådets förordning (EEG) nr 259/93 av den 1 februari 1993 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen

Genom förordningen utsträcks övervakningen av gränsöverskridande avfallstransporter med vissa undantag till allt avfall. Förordningens bestämmelser om övervaknings- och godkännandeprocedurer är i viss utsträckning olika beroende på om avfallstransporten sker inom, till, från eller via EU. Men i samtliga fall skall de behöriga myndigheterna informeras om transport av avfall från den plats där det uppstått för behandling eller återvinning. Anmälningsskyldigheten gäller dock inte avfall i den s.k. gröna förteckning som avses i OECD:s beslut. I fråga om transport av sådant avfall innehåller förordningen bestämmelser om underlättnader i övervakningsproceduren.

I avfallstransporter som sträcker sig till EU:s område kan de behöriga myndigheterna förbjuda planerad transport av avfall antingen generellt eller i enskilda fall. Grunden för förbudet kan utöver miljövardshänsyn omfatta den inom EU vedertagna närhetsprincipen eller självständighetsprincipen. Enligt förordningen skall avfallstransporterna ske i enlighet med de avfallsbehandlingsplaner som förutsätts i direktivet om avfall (75/442/EEG) och direktivet om farligt avfall (91/689/EEG). Avfallstransporten får vidta först efter det att den myndighet som övervakar mottagaren av avfallet har gett sitt godkännande. I fråga om transport av avfall för återvinning gäller i särskilt avgivna fall en lättare godkännandeprocedur.

Export av avfall för slutbehandling (slutlig eliminering) från EU till andra än de EFTA-stater som är parter i Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och omhändertagande av riskavfall (FördrS 45/1992) är förbjuden. Likaså förbjuds all avfallsexport utan godkännande av de behöriga myndigheterna i importörlandet. Export av avfall för återvinning förbjuds till andra länder än dem som godkänt OECD:s beslut, länder som är parter i Baselkonventionen och länder med vilka EU eller ifrågavarande medlemsstat har ett regionalt eller bilateralt specialarrangemang eller specialavtal enligt Baselkonventionen.

Import till EU av avfall för slutbehandling är förbjuden från andra stater än dem som är parter i Baselkonventionen eller stater med vilka EU har ett specialarrangemang enligt nämnda konvention. Avfall för återvinning kan vidare importeras från länder som godkänt OECD-beslutet. Även i övrigt är all avfallsimport förbjuden tills de behöriga myndigheterna har godkänt importen.

Enligt Gemensamma EES-kommitténs beslut skall förordningen sättas i kraft i Finland den 1 januari 1995.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Förordningen förutsätter att stadgandena i Finlands avfallsagstiftning revideras till behövliga delar. I lagstiftningen bör ingå stadganden om försäljare och förmedlare av avfall och om ekonomiska säkerheter eller försäkringar samt om straff som följer olaglig transport av avfall. Bemyndigande att förordna om tullanstalter bör ges på lagnivå. Vidare bör den behöriga myndigheten enligt artikel 36 i förordningen och kontaktpersonen enligt artikel 37 utses nationellt.

Behövliga ändringar i lagstiftningen bereds separat.

6. Buller

Rådets direktiv 92/14/EEG av den 2 mars 1992 om begränsningar i utnyttjandet av flygplan som omfattas av volym 1, del II, kapitel 2 i bilaga 16 till konventionen om internationell civil luftfart, andra upplagan (1988)

Genom direktivet begränsas trafik med sådana jetplan som flyger långsammare än ljudet på flygplatser inom Europeiska unionens område som endast uppfyller bullernormerna i bilaga 16 del II kapitel 2 till konventionen om internationell civil luftfart. Trafik med sådana plan är tillåten bara så länge som tiden efter att det första luftvärdighetsbeviset för ifrågavarande plan beviljades inte överstiger 25 år. Efter den 1 april 2004 är trafik med sådana plan på flygplatser inom Europeiska unionens område helt förbjuden, oavsett vilken dag det ovan nämnda certifikatet beviljats.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Finland hör till den europeiska underorganisationen ECAC (European Civil Aviation Conference) till internationella civila luftfartsorganisationen, på vars rekommendation det ovan nämnda EG-direktivet bygger. Luftfartsverket har genom luftfartsbestämmelserna sett till att ECAC:s rekommendationer om flygbuller trätt i kraft i Finland. Som bäst granskar luftfartsinspektionens normbyrå en luftfartsbestämmelse, OPS M 5—7, som följer luftfartsbestämmelserna i rådets direktiv.

Bilaga 19 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XXI till EES-avtalet

Statistik

I artikel 76 i EES-avtalet hänvisas till bilaga XXI, som innehåller de EG-rättsakter på statistikområdet som hör till EES-avtalets tillämpningsområde. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut införs 15 nya rättsakter i bilaga XXI. Enligt dessa rättsakter skall statistiken huvudsakligen börja göras upp från och med år 1995. Av bilagans benämningar ändras "industristatistik" till "företagsstatistik", som bättre beskriver innehållet inom detta område.

Företagsstatistik (rådets förordning (EEG) nr 3924/91 av den 19 december 1991 om en statistisk undersökning av industriproduktionen i gemenskapen, rådets förordning (EEG) nr 2186/93 av den 22 juli 1993 om samordning inom gemenskapen vid utarbetandet av företagsregister för statistiska ändamål)

Syftet med förordningen (EEG) nr 3924/91 är att säkerställa produktionen av enhetlig statistik över industriproduktionen i anslutning till genomförandet av den inre marknaden genom att använda ett system för produktklassifikation som är enhetligt i olika länder.

Syftet med förordningen (EEG) nr 2186/93 är att åstadkomma innehållsmässigt enhetliga företagsregister för uppgörande av statistik.

Verknningar i Finland

Statistikcentralen beslutar numera om de

frågor som avses i förordningen (EEG) nr 3924/91. Förordningen kräver ändringar i den statistik som i dag görs upp i Finland. Det är möjligt att i huvudsak genomföra ändringarna under den allmänna övergångsperioden (fr.o.m. 1995). För ibruktage av vissa detaljeringsnivåer som tillämpas inom EU-staternas inre marknad har man för alla nordiska länder kommit överens om en övergångsperiod till år 1997.

Statistikcentralen beslutar numera om de frågor som avses i förordningen (EEG) nr 2186/93. Förordningen kräver att vissa uppgifter läggs till Statistikcentralens företags- och arbetsställeregister.

Transportstatistik (rådets beslut av den 30 november 1993 (93/704/EG) om upprättandet av en gemenskapsdatabas för trafikolyckor)

Beslutet kräver att uppgifter lämnas till en databas över vägtrafikolyckor.

Verkningar i Finland

I Finland beslutar Statistikcentralen om de frågor som avses i beslutet.

Statistik över gemenskapens utrikeshandel och handeln medlemsstater emellan (kommissionens förordning (EG) nr 3478/93 av den 17 december 1993)

Förordningen innehåller den nya ländernomenklatur som tillämpas i statistik över gemenskapens utrikeshandel och handeln medlemsstater emellan, där även klassificeringar som gäller EFTA-stater beaktats. Dessa klassificeringar har tidigare ingått i bilagan i punkt 8 h.

Verkningar i Finland

Om de frågor som avses i förordningen beslutar tullstyrelsen.

Befolknings- och socialstatistik (rådets förordning (EEG) nr 3711/91 av den 16 december 1991 om anordnande av årliga statistiska urvalsundersökningar av arbetskraften i gemenskapen)

Förordningen kräver att det i de olika

länderna årligen produceras uppgifter om den sysselsatta och arbetslösa arbetskraften.

Verkningar i Finland

I Finland beslutar Statistikcentralen numera om de frågor som avses i förordningen. Förordningen kräver delvis stora förändringar i det nuvarande statistiksystemet. Ändringarna kan dock genomföras inom den allmänna övergångstiden.

Nationalräkenskaper — GDP (kommissionens beslut av den 22 juli 1993 (93/454/EEG, Euratom), kommissionens beslut av den 22 juli 1993 (93/475/EEG, Euratom), kommissionens beslut av den 4 oktober 1993 (93/570/EEG, Euratom))

Beslutet (93/454/EEG, Euratom) definierar behandlingen av vissa indirekta skatter inom nationalräkenskaper.

Beslutet (93/475/EEG, Euratom) definierar produktions- och importsubventioner inom nationalräkenskaper.

Beslutet (93/570/EEG, Euratom) definierar skillnaden mellan övriga skatter på produktionen och förbrukningen av varor och tjänster i produktionen inom nationalräkenskaper.

Verkningar i Finland

I Finland beslutar Statistikcentralen numera om de frågor som avses i besluten 93/454/EEG, Euratom, 93/475/EEG, Euratom och 93/570/EEG/Euratom.

Nomenklaturer (kommissionens förordning (EEG) nr 761/93 av den 24 mars 1993, rådets förordning (EEG) nr 696/93 av den 15 mars 1993 om de statistiska enheterna för observation och analys av produktionssystemet inom gemenskapen, rådets förordning (EEG) nr 3696/93 av den 29 oktober 1993 om den statistiska indelningen av produkter efter näringsgren (CPA) inom Europeiska ekonomiska gemenskapen)

Syftet med förordningen (EEG) nr 761/93 är att göra smärre justeringar i EU:s näringsgrensindelning för att uppdatera indelningen.

Syftet med förordningen (EEG) nr 696/93 är att öka den tillförlitlighet, snabbhet och de-

taljeringsgrad som krävs för den inre marknaden med hjälp av gemensamma definitioner av statistiska enheter.

Syftet med förordningen (EEG) nr 3696/93 är att åstadkomma en enhetlig indelning av produkter efter näringsgren för säkerställande av produktion av jämförbara statistikuppgifter.

Verkningar i Finland

I Finland beslutar Statistikcentralen om de frågor som avses i förordningen (EEG) nr 761/93.

Om de enheter som avses i förordningen (EEG) nr 696/93 beslutar numera de myndigheter som gör upp statistik.

Om de frågor som avses i förordningen (EEG) nr 3696/93 beslutar numera Statistikcentralen.

Jordbruksstatistik (kommissionens beslut (93/156/EEG) av den 9 februari 1993)

Syftet med beslutet är att förenkla systemet för insamling av de uppgifter om företagsstrukturen i jordbruket som ingår i EEG-avtalet.

Verkningar i Finland

I Finland beslutar jord- och skogsbruksministeriet om de frågor som avses i beslutet.

Fiskestatistik (rådets förordning (EEG) nr 3880/91 av den 17 december 1991 om avlämnande av statistikuppgifter om nominell fångst för medlemsstater som bedriver fiske i Nordatlantens östra del, rådets förordning (EEG) nr 2018/93 av den 30 juni 1993 om rapportering av statistikuppgifter om medlemsstaternas fångster och fiskeriaktiviteter i Nordatlantens västra del, rådets förordning (EEG) nr 2104/93 av den 22 juli 1993)

Syftet med förordningen (EEG) nr 3880/91 är att säkerställa tillräckligt noggrann och aktuell statistik över fångster gjorda av medlemsstaternas fartyg under fiske i Nordatlantens östra del. Denna statistik förutsätts av förvaltningen av gemenskapens fiskeresurser och av vissa internationella avtal.

Syftet med förordningen (EEG) nr 2018/93

är att säkerställa statistikuppgifter enligt föregående förordning om fångster i Nordatlantens västra del.

Syftet med förordningen (EEG) nr 2104/93 är att säkerställa att EU-staterna med samma länderindelning som EFTA-staterna producerar statistikuppgifter om landade fiskeriprodukter i medlemsstaterna.

Verkningar i Finland

Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet beslutar numera om de frågor som avses i förordningen (EEG) nr 3880/91.

Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet beslutar numera om de frågor som avses i förordningen (EEG) nr 2018/93. I praktiken skulle förordningen inte åtminstone i dag tillämpas i Finland, eftersom Finland inte bedriver fiske inom dessa områden.

Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet beslutar numera om de angelägenheter som avses i förordningen (EEG) nr 2104/93.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Det finns ingen lagstiftning på nationell nivå om den statistik som Gemensamma EES-kommitténs beslut avser, varför inget behov av ändringar finns. Anpassningen av statistiken så att den uppfyller kraven, kan genomföras med förvaltningsbeslut och åtgärder av de myndigheter som upprättar statistiken.

Bilaga 20 till Gemensamma EES-kommitténs beslut

Bilaga XXII till EES-avtalet

Bolagsrätt

I artikel 77 i EES-avtalet hänvisas till bilaga XXII, enligt vilken EG:s gällande bolagsrättsliga direktiv samt förordningen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar som hör till EES-avtalets materiella tillämpningsområde tas in i EES-avtalet. Genom Gemensamma EES-kommitténs beslut fogas till bilaga XXII ett

nytt EG-direktiv, som i Finland bör sättas i kraft genom lag. Direktivet skall sättas i kraft inom en övergångsperiod, som för Finlands del löper ut 31.12.1995.

Rådets direktiv av den 23 november 1992 om ändring av direktiv 77/91/EEG om att bilda aktiebolag samt att bevara och ändra dessas kapital (92/101/EEG)

Genom direktivet ändras det andra bolagsrättsliga direktivet, det s.k. kapitaldirektivet. Avsikten med ändringen är att förhindra att begränsningarna i fråga om förvärv av egna aktier kringgås. Till direktivet har fogats en artikel 24 a, enligt vilken med ett aktiebolags egna aktier som aktiebolaget förvärvar jämsätts sådana aktier som förvärvas i aktiebolaget av ett bolag i vilket aktiebolaget direkt eller indirekt kan utöva ett bestämmande inflytande. I de fall då aktiebolaget indirekt kan utöva ett bestämmande inflytande är denna jämställning emellertid inte ofrånkomlig, om lagstiftningen förbjuder att den rösträtt som följer med sålunda förvärvade aktier utnyttjas.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I lagen om aktiebolag förbjuds ett bolag att förvärva aktier i sitt moderbolag. Deltagande i bolagsstämma får inte ske med stöd av en aktie som tillhör bolaget eller dess dotterbolag. Det i direktivet använda begreppet bestämmande inflytande är dock mera omfattande än lagens definition av begreppet koncern. Genomförandet av de direktiv som hör till själva EES-avtalet förutsätter att stadganden i lagen om aktiebolag ändras (kommittébetänkande 1992:32). I detta sammanhang föreslås att stadgandet om koncerner i lagen om aktiebolag revideras så att det även täcker de strukturer som avses i direktivet, i vilka det bestämmande inflytandet delvis bygger på annat än aktieäggande, t.ex. på rätt att utse en majoritet av bolagets ledning eller på avtal om användning av rösträtt som ingåtts med andra aktieägare. Ändringen uppfyller också de krav som ställs i det bolagsrättsliga direktiv som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut. En separat proposition i saken överlämnas separat.

Artikel 2 i Gemensamma EES-kommitténs beslut. I punkt 1 bestäms i fråga om tidpunk-

terna för ikraftträdande och för genomförande av de rättsakter som ingår i ändringarna av bestämmelserna i de bilagor till EES-avtalet som avses i Gemensamma EES-kommitténs beslut, att om tidpunkten för rättsaktens ikraftträdande eller genomförande inträffar före tidpunkten för ikraftträdandet av Gemensamma EES-kommitténs beslut, skall tidpunkten för beslutets ikraftträdande gälla. Om tidpunkten för rättsaktens ikraftträdande eller genomförande inträffar efter tidpunkten för ikraftträdandet av Gemensamma EES-kommitténs beslut, skall tidpunkten för rättsaktens ikraftträdande eller genomförande gälla. Den allmänna regeln om ikraftträdande och genomförande skall tillämpas, om inte något annat föreskrivs särskilt i bilagorna.

I punkt 2 bestäms det att de nya bestämmelser om social trygghet i bilaga VI till EES-avtalet som avses i bilaga 6 till Gemensamma EES-kommitténs beslut skall tillämpas retroaktivt från och med dagen för EES-avtalets ikraftträdande. Enligt det gemensamma yttrande som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut och hänför sig till vissa rättsakter om social trygghet kan Island, Norge, Sverige och Finland dock tills Gemensamma EES-kommitténs beslut träder i kraft den 1 juli 1994, utan hinder av godkännandet av de nya rättsakterna (rådets förordningar (EEG) nr 1247—1249/92 och nr 1945/93), tillämpa motsvarande gamla regler som ingår i EES-avtalet, när dessa är förmånligare för personerna i fråga. Genom detta förfarande hindras det att någons rätt till en förmån enligt EES-avtalet minskas, om en förmån enligt EES-avtalet för den som får förmånen är förmånligare än en förmån enligt de nya rättsakter om social trygghet som ingår i Gemensamma EES-kommitténs beslut. En detaljerad redogörelse för denna fråga ges i anslutning till bilaga VI som gäller social trygghet och till vilken det hänvisas i beslutets bilaga 6.

Artikel 3—4 i Gemensamma EES-kommitténs beslut. I artikel 3 bestäms att beslutet träder i kraft den 1 juli 1994, under förutsättning att alla nödvändiga anmälningar om att de konstitutionella procedurkraven för parterna i beslutet har uppfyllts har tillställts Gemensamma EES-kommittén enligt artikel 103 i EES-avtalet. Enligt artikel 4 offentliggörs beslutet i EES-delen av och EES-supplementet till Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

2. Motivering till lagförslaget

1 §. Genom 1 § sätts de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och som ingår i bestämmelserna i beslutdelen i Gemensamma EES-kommitténs beslut samt i de ändringar av bilagor till EES-avtalet som nämns i beslutet i kraft. Stadgandet gäller också sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen vilka ingår i sådana EG-rättsakter till vilka det hänvisas i ändringarna av bilagorna till EES-avtalet. Enligt artikel 7.a i EES-avtalet skall de EEG-förordningar till vilka det hänvisas i bilagorna till EES-avtalet som sådana införlivas med de avtalsslutande parternas interna rättsordning. I paragrafen uppfylls också detta krav i fråga de bestämmelser som hör till lagstiftningens område och ingår i de förordningar till vilka det hänvisas i ändringarna av bilagorna i fråga.

Enligt artikel 7.b i EES-avtalet kan de avtalsslutande parterna bestämma om formen och metoden för genomförande av sådana EEG-direktiv till vilka det hänvisas i bilagorna till avtalet. Enligt 6 § i lagförslaget skall om genomförande av de EEG-direktiv till vilka det hänvisas i de ändringar av bilagorna till EES-avtalet som avses i bilagorna till beslutet stadgas särskilt. I enlighet med detta är avsikten att det särskilt skall utfärdas materiella stadganden och bestämmelser genom vilka innehållet i direktiven införlivas med Finlands interna rättsordning.

Direktiven har dock inte lämnats utanför tillämpningsområdet för 1 §. Det är nödvändigt att direktiven också skall kunna genomföras så att de som sådana införlivas med Finlands interna rättsordning, emedan det i vissa fall är ändamålsenligt att det i stadganden med materiellt innehåll hänvisas tillbaka till texten i ett direktiv, utan att texten upprepas i stadgandet i fråga. Ett annat skäl till att vissa bestämmelser i direktiven införs genom lag är att ett direktiv med stöd av 2 och 3 §§ lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet (1504/93), nedan i ikraftträdelselagen för EES-avtalet, i vissa fall kan ha direkt rättsverkan i Finland. Genom att 1 § utsträcks till att också omfatta direktiv blir det dessutom möjligt att tillämpa bestämmelserna i ett direktiv tillräckligt exakt i sådana situationer där nationella stadganden eller bestämmelser som förutsätts i ett direktiv

inte har utfärdats till följd av ett fel som har inträffat vid den nationella beredningen.

2 §. Det föreslås att det i 2 § skall stadgas att de nya bestämmelserna om social trygghet skall kunna tillämpas redan från den dag då EES-avtalet trädde i kraft, dvs. den 1 januari 1994, under förutsättning att de bestämmelser som nu ingår i EES-avtalet inte ger personer som berörs av dem bättre rätt.

Enligt Gemensamma EES-kommitténs beslut förutsätter den speciella karaktären hos bestämmelserna om social trygghet att dessa tillämpas samtidigt både inom gemenskapen och inom EES-staterna från och med EES-avtalets ikraftträdande. I enlighet med detta har det i artikel 3 i beslutet tagits in en bestämmelse enligt vilken den lagstiftning och de bestämmelser som avses i bilaga VI till EES-avtalet, till vilken det hänvisas i bilaga 6 till beslutet, tillämpas från EES-avtalets ikraftträdande. För Finlands vidkommande tillämpas dock i detta sammanhang det gemensamma yttrande i Gemensamma EES-kommitténs beslut som gäller vissa rättsakter om social trygghet och enligt vilket godkännandet av rådets förordningar (EEG) nr 1247/92, (EEG) nr 1248/92, (EEG) nr 1249/92 och (EEG) nr 1945/93 inte hindrar Island, Norge, Sverige och Finland att tillämpa nu gällande bestämmelser fram till ikraftträdandet av Gemensamma EES-kommitténs beslut i de fall där dessa är förmånligare för de personer som berörs av dem.

3 §. I Finland skall arbetsministeriet vara behörig myndighet enligt rådets förordning (EEG) nr 2434/92 och kommissionens beslut 93/569/EEG, vilka genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har införts i bilaga V till avtalet. Rådets förordning (EEG) nr 1612/68, som ingår i bilaga V, har ändrats genom förordning. Ändringen innehåller nya bestämmelser om samarbetet mellan medlemsstaternas arbetskraftsmyndigheter och om deras samarbete med kommissionen vid förmedling av lediga arbetsplatser och arbetsansökningar. Kommissionens beslut har detaljerade bestämmelser om den verksamhet som bedrivs av nätverket Eures (European Employment Services), som har inrättats för samarbetet, och om den information som förmedlas inom ramen för Eures. Enligt paragrafen skall arbetsministeriet ge handräckning till EFTA:s Ständiga kommitté, EFTA:s övervakningsmyndighet och Europeiska gemenskapernas kommission på

det sätt som avses i förordningen och i kommissionens beslut. Enligt paragrafen är arbetsministeriet och Statistikcentralen tillsammans behöriga nationella myndigheter i fråga om den statistikföring som avses i rättsakterna.

4 §. Enligt 1 mom. skall myndigheternas behörighet som avses i rådets förordning (EEG) nr 2092/91, vilken genom Gemensamma EES-kommitténs beslut har införts i bilaga II till EES-avtalet, i Finland delas mellan två olika förvaltningsområden så att jord- och skogsbruksministeriet svarar för organiseringen av övervakningen av ekologisk produktion av jordbruksprodukter och livsmedelsverket svara för motsvarande övervakning i fråga om ekologisk produktion av livsmedel. Närmare stadganden om organiseringen av övervakningen av ekologisk produktion av jordbruksprodukter i Finland utfärdas särskilt genom förordning. Handels- och industriministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna om ekologiskt producerade livsmedel.

Enligt 2 mom. skall kontrollcentralen för växtproduktion svara för den praktiska övervakningen i fråga om ekologisk växtproduktion av jordbruksprodukter, medan anstalten för veterinärmedicin och livsmedel skall ha motsvarande uppgift i fråga om ekologisk produktion av husdjur. Övervakningen genomförs bl.a. så att det förs ett register över godkända odlare samt genom att lantgårdarna inspekteras minst en gång per år. Närmare stadganden om hur övervakningsuppgifterna skall skötas utfärdas genom förordning. Lantbruksnäringsdistrikten skall bistå de ovan nämnda myndigheterna. Lantbruksnäringsdistrikten skall också ha rätt att ta stickprov och de skall vara representerade vid de regionala kontrollnämnderna. Nämnderna, som skall inrättas genom förordning, skall sköta uppgifter som enligt artiklarna 8—10 i rådets förordning ankommer på övervakningsmyndigheterna.

De myndigheter som anges i livsmedelslagen (526/41) skall sköta övervakningen av ekologisk produktion av livsmedel. I fråga om ekologisk produktion av livsmedel skall livsmedelsverket vara behörig myndighet enligt artiklarna 8—10 i rådets förordning.

5 §. Enligt 1 mom. skall den behöriga myndighet som avses i rådets förordning (EEG) nr 880/92 om ett gemenskapsprogram för tilldelning av miljömärke utses genom statsrådets beslut. I momentet föreslås också

ingå ett fullmaktstadsdande med stöd av vilket statsrådet skall kunna meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av förordningen, och miljöministeriet om verkställigheten av kommissionens beslut om verkställigheten av förordningen.

I 2 mom. föreslås ett uttryckligt stadsdande om att en registrerad förening som uppfyller förutsättningarna enligt artikel 9.2 kan utses till behörigt organ. Emedan de uppgifter som enligt artikel 10 ankommer på det behöriga organet enligt Finlands rättsordning delvis är uppenbara myndighetsuppgifter, skall organet enligt momentet vid utförandet av sina uppgifter iaktta stadsdandena i lagen om förvaltningsförfarande (598/82), lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) och språklagen (148/22). Emedan lagstiftningen om allmänna handlingars offentlighet revideras för närvarande, föreslås det att momentet skall innehålla en allmän hänvisning enligt vilken det i fråga om offentligheten av det behöriga organets handlingar gäller vad som stadgas om myndigheters handlingar. De personer som inom organet sköter uppgifter som avses i förordningen skulle uppenbarligen även utan ett uttryckligt stadsdande om saken ha straffrättsligt ansvar med stöd av 2 kap. 12 § strafflagen. För klarhetens skull föreslås det dock att det i momentet skall stadgas att personerna handlar i nämnda uppdrag under tjänstemannaansvar.

Enligt 3 mom. får ett beslut genom vilket en ansökan om tilldelning av miljömärke har avslagits eller lämnats utan prövning överklagas hos länsrätten i Nylands län. Möjligheten att söka ändring i ärenden som gäller användning av offentlig makt är en grundläggande princip inom Finlands rättsordning. Denna kan också anses höra till de centrala principerna inom Europarätten.

Artikel 13 i förordningen innehåller en sekretessbestämmelse enligt vilken varken de behöriga myndigheterna eller någon person som har del i saken får ge utomstående sådana konfidentiella uppgifter som den har fått under arbetet med bedömningen av om en produkt kan tilldelas miljömärke. Artikeln gäller ett brett spektrum av personer. För brott mot denna bestämmelse föreslås ett särskilt straffstadsdande i 4 mom. I fråga om brott mot den tystnadsplikt som åvilar en tjänsteman och en person inom en förening som avses i 2 mom. föreslås det dock att 40 kap. 5 § strafflagen skall tillämpas.

6 §. Paragrafen innehåller ett sedvanligt bemyndigande att utfärda förordning med närmare stadganden om verkställighet av de bestämmelser som avses i 1 §. I paragrafen konstateras dock särskilt att om genomförandet av de EEG-direktiv till vilka det hänvisas i ändringarna av bestämmelserna i de bilagor till EES-avtalet som avses i bilagorna till beslutet stadgas särskilt. Så som det ovan har konstaterats är avsikten att separata materiella stadganden och bestämmelser alltid skall utfärdas när direktiven införlivas med den nationella lagstiftningen. Det kan således inte med stöd av denna paragraf utfärdas bestämmelser om genomförande av sådana direktiv som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, utan för deras del ingår eventuella bemyndiganden att utfärda förordning i de materiella ikraftträdelselagarna.

7 §. Enligt det föreslagna 1 mom. skall tidpunkten för lagens ikraftträdande bestämmas genom förordning.

Enligt 2 mom. kan åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter vidtas innan den träder i kraft.

3. Närmare stadganden och bestämmelser

Ikraftträdelseförordningen för Gemensamma EES-kommitténs beslut skall innehålla stadganden om införande av beslutet och den ikraftträdelselag som gäller den. Avsikten är att förordningen dessutom skall innehålla sådana eventuella materiella behörighets- och övergångsstadganden på förordningsnivå som inte ingår i specialförordningarna i fråga. Om landskapet Åland ger sitt bifall till ikraftträdelselagen, skall detta nämnas i förordningen.

För att målen i de direktiv till vilka det hänvisas i ändringarna av bestämmelserna i de bilagor till EES-avtalet som avses i bilagorna till Gemensamma EES-kommitténs beslut skall kunna nås krävs det ett stort antal ikraftträdelsestadganden på lägre nivå än lag. Också tillämpningen av de EG-förordningar till vilka det hänvisas i ändringarna av bestämmelserna i de bilagor till EES-avtalet som avses i bilagorna till Gemensamma EES-kommitténs beslut kan kräva närmare bestämmelser.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som

Gemensamma EES-kommitténs beslut, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Avsikten är att Gemensamma EES-kommitténs beslut skall träda i kraft den 1 juli 1994, förutsatt att de anmälningar som avses i artikel 103 i EES-avtalet har gjorts på behörigt sätt dessförinnan.

5. Lagstiftningsordning

Emedan den föreslagna lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet samt om tillämpningen av beslutet inte utvidgar området för de undantag i grundlagarna som redan ingår i ikraftträdelselagen för EES-avtalet, och emedan 3 § i ikraftträdelselagen för EES-avtalet innehåller en prioritetsregel som också gäller Gemensamma EES-kommitténs framtida beslut, kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

6. Behovet av riksdagens samtycke

För staten medför Gemensamma EES-kommitténs beslut både årliga avgifter och engångsavgifter som fördelas på flera år. De binder riksdagens budgetmakt så att godkännande av riksdagen krävs.

Såsom tidigare har anförts i propositionen innehåller Gemensamma EES-kommitténs beslut också sådana bestämmelser som avviker från gällande lagstiftning eller på grund av vilka nya lagstiftningsåtgärder måste vidtas. De bestämmelser som nämns i avtalet kräver således riksdagens godkännande, emedan de hör till området för lagstiftningen.

Med stöd av vad som anförts ovan och enligt 33 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen godkänner bestämmelserna i det av Gemensamma EES-kommittén i Bryssel den 21 mars 1994 fattade beslutet nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor i EES-avtalet, samt bestämmelserna i de ändringar till bilagorna till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet vilka avses i bilagorna till beslutet, samt

bestämmelserna i de rättsakter till vilka det hänvisas i ändringarna av bilagorna, till den del bestämmelserna kräver Riksdagens godkännande.

Eftersom Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet och om tillämpningen av beslutet

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Bestämmelserna i det av Gemensamma EES-kommittén i Bryssel den 22 mars 1994 fattade beslutet nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet, bestämmelserna i de ändringar av bilagorna till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som avses i bilagorna till beslutet samt bestämmelserna i de rättsakter till vilka det hänvisas i ändringarna av bilagorna är, om de hör till området för lagstiftningen, i kraft såsom därom har överenskommit.

2 §

Utan hinder av vad som bestäms i de förordningar om social trygghet till vilka det hänvisas i bilaga VI till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) får rådets ändringsförordningar (EEG) nr 1247/92, nr 1248/92, nr 1249/92 och nr 1945/93 tillämpas från den 1 januari 1994, om bestämmelserna i dem är fördelaktigare för de personer som berörs av dem.

3 §

Behörig myndighet enligt rådets förordning (EEG) nr 2434/92 om ändring av del II i förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen och kommissionens beslut om genomförande av nämnda förordning (EEG) nr 1612/68; särskilt vad avser nätverket Eures (European Employment Services) (93/569/EEG), till vilka det hänvisas i den i bilaga 5 till Gemensamma EES-kommitténs beslut avsedda bilagan V till EES-avtalet, är i Finland arbetsministeriet som på det sätt som anges i rättsakterna ger handräckning till EFTA:s Ständiga kommitté, EFTA:s övervakningsmyndighet och Europeiska gemenskapernas kommission. I fråga om

den statistikföring som avses i nämnda rättsakter är dock arbetsministeriet och statistikcentralen gemensamt behöriga myndigheter.

4 §

Den myndighet som svarar för övervakningen enligt rådets förordning (EEG) nr 2092/91 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel, till vilken det hänvisas i den i bilaga 3 till Gemensamma EES-kommitténs beslut avsedda bilagan II till EES-avtalet, är i Finland jord- och skogsbruksministeriet. För organiserandet av övervakningen av ekologiskt producerade livsmedel svarar livsmedelsverket. Dessa myndigheter har rätt att av andra myndigheter samt av kontrollanstalterna få de uppgifter som behövs för övervakningen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar efter att ha hört miljöministeriet närmare föreskrifter om de verkställighetsstadganden om övervakning av ekologisk produktion av jordbruksprodukter vilka förutsätts i rådets förordning, enligt vad som särskilt stadgas genom förordning. Handels- och industriministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna i rådets förordning om ekologisk produktion av livsmedel.

För den övervakning av ekologisk produktion av jordbruksprodukter som avses i rådets förordning som nämns i 1 mom. svarar kontrollcentralen för växtproduktion, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, lantbruksnäringsdistrikten och de regionala kontrollnämnderna. Om inrättande av nämnderna stadgas genom förordning enligt 1 mom.

I fråga om ekologiskt producerade livsmedel övervakar de myndigheter som avses i livsmedelslagen (526/41) att rådets förordning som

nämns i 1 mom. iaktas. I fråga om ekologisk produktion av livsmedel är livsmedelsverket behörig myndighet som avses i artiklarna 8—10 i rådets förordning.

5 §

Det behöriga organ som avses i artikel 9 i rådets förordning (EEG) nr 880/92 om ett gemenskapssystem för tilldelning av miljömärke, till vilken det hänvisas i den i bilaga 18 till Gemensamma EES-kommitténs beslut avsedda bilagan XX till EES-avtalet, skall i Finland utses genom beslut av statsrådet. Statsrådet kan också meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av förordningen. Närmare föreskrifter om verkställigheten av kommissionens beslut om verkställighet av förordningen kan dock meddelas genom beslut av miljöministeriet.

Till behörigt organ enligt 1 mom. kan också utses en registrerad förening som uppfyller de förutsättningar som avses i artikel 2 i rådets förordning som avses i 1 mom. Även då skall det behöriga organet i sin uppgift iaktta stadgandena i lagen om förvaltningsförfarande (598/82), lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) och språklagen (148/22), till den del inte något annat följer av förordningen. I fråga om offentligheten av det behöriga organets handlingar gäller vad som stadgas om myndigheters handlingar. De personer som inom det behöriga organet sköter uppgifter enligt förordningen handlar i sin uppgift under tjänstemannaansvar.

Besvär över det behöriga organets beslut genom vilket en ansökan om tilldelning av miljömärke har avslagits eller lämnats utan prövning får anföras hos länsrätten i Nylands län med iakttagande av vad som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Den som bryter mot ett förbud enligt artikel 13 i rådets förordning som nämns i 1 mom. skall för brott mot *tystnadsplikt i miljömärkesärenden* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Allmän åklagare får inte väcka talan för ett sådant brott, om inte målsäganden har anmält det för åtal. I fråga om brott mot tystnadsplikt som har begåtts av en tjänsteman eller en person som avses i 2 mom. skall dock 40 kap. 5 § strafflagen tillämpas.

6 §

Närmare stadganden om verkställighet av de bestämmelser som avses i 1 § utfärdas vid behov genom förordning. Om genomförandet av de EEG-direktiv till vilka det hänvisas i ändringarna av de bilagor till EES-avtalet som avses i bilagorna till beslutet stadgas dock särskilt.

7 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 29 april 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Pertti Salolainen

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet**Gemensamma EES-kommittén****GEMENSAMMA EES-KOMMITTÉNS
BESLUT**

nr 7/94
av den 21 mars 1994

om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet**GEMENSAMMA EES-KOMMITTÉN**

som, med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, EES, i dess lydelse enligt protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska samarbetsområdet, nedan kallat avtalet, särskilt artikel 98 i detta,

ERINRAR om att målet för de avtalsslutande parterna är att upprätta ett dynamiskt och homogent europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, som är grundat på gemensamma regler och lika behandling av enskilda och företag vad avser de fyra friheterna och konkurrensvillkoren och på ett ökat och breddat samarbete i fråga om de angränsande och övergripande politikområdena,

KONSTATERAR att avtalet innehåller hänvisningar till EG-rättsakter som är relevanta för EES vilka utfärdats före den 1 augusti 1991,

ANSER att avtalet behöver ändras för att säkerställa homonigeniteten hos avtalet och rättssäkerheten för enskilda och företag och med hänsyn till de avtalsslutande parternas gemensamma granskning av de rättsakter som utfärdats av Europeiska gemenskapen efter den 31 juli 1991,

ANSER att den särskilda karaktären hos de rättsakter som nämns i bilaga 5 till detta beslut kräver samtidig tillämpning av dessa rättsakter inom gemenskapen och EES från och med dagen för EES-avtalets ikraftträdande, och

ERINRAR om att, i enlighet med protokoll 1 till avtalet, bestämmelserna i de rättsakter som det hänvisas till i bilagorna till avtalet skall tillämpas i enlighet med avtalet och protokoll 1, om inte annat föreskrivs i respektive bilaga,

HAR BESLUTAT FÖLJANDE:

Artikel 1

Protokoll 47 och bilagorna I, II, IV—IX, XI och III—XXII till avtalet skall ändras på det sätt som anges i bilaga 1—20 till detta beslut.

Artikel 2

1. Om inte annat föreskrivs i bilagorna till detta beslut skall tidpunkterna för ikraftträdande eller genomförande av de rättsakter som nämns i dessa bilagor, inom ramen för detta avtal, tolkas enligt följande:
  - Om tidpunkten för rättsaktens ikraftträdande eller genomförande inträffar före tidpunkten för detta besluts ikraftträdande, skall tidpunkten för detta besluts ikraftträdande gälla.
  - Om tidpunkten för rättsaktens ikraftträdande eller genomförande inträffar efter tidpunkten för detta besluts ikraftträdande, skall tidpunkten för rättsaktens ikraftträdande eller genomförande gälla.
2. De rättsakter som nämns och de bestämmelser som fastställs i bilaga 5 till detta beslut skall tillämpas från och med den dag då EES-avtalet träder i kraft.

Artikel 3

Detta beslut träder i kraft den 1 juli 1994, under förutsättning att alla nödvändiga anmälningar har gjorts till Gemensamma EES-kommittén enligt artikel 103.1 i EES-avtalet.

Artikel 4

Detta beslut skall offentliggöras i EES-delen av och EES-supplementet till Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Utfärdat i Bryssel den 21 mars 1994

På Gemensamma EES-kommitténs vägnar

(N.G. van der Pas)
Ordförande

(P.K. Mannes) (M. Sucker)
Gemensamma EES-kommitténs sekreterare

*****

GEMENSAMT UTTALANDE

**om autentifieringen av texterna till de EG-rättsakter
som anges i bilagorna till Gemensamma
EES-kommitténs beslut nr 7/94**

De avtalsslutande parterna är överens om att Gemensamma EES—kommittén, senast när beslut nr 7/94 träder i kraft, skall besluta om autentifieringen av texterna till de EG -rättsakter som det hänvisas till i bilagorna till detta beslut, vilka har utarbetats på finska, isländska, norska och svenska.

**GEMENSAMT UTTALANDE
OM SKYDDSÅTGÄRDER
PÅ VETERINÄROMRÅDET**

De avtalsslutande parterna

är medvetna om att punkt 9 i inledningen till kapitel 1 i bilaga 1 till EES-avtalet innehåller bestämmelser om skyddsåtgärder som de avtalsslutande parterna kan vidta under särskilda förhållanden,

är medvetna om att det faktum att de avtalsslutande parterna på EFTA-sidan inte har tillgång till gemenskapsfinansiering för utrotning av djursjukdomar som kan bryta ut kommer att beaktas när skyddsåtgärder vidtas för att förhindra att sjukdomarna i fråga sprider sig till deras territorier,

är överens om att sådana åtgärder skall vara av begränsad tidsmässig och geografisk omfattning,

noterar att de berörda EFTA-statema förbehåller sig rätten att, vid fall av klassisk svinpest eller vesikulär svinsjuka, tillämpa särskilda skyddsåtgärder för de berörda områdena och att de har för avsikt att fortsätta med dessa åtgärder under en period på minst 12 månader efter det sista utbrottet,

noterar vidare att Europeiska unionen förbehåller sig rätten att begära samråd i enlighet med punkt 1 b i ovan nämnda punkt 9.

**UTTALANDE
AV NORGES REGERING
OM INFEKTIÖS LAXANEMI**

Norge accepterar införlivandet i avtalet av rådets direktiv 93/54/EEG om ändring av direktiv 91/67/EEG om djurhälsovillkor för utsläppande på marknaden av djur och produkter från vattenbruk, men vill ändå uttrycka sin fasta övertygelse, grundad på nu tillgänglig kunskap om epidemiologin hos infektiös laxanemi (ISA) och på den klart bevisade praktiska effekten av veterinära kontrollåtgärder, att det inte finns något vetenskapligt berättigande för att klassificera ISA som en allvarlig exotisk sjukdom.

**GEMENSAMT UTTALANDE
OM DE AV ISLANDS MEDBORGARE
SOM HAR EXAMENS- ELLER UTBILDNINGSBEVIS
SOM UTFÄRDATS EFTER FULLFÖLJANDE AV EN BEHÖRIGHETSGIVANDE
HÖGRE UTBILDNING I TREDJE LAND**

Med beaktande av att rådets direktiv 92/51/EEG av den 18 juni 1992 om en andra generell ordning för erkännande av behörighetsgivande högre utbildning, en ordning som kompletterar den som föreskrivs i direktiv 89/48/EEG (EGT nr L 209, 24.7.1992, s. 25), i den lydelse det har då det anpassats till EES, avser examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis som huvudsakligen utfärdats av de avtalsslutande parterna.

Det är dock angeläget att ta hänsyn till den särskilda ställning som de av Islands medborgare har som, på grund av begränsade möjligheter till behörighetsgivande högre utbildning och en lång tradition av att bedriva sådana studier utomlands, har studerat i tredje land.

De avtalsslutande parterna rekommenderar härmed de berörda regeringarna att tillåta de av Islands medborgare som har ett examens- eller utbildningsbevis som omfattas av den generella ordningen, och som har utfärdats i tredje land och som erkänns av Islands behöriga myndigheter, att inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet utöva yrket i fråga, genom att erkänna dessa examensbevis inom sina territorier.

**GEMENSAMT UTTALANDE
OM SYSSELSÄTTNING SOM BYGGNADSARBETARE
PÅ ISLAND**

De avtalsslutande parterna som beaktar att

artikel 2 i rådets direktiv 92/51/EEG av den 18 juni 1992 om en andra generell ordning för erkännande av behörighetsgivande högre utbildning, en ordning som kompletterar den som föreskrivs i direktiv 89/48/EEG (EGT nr L 209, 24.7.1992, s. 25), i den lydelse det har då det har anpassats till EES, fastställer att direktivet inte är tillämpligt på den verksamhet som omfattas av ett direktiv i förteckningen i bilaga A,

artikel 2 i rådets direktiv 92/51/EEG dessutom anger att direktiven i förteckningen i bilaga B skall göras tillämpliga på anställda inom sådan verksamhet som omfattas av dessa direktiv,

rådets direktiv 64/427/EEG av den 7 juli 1964 med detaljbestämmelser om övergångsåtgärder för egenföretagare inom tillverknings- och processindustrin inom ISIC-huvudgrupperna 23 40 ingår i de direktiv som finns förtecknade i bilagorna A och B,

verksamhet inom byggnadssektorn, antingen som anställd eller egenföretagare, följaktligen skall styras av bestämmelserna i direktiv 64/427/EEG i den lydelse det har då det anpassats till EES, och inte av direktiv 92/51/EEG,

som dock är angelägna att uppmärksamma de exceptionella geologiska och meteorologiska förhållanden som råder på Island och de krav som följaktligen ställs på hantverkarens skicklighet, särskilt med avseende på valet av material och skyddsåtgärder som behövs på grund av samverkan mellan jordbävningar, kraftigt regn och plötsliga temperaturväxlingar, och

som inser att det i enlighet med regeln om samma behandling som landets medborgare, av migrerande från andra EFTA-stater eller från EGmedlemsstater kommer att krävas att de följer isländska byggnadsbestämmelser och att ett brott mot dessa bestämmelser kan leda till disciplinära åtgärder i fråga om yrkesutövning och/eller åtal,

rekommenderar härmed de berörda regeringarna att informera de av sina medborgare som önskar ta anställning som byggnadsarbetare på Island i enlighet med bestämmelserna i direktiv 64/427/EEG, i den lydelse det har då det anpassats till EES, om det tillrådliga i att genomgå särskild utbildning för att tillägna sig den särskilda yrkesskicklighet som krävs för att arbeta under de geografiska och meteorologiska förhållanden som råder på Island och de byggnadsbestämmelser som tillämpas där.

GEMENSAMT UTTALANDE
om rådets direktiv 92/96/EEG
(ny punkt 12a i bilaga IX till EES-avtalet)

Vid samtycket till den övergångsperiod som anges i anpassning b till rådets direktiv 92/96/EEG (den nya punkten 12a i bilaga IX till EES-avtalet), har utgångspunkten varit att den gällande svenska lagstiftningen angående obligationer utgivna av bostadsfinansieringsinstitut har inslag av skydd för obligationsinnehavaren som är jämförbara med dem som anges i artikel 22.4 i detta direktiv, varför denna lagstiftning bör vara i kraft under övergångsperioden.

I detta sammanhang framförde Sverige att det är den svenska regeringens ambition att avveckla det särskilda systemet för stöd till den finansiella sektorn så snart som möjligt. Systemet skall finnas kvar så länge som det behövs och skall inte avvecklas förrän det kan göras utan att borgenärens rätt äventyras.

Vad avser de exponeringar som för närvarande överstiger 20 % är de svenska myndigheterna och gemenskapen överens om att de bör minskas till 20 % eller mindre senast den 1 juli 1996 och, om möjligt, före den 31 december 1995.

UTTALANDE AV DE BERÖRDA EFTA-LÄNDERNA
om rådets direktiv 93/89/EEG
(den nya punkten 18a i bilaga III till EES-avtalet)

Rådets direktiv 93/89/EEG är av vikt för att den integrerade marknaden för godstransporter på väg skall fungera i sin helhet. De berörda EFTAstaterna önskar därför tillämpa rådets direktiv 93/89/EEG, i dess lydelse efter anpassning till EES-avtalet. Detta påverkar inte samförståndet om att harmoniseringen av beskattning som sådan inte omfattas av EES-avtalet.

Detta uttalande påverkar inte tillämpningen av artikel 118 i EESavtalet.

GEMENSAMT UTTALANDE
om rådets förordning (EEG) nr 3118/93
(den nya punkten 26c i bilaga XIII till EES-avtalet)

De avtalsslutande parterna är eniga om att det avtal om antalet cabotagetillstånd för vägtransporter för EFTA-staterna och fördelningen av dessa som har ingåtts mellan parterna inte på något sätt skall föregripa eventuella motsvarande diskussioner eller avtal i andra sammanhang.

UTTALANDE AV DE AVTALSSLUTANDE PARTERNA
om rådets förordning (EEG) nr 3577/92
(den nya punkten 53a i bilaga III till EES-avtalet)

Genom att artikel 1.2 i rådets förordning (EEG) nr 3577/92 inte tillämpas inom ramen för detta avtal, skall "vid den aktuella tidpunkten" i artikeln anses hänvisa till den 1 januari 1993, i enlighet med det datum som anges i artikel 1.1.

Gemenskapen uppmärksammar den norska regeringens uttalande om att den inte avser att ändra sin inhemska lagstiftning i fråga om det norska internationella skeppsregistret före den 1 januari 1997. Under mellantiden skall gemenskapen erkänna Norges särskilda intresse för gemenskapens arbete i fråga om marknadstillträde för fartyg som inte uppfyller alla villkor för att tillåtas bedriva cabotage trafik i flaggstaten. Norge kommer att delta i detta arbete enligt bestämmelserna i avtalet.

**UTTALANDE
AV ÖSTERRIKES REGERING
OM GENETISKT MODIFIERADE MIKROORGANISMER SOM ANVÄNDS VID
PRODUKTION AV JORDBRUKSPRODUKTER OCH LIVSMEDEL
(rådets förordning (EEG) nr 2092/91)**

De österrikiska myndigheterna noterar att genetiskt modifierade mikroorganismer enligt rådets direktiv 90/220/EEG inte godkänts för förteckningen över tillåtna ingredienser i ekologiskt producerade livsmedel.

Om bestämmelser antas i syfte att lista genetiskt modifierade mikroorganismer i enlighet med det förfarande som fastställs i artikel 14, kommer Österrikes fasta hållning att vara att, inom ramen för avtalets förfaranden, motsätta sig märkning med "ekologiskt producerad" eller varje liknande märkning, av produkter som innehåller, består av eller har producerats med hjälp av genetiskt modifierade mikroorganismer enligt direktiv 90/220/EEG.

**UTTALANDE
AV ÖSTERRIKES REGERING
OM DEN SPECIFIKA MIGRATIONSGRÄNSEN FÖR 1,4-DIKLORBENSEN
(kommissionens direktiv 93/9/EEG)**

Österrike accepterar den specifika migrationsgränsen på 12 mg/Mg för 1,4-diklorbensen enligt avsnitt A i bilaga 1 till direktiv 93/9/EEG, under förutsättning att man har möjlighet att när som helst kräva en översyn av denna gräns på grundval av vetenskapliga bevis eller resonemang. Österrike anser att man vid en sådan översyn måste ta hänsyn till de resultat av relevanta studier som kan bli tillgängliga i framtiden och även göra en grundlig jämförelse mellan och en kritisk utvärdering av de olika metoderna för val av provexemplar, provtagning, analys, datautvärdering och tolkning, i syfte att säkerställa att de mest noggranna och tillförlitliga testmetoderna används.

**GEMENSAMT UTTALANDE
OM VARVSINDUSTRI**

Gemensamma EES-kommittén beaktar att det sjunde varvsindustridirektivet (90/684/EEG) har förlängts till och med utgången av 1994 genom rådets direktiv 93/115/EG av den 16 december 1993. Det förutsätts att den gemensamma förklaringen om varvsindustri och förklaringen av Europeiska gemenskapen om varvsindustri, som båda utgör tillägg till Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, undertecknat i Oporto den 2 maj 1992, skall fortsätta att gälla till och med utgången av 1994. Om det sjunde varvsindustridirektivet skulle förlängas ytterligare efter 1994 års utgång eller ersättas av ett nytt direktiv, skall det gällande direktivet införlivas i EES-avtalet med verkan från och med den 1 januari 1995.

UTTALANDE AV SVERIGES REGERING
om rådets direktiv 92/143/EEG
(den nya punkten 59a i bilaga III till EES-avtalet)

Svenska kustvatten bevakas av navigeringssystemet Decca som kan användas ytterligare någon tid efter år 2000. Inget ytterligare system behövs för den del av den svenska sjöfarten som bevakas av Decca-systemet. Med beaktande av rådets beslut 92/143/EEG kommer Sverige inte att införa systemet Loran-C eller finansiellt stödja främjandet av Loran-C någon annanstans.

GEMENSAMT UTTALANDE
om vissa rättsakter inom området för social trygghet

Godtagandet av rådets förordning (EEG) nr 1247/93, nr 1248/93, nr 1249/93 och nr 1945/93 skall inte hindra Finland, Island, Norge och Sverige att tillämpa sina respektive gamla regler, om dessa är mer gynnsamma för de berörda personerna, tills Gemensamma EES-kommitténs beslut nr (...)/(94) träder i kraft.

GEMENSAMT UTTALANDE
OM GEMENSKAPENS RÄTTSAKTER INOM OMRÅDET FÖR GEOGRAFISKA
BETECKNINGAR, URSPRUNGSBETECKNINGAR OCH INTYG
OM SÄRART FÖR JORDBRUKSPRODUKTER OCH LIVSMEDEL

1. I rådets förordning (EEG) nr 2081/92 och rådets förordning (EEG) nr 2082/92 beaktas de aspekter som är av intresse för tredje land vid genomförandet av gemenskapens system för geografiska beteckningar och ursprungs-beteckningar samt av gemenskapens system för intyg om särart, genom att garantier gällande förfaranden för invändning och möjligheten att erhålla skydd föreskrivs. Dessa garantier är följande i rådets förordning (EEG) nr 2081/92:

— I artikel 7 punkt 3 ges varje lagligen berörd intresserad person möjlighet att framställa invändning mot en ansökan om gemenskapsregistrering. Kommissionen har uppfattningen att, om invändningen grundar sig på att det finns en produkt med identiskt eller snarlikt namn som lagligen marknadsförs vid den tidpunkt då förordningen offentliggörs, skall gemenskapsimportören — om det rör sig om importerade produkter — anses vara lagligen berörd i samma utsträckning som tillverkare av produkter inom gemenskapen.

Vad gäller varumärken skall artikeln tolkas på så sätt att varje innehavare av ett varumärke som är registrerat i en medlemsstat skall tillåtas invända mot en registrering.

— Inom ramen för diskussionerna om gemenskapsskydd för tredje lands beteckningar ges i artikel 122.2 regler som gör det möjligt att lösa fall av sammanfallande skyddade beteckningar på produkter i gemenskapen och i tredje land.

2. Gemenskapen och EFTA-staterna skall se över situationen beträffande rådets förordningar (EEG) nr 2081/92 och nr 2082/92 när de beteckningar som avses i artikel 17.1 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 skall registreras i enlighet med det förfarande som fastställs i artikel 17 2 i denna förordning.

GEMENSAMT UTTALANDE
OM VIDARE INFÖRLIVANDE I AVTALET AV RELEVANTA
GEMENSKAPSRÄTTSAKTER

Gemensamma EES-kommittén beaktar det faktum att ett antal rättsakter som antagits före den 31 december 1993 och som har betydelse för EES inte har tagits upp på den aktuella förteckningen över gemenskapsrättsakter.

De avtalslutande parterna är överens om att dessa rättsakter bör granskas av Gemensamma kommittén i syfte att införliva dem i avtalet så snart som möjligt.